

Briuselis, 2023 m. kovo 20 d.
(OR. en)

7613/23

Tarpinstitucinė byla:
2023/0081(COD)

COMPET 242
IND 128
MI 219
BETREG 3
DIGIT 45
ECOFIN 266
EDUC 101
ENER 140
ENV 279
POLCOM 51
RECH 102
CODEC 422

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2023 m. kovo 17 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2023) 161 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl priemonių sistemos Europos poveikio klimatui neutralizavimo technologijos produktų gamybos ekosistemai stiprinti sukūrimo (Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktas)

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2023) 161 final.

Priedama: COM(2023) 161 final

Briuselis, 2023 03 16
COM(2023) 161 final

2023/0081 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl priemonių sistemos Europos poveikio klimatui neutralizavimo technologijos produktų gamybos ekosistemai stiprinti sukūrimo (Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktas)

(Tekstas svarbus EEE)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui ir švarios ekonomikos ir atitinkama mūsų energetikos sistemos pertvarka suteikia didelių galimybių plėtoti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų sektorius, kurti kokybiškas darbo vietas ir skatinti ekonomikos augimą. Numatoma, kad iki 2030 m. pasaulinė pagrindinių masiškai gaminamų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų rinka patrigubės ir jos vertė per metus sieks apie 600 mlrd. EUR¹. Mūsų partneriai ir konkurentai pasinaudojo šia galimybe ir taiko plataus užmojo priemones, kad užsitikrintų didelę šios naujos rinkos dalį. Šiuos pokyčius taip pat lemia tiekimo saugumo aspektai. Būsimų energetikos sistemų atsparumas bus vertinamas visų pirma užtikrinant saugią prieigą prie technologijų, kuriomis bus maitinamos tos sistemos – vėjo turbinų, elektrolizerių, baterijų, saulės fotovoltinės energijos, šilumos siurblių ir kt. Savo ruožtu saugus energijos tiekimas bus labai svarbus siekiant užtikrinti tvarų ekonomikos augimą ir galiausiai viešąją tvarką bei saugumą.

Atsižvelgiant į tai, 2023 m. vasario 1 d. Komisijos komunikate dėl žaliojo kurso pramonės plano² pateiktas išsamus planas, kaip didinti Europos neutralaus poveikio klimatui pramonės konkurencingumą ir remti greitą perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui. Planas grindžiamas šiais keturiais ramsčiais: i) nuspėjama ir supaprastinta reglamentavimo aplinka; ii) greitesnė prieiga prie finansavimo; iii) įgūdžių stiprinimas ir iv) prekybos atvėrimas atsparioms tiekimo grandinėms.

Neutralaus poveikio klimatui pramonės aktas yra viena dalis iš tame kontekste paskelbtų veiksmų, kuriais siekiama supaprastinti reglamentavimo sistemą ir pagerinti investicinę aplinką Sąjungos technologijų, kurios yra labai svarbios siekiant Sąjungos poveikio klimatui neutralumo tikslų, ir užtikrinti, kad nuo iškastinio kuro nepriklausoma mūsų energetikos sistema būtų atspari, kartu prisidedant prie taršos mažinimo, visuomenės sveikatos ir planetos aplinkos gerovės, gamybos pajėgumams.

Iki 2050 m. pasaulinė elektrinių transporto priemonių gamyba padidės 15 kartų, o atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimas padidės beveik keturis kartus. Iki 2050 m. šilumos siurblių diegimas padidės daugiau nei šešis kartus, palyginti su dabartine padėtimi, o vandenilio gamyba elektrolizės būdu arba vandenilio iš gamtinių dujų gamyba surenkant ir saugant anglies dioksidą 2050 m. pasieks 450 Mt. Tai reiškia, kad bendros pasaulinės gamybos investicijos sudarys 1,2 trln. JAV dolerių, kad būtų galima užtikrinti pakankamai pajėgumų siekiant pasaulinių 2030 m. tikslų³. Kinijai tenka 90 % investicijų į gamybos įrenginius.

Šiuo metu Europa yra grynoji poveikio klimatui neutralizavimo technologijų importuotoja – ji importuoja apie ketvirtadalį elektromobilių bei baterijų ir beveik visus saulės fotovoltinius modulius ir kuro elementus, daugiausia iš Kinijos. Fotovoltinių saulės energijos technologijų ir jų sudedamųjų dalių atveju ši priklausomybė viršija 90 % tam tikrų pradinės grandies vertės

¹ „Energy Technology Perspectives“ („Energetikos technologijų perspektyvos“) (2023 m.), Tarptautinė energetikos agentūra.

² Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žaliojo kurso pramonės planas poveikio klimatui neutralizavimo amžiui“, Briuselis, COM(2023) 62 *final*, 2023 2 1.

³ „Energy Technology Perspectives“ („Energetikos technologijų perspektyvos“) (2023 m.), Tarptautinė energetikos agentūra.

grandinės segmentų gaminių, pvz., luitų ir plokščių. Kituose sektoriuose, kuriuose ES pramonė tebėra stipri, pavyzdžiui, vėjo jėgainių ir šilumos siurblių, mūsų prekybos balansas blogėja, o ES gamintojai susiduria su didėjančiomis energijos ir gamybos išteklių sąnaudomis. Be to, anglies dioksido surinkimo ir saugojimo srityje CCS vertės grandinės atsiradimui ES šiuo metu trukdo CO₂ saugojimo vietų trūkumas.

Be to, poveikio klimatui neutralizavimo technologijos yra stiprių geostrateginių interesų ir pasaulinių technologinių varžybų pagrindas. Šalys nori užtikrinti savo tiekiamą pažangiausiomis energijos gamybos technologijomis ir skatinti perėjimą prie švarios energijos. Kituose pasaulio regionuose daug investuojama ir imamasi paramos priemonių, kad būtų diegiamos inovacijos ir stiprinama jų gamybos geba. Pagal Jungtinių Valstijų infliacijos mažinimo įstatymą iki 2032 m. bus sutelkta daugiau kaip 360 mlrd. JAV dolerių. Žaliosios pertvarkos planus priėmusi Japonija ketina surinkti iki 20 trilijonų jenų (apie 140 mlrd. EUR) platindama žaliosios pertvarkos obligacijas. Indija pateikė su gamyba susietą paskatų sistemą, kuria siekiama didinti konkurencingumą tokiuose sektoriuose kaip fotovoltinės technologijos ir baterijos. Jungtinė Karalystė, Kanada ir daugelis kitų taip pat pateikė savo investicijų į poveikio klimatui neutralizavimo technologijas planus.

Be to, per praėjusius metus energetikos krizė padarė didelį poveikį daugeliui Europos sektorių, visų pirma energijai imlioms pramonės šakoms, pvz., trąšų, plieno ir cemento. Kad šie pramonės sektoriai išliktų konkurencingi bei žiediniai ir kartu pasiektų dekarbonizavimo ir nulinės taršos tikslus, jiems reikia prieigos prie poveikio klimatui neutralizavimo technologijų, pavyzdžiui, baterijų, šilumos siurblių, saulės baterijų plokščių, elektrolizerių, kuro elementų, vėjo jėgainių ir anglies dioksido surinkimo bei saugojimo. Be to, šios technologijos taip pat atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant Sąjungos atvirą strateginę savarankiškumą, užtikrinant, kad piliečiai turėtų prieigą prie švarios, įperkamos ir saugios energijos. Sąjunga turi visas galimybes tapti pramonės lydere ateities poveikio klimatui neutralizavimo technologijų rinkoje: Sąjungos klimato teisės akte nustatytas aiškus ilgalaikis tikslas; Sąjungos ekonomika stipri, darbo jėga – talentinga, o infrastruktūra – labai gera. Tikslas – ne tik sumažinti priklausomybę, bet ir padėti ES pramonei teikti technologijas, kurių jai reikia priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimui, ir aprūpinti piliečius, be kita ko, pažeidžiamus mažas ir mažesnes nei vidutines pajamas gaunančius namų ūkius ir vartotojus, švaria, įperkama ir saugia energija. Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo ekosistemos vertė 2021 m. viršijo 100 mlrd. EUR, t. y. nuo 2020 m. ji padvigubėjo⁴.

Šis aiškinamasis memorandumas pridedamas prie pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma Europos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos ekosistemos stiprinimo priemonių sistema (Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktas).

Šiuo pasiūlymu įgyvendinamas Komisijos komunikate dėl žaliojo kurso pramonės plano nustatytas tikslas stiprinti Europos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos ekosistemą.

Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktu siekiama atsižvelgti į šiuos pagrindinius veiksnius, skatinančius investicijas į poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybą:

- didinti investicijų tikrumą, politikos sutelkimą ir koordinavimą nustatant aiškius tikslus ir stebėsenos mechanizmus;

⁴ „The rise of European Clean Tech – Report“ („Europos švarių technologijų augimo ataskaita“), <https://dealroom.co/uploaded/2022/04/Dealroom-Talis-Climate-Tech-Europe-2022.pdf>.

- mažinti administracinę naštą, susijusią su poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektų rengimu, be kita ko, supaprastinant administracinius reikalavimus ir palengvinant leidimų išdavimą, sukuriant apribotą bandomąją reglamentavimo aplinką ir užtikrinant prieigą prie informacijos;
- sudaryti palankesnes sąlygas patekti į rinkas taikant konkrečias priemones, susijusias su viešąja paklausa, taikant viešųjų pirkimų procedūras ir aukcionus, taip pat taikant programas, kuriomis remiama vartotojų privačioji paklausa;
- sudaryti palankesnes sąlygas anglies dioksido surinkimo ir saugojimo projektams, be kita ko, didinant galimybes naudotis CO₂ saugyklomis;
- remti inovacijas, be kita ko, kuriant apribotą bandomąją reglamentavimo aplinką;
- gerinti įgūdžius, reikalingus kokybiškoms darbo vietoms kurti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų srityje;
- koordinuoti poveikio klimatui neutralizavimo pramonės partnerystes.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Švarios energijos technologijų diegimas yra galingas perėjimo prie darnesnio vystymosi veiksnys ir gali paskatinti kurti naujus gaminius ir veiksmingesnius bei efektyvesnius energijos gamybos būdus, kuriais būtų prisidedama prie Europos žaliojo kurso⁵ tikslų, taip prisidedant prie 2030 m. klimato ir energetikos tikslų ir 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslo įgyvendinimo. Šios technologijos taip pat yra labai svarbios mažinant Sąjungos pramonės priklausomybę nuo iškastinio kuro ir išsaugant ją Europoje.

Tiekimo sutrikimai ir priklausomybė nuo kitų regionų švarios energijos technologijų tiekimo srityje gali sulėtinti ES perėjimą prie darnesnio vystymosi ir daryti poveikį visiems ekonomikos sektoriams. Siekiant spręsti problemas, susijusias su trikdžiais ir priklausomybe, pasiūlymu stiprinami Europos poveikio klimatui neutralizavimo energetikos technologijų gamybos pajėgumai. Kai taikytina, įrenginiai turėtų visiškai atitikti Sąjungos teisės aktuose nustatytus reikalavimus, pavyzdžiui, susijusius su poveikio aplinkai vertinimu, į orą, vandenį ir dirvožemį išmetamais teršalais, įskaitant pramoninių avarių riziką ir prevenciją, ir jais turėtų būti siekiama užtikrinti didelį energijos ir išteklių bei vandens vartojimo efektyvumą. Pasiūlymas taip pat atitinka Svarbiausiųjų žaliavų akto reglamentą, kuris siūlomas vienu metu su šiuo reglamentu⁶.

Šis pasiūlymas dera su 2021 m. gegužės mėn. Komisijos komunikatu, kuriuo atnaujinama 2020 m. naujoji pramonės strategija⁷ ir kuriame nustatytos strateginės priklausomybės sritys, dėl kurių gali atsirasti pažeidžiamumas, pavyzdžiui, tiekimo trūkumas. Siūlomas reglamentas taip pat visiškai suderintas su Konferencijos dėl Europos ateities galutinėje rezultatų ataskaitoje pateiktais pasiūlymais.

⁵ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos žaliasis kursas“, COM(2019) 640, 2019 12 11.

⁶ OL: tekste įrašykite Svarbiausiųjų žaliavų akto reglamento numerį, o išnašoje – to reglamento numerį, datą, antraštę ir OL nuorodą.

⁷ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Naujosios 2020 m. pramonės strategijos atnaujinimas. Bendrosios rinkos stiprinimas siekiant Europos ekonomikos atsigavimo“, COM(2021) 350 *final*, 2021 5 5.

Šis pasiūlymas teikiamas atsižvelgiant į Inovacijų fondo, programos „InvestEU“⁸, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės, programos „Europos horizontas“ ir sanglaudos politikos programų teikiamas galimybes remti šio akto tikslus.

Galiausiai ši iniciatyva taip pat atitinka Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/852, dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo (taksonomija)⁹.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Pasiūlymu prisidedama prie Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio dalių tikslų, kuriais daugiausia dėmesio skiriama ES pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimui, visų pirma sektoriuose, kuriuose sunku sumažinti išmetamą teršalų kiekį, elektrifikacijos didinimui ir technologiškai neutralioms paskatoms rinktis švaresnes transporto priemones ir švaresnius degalus¹⁰. Naujų automobilių ir furgonų išmetamo CO₂ kiekio normų peržiūra siekiama toliau mažinti šių transporto priemonių išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, nustatant aiškius ir realistiškus veiksmus siekiant netaršaus judumo. Netaršių transporto priemonių, pvz., elektra įkraunamų transporto priemonių, vartotojų paklausa jau didėja¹¹ ir taip pat gali duoti didelės papildomos naudos siekiant nulinės taršos tikslo¹².

Siūlomomis priemonėmis taip pat bus prisidedama prie ES atsparumo ir atviro strateginio savarankiškumo užtikrinant pagrindinių su energetika susijusių technologijų tiekimo saugumą, nes tai labai svarbu tiek remiant kitų ekonomikos sektorių vystymąsi, tiek viešąją tvarką ir saugumą.

Šis pasiūlymas dera su ES požiūriu į sąžiningą ir teisingą žaliąją pertvarką¹³. Jis taip pat dera su veiksmais, numatytais 2023 m. Europos įgūdžių metais, ir vykdomomis iniciatyvomis pagal ES įgūdžių paktą ir jo plataus masto įgūdžių srities partnerystes, taip pat su kita esama įgūdžių politika, pavyzdžiui, sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje planais. Įgūdžių poreikių vertinimas, stebėseną ir prognozavimą bus grindžiami, be kita ko, Europos profesinio mokymo plėtros centro (CEDEFOP) ir Europos darbo institucijos (EDI) darbu ir į juos bus visapusiškai atsižvelgta. Europos užimtumo tarnybų tinklas (EURES) palengvina įdarbinimą ir portale vidutiniškai yra daugiau kaip 3 mln. laisvų darbo vietų. Atsižvelgiant į laisvų darbo vietų ir darbdavių įvairovę ir į automatinio įgūdžių pasiūlos ir paklausos derinimo priemonę, EURES tinklo ir EURES portalo siūlomos darbo vietos taip pat duoda konkrečių rezultatų, susijusių su darbo vietomis, kurios svarbios poveikio klimatui neutralizavimo pramonei. Siekdama paskatinti daugiau investuoti į mokymą, susijusį su naujomis poveikio klimatui neutralizavimo technologijomis ir gamybos procesais, Komisija savo Žaliojo kurso pramonės plane, be kita ko, paskelbė, kad Bendrojo bendrosios išimties

⁸ 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/523, kuriuo nustatoma programa „InvestEU“ ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/1017 (OL L 107, 2021 3 26, p. 30).

⁹ 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088 (Tekstas svarbus EEE) (OL L 198, 2020 6 22, p. 13).

¹⁰ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „55 % tikslas – pasiekiamas. ES 2030 m. klimato tikslo įgyvendinimas siekiant neutralizuoti poveikį klimatui“. COM(2021) 550, 2021 7 14.

¹¹ Pavyzdžiui, elektrinių transporto priemonių dalis, palyginti su visomis parduotomis naujomis transporto priemonėmis, Europoje didėja ir numatoma, kad 2021 m. ji sudarys 14 %.

¹² Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Kuriame sveiką planetą visiems. ES veiksmų planas „Siekiant nulinės oro, vandens ir dirvožemio taršos“, COM(2021) 400 *final*, 2021 5 12.

¹³ 2022 m. birželio 16 d. Tarybos rekomendacija dėl sąžiningo perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos užtikrinimo (OL C 243, 2022 6 27, p. 35).

reglamento viršutinė riba mokymui skirtos pagalbai MVĮ bus padidinta nuo 2 mln. EUR iki 3 mln. EUR, kad vertinant bendriems Europos interesams svarbų projektą (BEISP) bus atsižvelgiama į įgūdžių ugdymo priemones ir kad Komisija išnagrinės galimybę įmonių mokymo išlaidas traktuoti kaip investicijas, o ne išlaidas ar veiklos sąnaudas.

Pasiūlymas dera su komunikatu „Specialistų potencialo išnaudojimas Europos regionuose“, nes juo siekiama perkvalifikuoti Europos darbo jėgą ir kelti jos kvalifikaciją, be kita ko, regionuose, kuriuose esama arba gali atsirasti specialistų ugdymo kliūčių. Be kita ko, bus atsižvelgta į specialistų gausinimo mechanizmą, kuriamą siekiant remti ES regionus, kuriuos paveikė spartesnis darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus mažėjimas. Be to, pasiūlymas dera su veiksmais pagal Naująją Europos inovacijų darbotvarkę, kuri apima pavyzdinę veiklą, kuria siekiama ugdyti, pritraukti ir išlaikyti giliųjų technologijų specialistus visose valstybėse narėse, ir siekiama, kad per trejų metų laikotarpį visose valstybėse narėse būtų 1 mln. giliųjų technologijų specialistų¹⁴.

Pasiūlymu skatinama plėtoti poveikio klimatui neutralizavimo gamybos projektus mažiau išsivysčiusiuose ir pereinamojo laikotarpio regionuose, suteikiant jiems paprastą ir automatišką prieigą prie strateginio statuso. Taigi pasiūlymu siekiama sanglaudos tikslų ir prisidedama prie šių regionų konvergencijos kuriant tvarų ir ateities iššūkiams pritaikytą ekonominę turtą. Pasiūlymu sukuriama konkrečių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos sistema ir taip papildomi visi pagal Ekologinio projektavimo reglamentą¹⁵ taikytini reikalavimai, taip pat siūlomi jo pakeitimai¹⁶ ir jų įgyvendinimo priemonės.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Šiuo reglamentu siekiama bendro tikslo – sukurti teisinę sistemą, kuria būtų remiama poveikio klimatui neutralizavimo energetikos technologijų gamyba Sąjungoje, siekiant remti Sąjungos 2030 m. priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslus ir 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslą ir užtikrinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų, reikalingų Sąjungos energetikos sistemos atsparumui užtikrinti, tiekimo saugumą.

Šis bendrasis tikslas siektinas įgyvendinant konkrečius tikslus: sudaryti palankesnes sąlygas investicijoms į poveikio klimatui neutralizavimo technologijas (1 ramstis), mažinti išmetamą CO₂ kiekį (2 ramstis), sudaryti palankesnes sąlygas patekti į rinkas (3 ramstis), gerinti įgūdžius, kad būtų kuriamos kokybiškos darbo vietos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų srityje (4 ramstis), remti inovacijas (5 ramstis) ir sukurti specialią struktūrą šiems tikslams įgyvendinti tiek valdymo, tiek stebėsenos srityje (6 ir 7 ramsčiai).

Todėl tinkamas teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – Sutartis) 114 straipsnis, kuriuo Sąjungai leidžiama imtis priemonių, kuriomis didinamas suderinimas, kad Sąjungoje būtų sukurtos vienodos sąlygos, kuriomis gali klestėti poveikio

¹⁴ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Naujoji Europos inovacijų darbotvarkė“, COM(2022) 332 *final*, 2022 7 5.

¹⁵ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/125/EB, nustatanti ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą (nauja redakcija) (Tekstas svarbus EEE) (OL L 285, 2009 10 31, p. 10).

¹⁶ Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO, kuriuo nustatoma tvarių gaminių ekologinio projektavimo reikalavimų nustatymo sistema ir panaikinama Direktyva 2009/125/EB, COM(2022) 142 *final*, 2022 3 30.

klimatui neutralizavimo technologijų gamyba, taip skatinant inovacijas ir palengvinant žaliąją pertvarką.

Pirma, konkretus tikslas užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą nustatant suderintas taisykles dėl poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumų didinimo Sąjungoje leis spręsti esamo vidaus rinkos susiskaidymo problemą dėl esminių elementų, susijusių, pavyzdžiui, su leidimų išdavimo poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamintojams procedūromis. Tai taip pat padidins teisinį tikrumą ir supaprastins administracinę naštą gamintojams, norintiems Sąjungoje statyti naujus arba plėsti esamus gamybos įrenginius, kartu sudarant palankesnes sąlygas gauti finansavimą. Todėl šio ramsčio teisinis pagrindas yra Sutarties 114 straipsnis, kuriame numatyta patvirtinti priemonės vidaus rinkos sukūrimui ir veikimui užtikrinti.

Siekiant padėti sumažinti išmetamą CO₂ kiekį Sąjungoje, pagal antrąjį ramstį nustatomas Sąjungos CO₂ įleidimo pajėgumo tikslas ir jam pasiekti būtinos priemonės.

Trečiuoju konkrečiu trečiojo ramsčio tikslu – sudaryti palankesnes sąlygas patekti į bendrąją rinką poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms – reikia skatinti viešojo ir privačiojo sektorių tvarių gaminių paklausą, be kita ko, užtikrinant, kad viešieji pirkėjai nuosekliai taikytų kriterijus, kad užtikrintų aukštą poveikio klimatui neutralizavimo gaminių tvarumo ir atsparumo lygį.

Ketvirtuoju konkrečiu tikslu siekiama sukurti sinergiją tarp valstybių narių ir suderinti kvalifikuotos, apmokytos ir gebančios prisitaikyti darbo jėgos ir darbo rinkų, prisitaikančių prie ekonomikos pokyčių pereinant prie švarios energijos, skatinimą.

Remiant inovacijas pagal penktąjį ramstį taip pat reikia koordinuoti valstybių narių veiksmus kuriant apribotą bandomąją aplinką, kad Sąjungoje būtų užtikrintos vienodos eksperimentavimo sąlygos ir būtų galima taikyti panašias Sąjungos teisės išimtis.

Galiausiai pagal šeštąjį ir septintąjį ramsčius sukuriama suderinta valdymo struktūra ir vienodi stebėsenos reikalavimai, kad būtų galima įvertinti pažangą, padarytą siekiant bendro tikslo didinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybą.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Valstybės narės pačios savarankiškai negali pasiekti pasiūlymo tikslų, nes problemos yra tarpvalstybinio pobūdžio ir būdingos ne vienai valstybei narei ar valstybių narių grupei. Imantis siūlomų veiksmų daugiausia dėmesio būtų skiriama toms sritims, kuriose dėl reikiamų pastangų masto, spartos ir apimties veiksmų Sąjungos lygmeniu pridėtinė vertė yra akivaizdi.

Norint visapusiškai reaguoti į energetikos krizę, darančią poveikį ES, reikia, kad įvairūs suinteresuotieji subjektai, bendradarbiaudami su valstybėmis narėmis, imtųsi skubių ir koordinuotų bendrų veiksmų. Be to, atsižvelgiant į iššūkius, kylančius spartinant poveikio klimatui neutralizavimo technologijų diegimą, intervencinės priemonės Sąjungos lygmeniu padeda koordinuoti atsakomuosius veiksmus siekiant patenkinti Sąjungos poreikius, susijusius su papildomais gamybos pajėgumais, skirtais poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms, ir užkirsti kelią struktūrinei priklausomybei. Be to, anglies dioksido surinkimui ir saugojimui reikalingas tarpvalstybinis bendrosios rinkos metodas, kuris būtų veiksmingas sprendimas pramonės šakoms visose valstybėse narėse, įskaitant tas valstybes nares, kuriose nėra CO₂ saugojimo pajėgumų, todėl ši klausimą geriausia spręsti koordinuotai ES lygmeniu.

Akivaizdu, kad veiksmai Sąjungos lygmeniu gali paskatinti Europos subjektus kurti bendrą viziją ir įgyvendinimo strategiją. Tai labai svarbu siekiant sukurti masto bei apimties

ekonomiją ir kritinę masę, būtiną siekiant didinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybą ES, kartu apribojant pastangų susiskaidymą ir valstybių narių varžybas dėl subsidijų, keliančias žalą joms pačioms.

Sąjunga turi imtis veiksmų srityse, kurioms šis pasiūlymas skirtas pagal kelis jo ramsčius.

- Kalbant apie pirmąjį ramstį („Sudaryti palankesnes sąlygas investicijoms“), pagal iniciatyvą bus remiamas didelio masto technologinių pajėgumų stiprinimas visoje Sąjungoje, kad būtų sudarytos sąlygos kurti ir gaminti poveikio klimatui neutralizavimo technologijas, kad būtų skatinama kurti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus, įskaitant strateginius projektus, supaprastinant administracinius ir leidimų išdavimo procesus. Šiems veiksams įgyvendinti reikia Sąjungos veiksmų, kad bendrojoje rinkoje būtų užtikrintos vienodos sąlygos.
- Kad būtų pasiektas antrojo ramsčio CO₂ įleidimo pajėgumo Sąjungoje tikslas, reikia imtis koordinuotų veiksmų Sąjungos lygmeniu, kad būtų remiamos nacionalinio lygmens pastangos.
- Kalbant apie trečiąjį ramstį („Patekimas į rinką“), veiksmai, kuriais siekiama paspartinti investicijas į poveikio klimatui neutralizavimo technologijas, gali būti tinkamai parengti ir įgyvendinti tik Sąjungos lygmeniu, atsižvelgiant į reikalingų investicijų mastą ir į tai, kad tokie gamybos įrenginiai gali būti naudingi vidaus rinkai, gali padėti sustiprinti visą ekosistemą ir užtikrinti tiekimo saugumą.
- Pagal ketvirtąjį ramstį („Įgūdžių stiprinimas siekiant kurti kokybiškas darbo vietas poveikio klimatui neutralizavimo technologijų srityje“) koordinuojamos pastangos užtikrinti kvalifikuotą darbo jėgą, reikalingą poveikio klimatui neutralizavimo pramonei Europoje, remiant specializuotą įgūdžių akademijų steigimą ir sukuriant Europinę poveikio klimatui neutralizavimo platformą.
- Pagal penktąjį ramstį („Inovacijos“) kuriant apribotą bandomąją reglamentavimo aplinką siekiama Sąjungoje sukurti vienodas sąlygas inovacijoms, susijusioms su poveikio klimatui neutralizavimo technologijomis, ir prireikus užtikrinti tikslines Sąjungos teisės išimtis, nepakenkiant kitiems reguliavimo tikslams.
- Pagal šeštąjį ramstį („Valdymas“) sukūrus unikalią struktūrą Sąjungos lygmeniu – Europinę poveikio klimatui neutralizavimo platformą – Komisija galės kartu su valstybėmis narėmis koordinuoti pirmiau nurodytus veiksmus, kad būtų užtikrintas vienodas reglamento taikymas visoje Sąjungoje ir dalijimasis žiniomis.
- Kalbant apie septintąjį ramstį („Stebėsena“), glaudesniu Sąjungos bendradarbiavimu bus užtikrintas būtinos ir palyginamos informacijos rinkimas. Tai sudarys sąlygas valstybėms narėms ir Komisijai numatyti trūkumą ir užkirsti jam kelią, taip pat įgyvendinti būtinas priemones, skirtas stiprinti Europos švarios energijos technologijų gamybos ekosistemą veiksmingesniais būdais, o ne taikant įvairias nacionalines priemones.

• **Proporcingumas**

Pasiūlymu siekiama stiprinti Europos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos ekosistemą, taikant priemones, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos investicijoms, skatinama paklausa ir Europos darbo jėgos kvalifikacijos kėlimas ir perkvalifikavimas.

Nors pasiūlymas bus naudingas įvairioms poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms, jame daugiau dėmesio skiriama toms poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ekosistemos dalims, kurios yra naudingiausios klimatui, ir energetikos tikslams iki 2030 m.

Daugiausia dėmesio skiriant saulės energijai, baterijoms ir (arba) saugojimui, vėjo energijai, elektrolizeriams ir kuro elementams, šilumos siurbliams, biometanui, energetikos tinklams ir anglies dioksido surinkimui bei saugojimui (CCS), siekiama sutelkti veiksmus į strateginius poveikio klimatui neutralizavimo gaminius ir komponentus, kad būtų užtikrinta Europos žalioji pertvarka.

Poveikio klimatui neutralizavimo strateginiais projektais ir apribota bandomąja poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinka sukurti mechanizmai, būtini ilgalaikiam Europos pramonės konkurencingumui ir inovaciniam pajėgumui užtikrinti pasitelkiant gamybos pajėgumus, bandomąją bandymų ir eksperimentų aplinką, nuostatas dėl CO₂ saugojimo pajėgumų, investicijų į strateginius projektus rizikos mažinimą, taip pat startuolių, veiklą plečiančių įmonių ir MVĮ vykdomą veiklą. Valstybės narės privalo užtikrinti, kad leidimai tokiems gamybos projektams būtų išduodami taikant greitesnes ir ne tokias sudėtingas procedūras, siekiant paspartinti naujų gamybos pajėgumų įrengimą reaguojant į Sąjungos energetikos krizę ir sumažinti įmonių, norinčių Europoje plėsti švarios energijos technologijų gamybos pajėgumus, išlaidas ir administracinę naštą.

Be to, iki 2030 m. turėtų būti užtikrintas pakankamas CO₂ įleidimo pajėgumas pagal 2 ramstį, nes šis infrastruktūros trūkumas yra viena iš didžiausių kliūčių, trukdančių įgyvendinti investicijas į CO₂ surinkimą, be kita ko, sektoriuose, kuriuose sunku sumažinti išmetamą teršalų kiekį. Naftos ir dujų gamintojai turi priemonių, išteklių ir įgūdžių šiems pajėgumams užtikrinti. Dirbdami kartu, jie gali rasti ekonomiškai efektyviausius projektus, kad būtų galima užtikrinti būtiną įleidimo pajėgumą prieš susiformuojant paklausai.

3 ramsčio paskatomis siekiama užtikrinti stabilią poveikio klimatui neutralizavimo technologijų paklausą, dėl kurios įmonėms būtų ekonomiškai patrauklu didinti specialiai pritaikytų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų, kurių tvarumo rodikliai yra geri, gamybą. Jomis taip pat bus užtikrinama, kad reglamentu būtų skatinama į tokias technologijas nukreipti viešasis lėšas. Tik sparčiai pereidama prie tvarių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ES galės įgyvendinti savo 2030 m. klimato srities užmojus.

4 ramsčio veiksmai, susiję su įgūdžiais poveikio klimatui neutralizavimo technologijų srityje, sudarys sąlygas Sąjungai įgalinti savo darbo jėgą kuo labiau prisidėti prie perėjimo prie švarios energijos.

Apribotos bandomosios reglamentavimo aplinkos sukūrimui pagal 5 ramstį taikomos tinkamos apsaugos priemonės, kuriomis užtikrinama, kad bet kokia Sąjungos ir nacionalinės teisės išimtis būtų papildyta tinkamomis poveikio švelninimo priemonėmis, kuriomis būtų užtikrinta, kad būtų pasiekti kiti vienodai svarbūs reguliavimo tikslai, kartu remiant inovacijas.

Kad pirmiau nurodytos priemonės būtų kuo veiksmingesnės, 6 ramstyje nustatyta valdymo struktūra, kurioje dalyvauja valstybės narės ir Komisija, kad būtų koordinuojami jų veiksmai siekiant bendrą Europos energetinio saugumo ir žaliosios pertvarkos tikslų.

Galiausiai stebėseną pagal 7 ramstį yra būtina siekiant užtikrinti, kad būtų pasiektas Sąjungos lygmens tikslas, susijęs su poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamyba ir CO₂ saugojimo tikslais, taip pat apskritai su šio reglamento taikymu ir valstybių narių bei Sąjungos keitimusi informacija, kad būtų užkirstas kelias galimiems tiekimo grandinės sutrikimams.

- **Priemonės pasirinkimas**

Pasiūlymas rengiamas kaip Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas. Tai 1 ramsčiui tinkamiausia teisinė priemonė, atsižvelgiant į tai, kad reikia vienodai taikyti naujas taisykles, visų pirma apibrėžti poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus, taip pat nustatyti vienodą jų pripažinimo procedūrą ir remti pramonės sektorių visoje vidaus rinkoje, kartu

sudarant sąlygas kurti visas gamybos vertės grandines, suderinant visos ES rinkos dalyvių poreikius. Reglamentas kaip 2 ir 3 ramsčių teisinės priemonės pasirinkimas yra pagrįstas, nes tik reglamentas ir jo tiesiogiai taikomos teisinės nuostatos gali užtikrinti būtiną vienodumą, kurio reikia išmetamam CO₂ kiekiui mažinti ir Sąjungos iniciatyvai, kuria būtų vienodai skatinama paklausa visoje vidaus rinkoje, parengti ir įgyvendinti. 4 ramsčių taip pat geriausia įgyvendinti reglamentu, kuriuo būtų vienodai remiamas įgūdžių ugdymas visoje Sąjungoje. Be to, reglamentas yra tinkamiausia priemonė pagal 5 ramsčių inovacijoms vidaus rinkoje remti, taip pat 6 ramsčiui, kuriuo sukuriama valdymo struktūra, leidžianti valstybėms narėms ir Komisijai koordinuoti savo veiksmus, ir 7 ramsčiui, pagal kurį nustatomi vienodi stebėsenos mechanizmai. Mechanizmo nereikia perkelti į nacionalinę teisę nacionalinėmis priemonėmis ir jis yra taikomas tiesiogiai.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Šiuo pasiūlymu užtikrinamas papildomas suderinimas ir sukuriama pirmoji nuosekli ES lygmens švarios energijos technologijų teisinė sistema. Todėl ji nėra pagrįsta *ex post* vertinimais.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

2023 m. sausio 17 d. Davose vykusiame Pasaulio ekonomikos forume Komisijos Pirmininkė Ursula von der Leyen paskelbė apie Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktą¹⁷. Pirmasis ramsčių susijęs su greičiu. Turime sukurti tokią reglamentavimo aplinką, kuri leistų mums sparčiai plėstis ir sukurti palankias sąlygas sektoriams, kurie yra itin svarbūs siekiant neutralizuoti poveikį klimatui. Tai apima vėjo energiją, šilumos siurblius, saulės energiją, švarų vandenilį, saugyklas ir kt., kurių paklausa padidėja dėl mūsų planų „NextGenerationEU“ ir „REPowerEU“. Kad tai įvyktų, pateiksime naują Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktą. Jis bus parengtas pagal tą patį modelį, kaip ir Lustų aktas. Naujajame Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akte bus nustatyti aiškūs Europos švarių technologijų tikslai iki 2030 m. Bus siekiama sutelkti investicijas į strateginius projektus visoje tiekimo grandinėje. Ypač įvertinsime, kaip supaprastinti ir paspartinti leidimų išdavimą naujiems švarių technologijų gamybos vietoms. Atsižvelgiant į neatidėliotą poreikį imtis veiksmų, poveikio vertinimas nebuvo atliktas ir nebuvo numatytos viešos konsultacijos internetu. Analizė ir visi patvirtinamieji dokumentai bus pateikti tarnybų darbiniam dokumente, o pastarasis bus paskelbtas ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo pasiūlymo paskelbimo.

2022 m. lapkričio 30 d. Komisijos surengtame pirmajame platformos „Europos švarios technologijos“ susitikime įvyko aukšto lygio diskusija ir pirmasis konsultacijų su valstybėmis narėmis ir poveikio klimatui neutralizavimo pramonės suinteresuotaisiais subjektais raundas. Susitikime dalyvavo 23 valstybių narių aukšto lygio atstovai, taip pat vėjo, baterijų, elektros tinklo, šilumos siurblių, saulės fotovoltinės energijos pramonės ir vertės grandinės atstovai. Susitikime dalyviai pabrėžė, kad reaguojant į Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą ir pasaulinę reguliavimo konkurenciją šiame sektoriuje, pavyzdžiui, Jungtinių Valstijų infliacijos mažinimo įstatymą, reikia skubiai didinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumus. Pramonės atstovai atkreipė dėmesį į keletą kliūčių Sąjungoje ir į ilgas leidimų išdavimo procedūras, skirtas poveikio klimatui neutralizavimo gamybos pajėgumų

¹⁷ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/speech_23_232.

statybai arba plėtrai, kurios irgi trukdo sutelkti privačias investicijas, taip pat į kvalifikuotų darbuotojų trūkumą.

Be ilgalaikio reguliaraus keitimosi informacija su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, 2023 m. vasario mėn. buvo atlikta tikslinė papildoma apklausa, kuriai nustatytas trumpas terminas ir kurioje dalyvavo atrinktos pramonės suinteresuotųjų subjektų organizacijos iš vėjo, saulės energijos, baterijų, šilumos siurblių ir vandenilio ir (arba) elektrifikavimo pramonės sektorių, kad būtų gauta papildomų įžvalgų. Suinteresuotieji subjektai pranešė apie problemas, susijusias su:

- (1) ilgu pasirengimo laiku ir ilgu projektų vykdymo laikotarpiu ir gamybos pajėgumų didinimu;
- (2) nevienodomis sąlygomis, palyginti su tarptautiniais konkurentais;
- (3) medžiagų tiekimo sutrikimais ir stygiumi;
- (4) nevienalyte, neaiškia ar ribojančia Sąjungos ir (arba) nacionalinio lygmens teisės aktų sistema;
- (5) sunkumais ieškant tinkamų gamybos ir diegimo vietų;
- (6) kliūtimis, susijusiomis su viešaisiais konkursais;
- (7) kvalifikuotos darbo jėgos trūkumu;
- (8) nepakankama nuosava gamyba ir priklausomybe nuo pagrindinių komponentų gamybos pajėgumų;
- (9) didelėmis gamybos sąnaudomis.

Be to, rengiant susitikimus su pramonės atstovais ir valdžios institucijomis, atsižvelgiant į Europos Komisijos inicijuotų pramonės aljansų, visų pirma Europos baterijų aljanso, Europos švaraus vandenilio aljanso (įskaitant jo elektrolizerių partnerystę), Žaliavų aljanso ir Europos saulės fotovoltinių technologijų pramonės aljanso, veiklą, buvo apsvarstyta papildoma informacija, susijusi su pasiūlymo politikos galimybėmis. Be to, 2021 m. ir 2022 m. reguliariuose susitikimuose organizuotas Europos švarios energijos pramonės forumas suteikė didelę platformą diskusijoms dėl pramonės poreikių. Kalbant apie anglies dioksido surinkimą ir saugojimą, 2022 m. ES CCUS forume suinteresuotieji subjektai apskaičiavo, kad metinių saugojimo paslaugų paklausa Europos ekonominėje erdvėje (EEE) 2030 m. padidės nuo labai mažo lygio iki 80 mln. tonų CO₂, o 2040 m. pasieks bent 300 mln. tonų CO₂.

Be to, ilgalaikiai ir reguliarūs ryšiai su pramonės suinteresuotaisiais subjektais, valstybėmis narėmis ir prekybos asociacijomis sudarė sąlygas surinkti pakankami aktualios informacijos ir grįžtamosios informacijos.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Ilgalaikiai ir reguliarūs ryšiai su pramonės suinteresuotaisiais subjektais, valstybėmis narėmis, prekybos asociacijomis ir naudotojų asociacijomis sudarė sąlygas surinkti pakankami su pasiūlymu susijusios informacijos ir grįžtamosios informacijos.

Pastaraisiais metais paskelbta daug poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos sektoriaus tyrimų ir ataskaitų, kuriuose aprašomos tendencijos ir pateikiami faktai bei skaičiai ir kurie buvo naudingi rengiant pasiūlymą, įskaitant šiuos:

- 1) Europos Komisija. Pažanga švarių energijos technologijų konkurencingumo srityje. COM(2022) 643 *final*;

- 2) Europos Komisija. Metinė JRC ataskaita dėl Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės konkurencingumo rezultatų suvestinės (CIndECS). 2021 m.;
- 3) Švarios energijos technologijų stebėjimo centras (CETO). 2022 m. ataskaitos;
- 4) TEA. Energetikos technologijų perspektyvos. 2023 m.

- **Poveikio vertinimas**

Prie šio pasiūlymo nėra pridėtas oficialus poveikio vertinimas. Atsižvelgiant į skubumą imtis veiksmų dėl pirmiau paašikintų priežasčių, poveikio vertinimas negalėjo būti atliktas per nustatytą laikotarpį iki pasiūlymo priėmimo. Analizė ir visi patvirtinamieji dokumentai bus pateikti tarnybų darbiniam dokumente, o pastarasis bus paskelbtas ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo pasiūlymo paskelbimo.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Šiame pasiūlyme nustatomos priemonės, kuriomis siekiama sustiprinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ekosistemą. Įmonėms, gaminančioms švarios energijos technologijas Europoje, tai padidins teisinį tikrumą, sudarys palankesnes sąlygas steigti naujus gamybos įrenginius, nes bus sukurtos paprastesnės ir greitesnės leidimų išdavimo procedūros, taip pat sudarys palankesnes sąlygas gauti finansavimą projektams, kuriais mažinama rizika, ir užtikrins apmokytą darbo jėgą Sąjungoje. Poveikio klimatui neutralizavimo technologijų sprendimų teikėjams ji užtikrins stabilų labai tvarios švarios energijos įrangos, gaminių ir komponentų paklausos šaltinį. Nacionalinėms viešojo administravimo institucijoms bus padidintas poveikio klimatui neutralizavimo technologijų įsisavinimas Sąjungoje ir sustiprintas koordinavimas (sukuriant Europinę poveikio klimatui neutralizavimo platformą). Be to, sistemoje bus numatytos konkrečios priemonės, kuriomis remiamos inovacijos, įskaitant apribotą bandomąją reglamentavimo aplinką ir tikslinę paramą smulkiesiems naudotojams ir aukštos kokybės tvarių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų teikėjams, kad jie rastų produktų rinkas Europoje ir kad jų poreikiai būtų tenkinami, kaip ir kitų rinkos dalyvių, kad ES būtų sukurtos visos vertės grandinės.

Pasiūlymu taip pat konkrečiai siekiama stiprinti Europos konkurencingumą ir pramoninę bazę poveikio klimatui neutralizavimo technologijų srityje. Užtikrinamas visiškas suderinamumas su galiojančiais Sąjungos sektorių teisės aktais, taikomais poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms (pvz., dėl energijos taupymo, energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo ir diegimo), kurie suteiks daugiau aiškumo ir supaprastins naujų taisyklių vykdymo užtikrinimą, taip pat su siūlomais teisės aktais dėl svarbiausių žaliavų.

- **Pagrindinės teisės**

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 16 straipsnyje numatyta laisvė užsiimti verslu. Šiame pasiūlyme numatytomis priemonėmis sukuriama inovaciniai pajėgumai ir skatinama švarios energijos technologijų paklausa, o tai gali padėti įtvirtinti laisvę užsiimti verslu pagal Sąjungos teisę ir nacionalinės teisės aktus bei praktiką. Vis dėlto kai kuriomis priemonėmis pagal 2 ramstį, kurių reikia siekiant pašalinti didelius poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimo Sąjungoje sutrikimus, gali būti laikinai apribota laisvė užsiimti verslu ir laisvė sudaryti sutartis, saugomos Chartijos 16 straipsniu, taip pat teisė į nuosavybę, saugoma pagal Chartijos 17 straipsnį. Bet koks šių teisių apribojimas pagal šį pasiūlymą, remiantis Chartijos 52 straipsnio 1 dalimi, bus numatytas teisės aktuose, jį nustatant bus atsižvelgiama į tų teisių ir laisvių esmę ir laikomasi proporcingumo principo.

Prievolė atskleisti Komisijai konkrečią informaciją, jei tenkinamos tam tikros sąlygos, nepažeidžia laisvės užsiimti verslu esmės ir nepadarys jai neproporcingo poveikio (Chartijos

16 straipsnis). Bet koks prašymas pateikti informaciją atitinka Sąjungos bendrojo intereso tikslą, kad būtų galima nustatyti galimas energijos tiekimo krizės švelninimo priemonės. Šie prašymai pateikti informaciją yra tinkami ir veiksmingi siekiant šio tikslo, kai pateikiama informacija, reikalinga atitinkamai krizei įvertinti. Komisija iš esmės prašo atstovaujančių organizacijų pateikti tik pageidaujamą informaciją ir gali pateikti prašymus pavienėms įmonėms tik tuo atveju, jei tai būtina papildomai. Kadangi antraip informacijos apie tiekimo padėtį nėra, nėra tokios pat veiksmingos priemonės, kad būtų galima gauti reikiamą informaciją, būtiną, kad Europos sprendimus priimančias asmenys galėtų imtis švelninimo veiksmų. Atsižvelgiant į rimtas energijos tiekimo trūkumo ekonomines ir socialines pasekmes ir atitinkamą poveikio mažinimo priemonių svarbą, prašymai pateikti informaciją yra proporcingi norimam tikslui.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymu sukuriama Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma. Pagal ES biudžeto 7 išlaidų kategoriją bus remiamas Europinės poveikio klimatui neutralizavimo platformos organizavimas, skiriant iš viso 5,130 mln. EUR šešioms pareigūnams. Tai reiškia, kad metinės išlaidos sudaro 1,026 mln. EUR. Darbuotojai bus atsakingi už užduočių, susijusių su Europine poveikio klimatui neutralizavimo platforma ir poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijomis, kaip nustatyta šiame reglamente, vykdymą. Be to, pasiūlyme numatomos papildomos komitetų išlaidos, nustatant 125 000 EUR biudžetą.

Su šia iniciatyva susijusių veiklos išlaidų finansavimas bus remiamas iš biudžeto, skirto prekių ir paslaugų vidaus rinkos veikimui ir plėtojimui pagal dabartinę daugiametę finansinę programą iki 2027 m.

Siekiant atlikti mokslinius tyrimus ir duomenų analizę, kad būtų galima stebėti iniciatyvą ir rinkos pokyčius, taip pat gauti naujausius duomenis apie poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimo grandines, kad būtų galima spręsti su šiuo reglamentu susijusius klausimus, skiriamas 720 000 EUR biudžetas.

Šiuo pasiūlymu bus remiamos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijos, skiriant pradinį finansavimą 3 mln. EUR iš Švariojo vandenilio bendrosios įmonės biudžeto ir 2,5 mln. EUR iš Bendrosios rinkos programos MVĮ ramsčio biudžeto.

Papildoma informacija pateikiama kartu su šiuo pasiūlymu pateiktoje finansinėje teisės akto pasiūlymo pažymoje.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Komisija įvertins šio pasiūlymo baigtį, rezultatus ir poveikį praėjus trejiems metams nuo jo taikymo pradžios ir vėliau kas ketverius metus. Pagrindinės vertinimo išvados bus pateikiamos ataskaitoje Europos Parlamentui ir Tarybai, kuri bus skelbiama viešai.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

1.1. I skyrius. Dalykas, taikymo sritis ir terminų apibrėžtys

I skyriuje išdėstyti šio reglamento tikslai ir dalykas. Reglamento tikslai pristatomi kaip kiekybiškai įvertintas bendras pagrindinis lyginamasis rodiklis, kuriuo siekiama užtikrinti, kad iki 2030 m. priede išvardytų strateginių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumai Sąjungoje atitiktų bent 40% Sąjungos metinių diegimo poreikių. Šis lyginamasis rodiklis yra bendras politinis užmojis užtikrinti didelį atsparumą strateginėms poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms ir visai energetikos sistemai, kartu atsižvelgiant į poreikį lanksčiai ir įvairiai siekti šio užmojo. Nustatant šio lyginamojo rodiklio

lygį atsižvelgiama į orientacinius su konkrečiomis technologijomis susijusius tikslus, išdėstytus pasiūlymo 16 konstatuojamojoje dalyje. Jis nėra lygus pastarųjų vidurkiui, nes:

- i) priedo taikymo sritis yra platesnė nei penkios technologijos, kurių su konkrečiomis technologijomis susiję orientaciniai tikslai nurodyti 16 konstatuojamojoje dalyje;
- ii) kai kurių strateginių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų, pvz., saulės fotovoltinės energijos, atveju 40% yra realistiškos, bet plataus užmojo pastangos didinti atitinkamus gamybos pajėgumus;
- iii) nustatant bendrą pagrindinį lyginamąjį rodiklį atsižvelgiama į poreikį didinti ne tik galutinių gaminių, bet ir konkrečių komponentų gamybos pajėgumus. Kai kurių iš jų (plokščių, luitų ar saulės elementų saulės fotovoltinės energijos atveju arba baterijų anodų ir katodų) atveju pasiekti 40 % pagrindinį lyginamąjį rodiklį yra realistiškas, bet labai ambicingas tikslas;
- iv) pagrindinis lyginamasis rodiklis kartu su 31 straipsnyje nustatyta stebėsenos tvarka padės anksti nustatyti esamas arba galimas spragas ar iššūkius, susijusius su strateginių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų atsparumu, ir prireikus imtis veiksmų.

I skyriuje taip pat paaiškinamos visame akte vartojamos apibrėžtys, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo technologijų sąvoką. Reglamentu nustatoma Europos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos ekosistemos konkurencingumo stiprinimo sistema, kurią sudaro septyni ramsčiai. Visų pirma reglamentu nustatomos sąlygos, būtinos siekiant skatinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus, supaprastinti administracinius ir leidimų išdavimo procesus ir apibrėžti poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus (1 ramstis). Reglamente nustatytos sąlygos padidinti CO₂ įleidimo pajėgumą (2 ramstis), taip pat skatinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų paklausą (3 ramstis). Juo taip pat sukuriama sistema, skirta užtikrinti kvalifikuotą darbo jėgą šiame sektoriuje (4 ramstis), skatinamos inovacijos (5 ramstis), sukuriama valdymo struktūra (6 ramstis) ir nustatoma šių priemonių įgyvendinimo stebėsenos sistema (7 ramstis).

1.2. II skyrius. Reikiamos sąlygos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybai

I skirsnyje nustatyti supaprastinti leidimų išdavimo procesai, susiję su poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektais. Visiems poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektams bus naudinga, jei valstybės narės paskirtų nacionalinę kompetentingą instituciją, kuri veiktų kaip vienas bendras informacinis punktas, atsakingas už leidimų išdavimo koordinavimą ir palengvinimą, vadovavimą ekonominės veiklos vykdytojams, užtikrinant, kad informacija būtų viešai prieinama ir kad visus dokumentus būtų galima pateikti skaitmeniniu būdu. Reglamente nustatyti išsamūs leidimų išdavimo procedūrų terminai, atsižvelgiant į rengiamo projekto pobūdį. Pasiūlymas atitinka Sąjungos teisės aktus dėl leidimų išdavimo, pavyzdžiui, Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą (ES) 2018/2001¹⁸, TEN-E reglamentą¹⁹, Dujų direktyvą²⁰ ir Tarybos reglamentą dėl

¹⁸ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (nauja redakcija) (Tekstas svarbus EEE) (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

¹⁹ 2022 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/869 dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 715/2009,

atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendinių diegimo²¹, taip pat pasiūlymus dėl Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvos pakeitimo, susijusio su „REPowerEU“²², pasiūlymą dėl Lustų akto reglamento²³ ir pasiūlymą dėl Svarbiausių žaliavų akto reglamento. Greitesnės leidimų išdavimo procedūros nedarą poveikio aplinkai vertinimams ir leidimams, kaip išsamiai nustatyta ES teisėje.

2 skirsnyje nustatytos poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų atrankos ir įgyvendinimo taisyklės. Strateginių projektų atrankos kriterijai apims projekto indėlį į Sąjungos energetikos sistemos technologinį ir pramoninį atsparumą ir (arba) projekto indėlį į ES poveikio klimatui neutralizavimo pramonės tiekimo grandinės konkurencingumą. Reglamente nustatytos procedūros, pagal kurias valstybėse narėse bus teikiami prašymai pripažinti projektus poveikio klimatui neutralizavimo strateginiu projektu ir jie bus tokiais pripažįstami. Poveikio klimatui neutralizavimo poveikio strateginiams projektams bus suteiktas prioritetas, siekiant užtikrinti greičiausius leidimų išdavimo procesus pagal nacionalinės ir ES teisės aktus, ir jiems bus taikomi nuspėjami leidimų išdavimo terminai. Leidimų išdavimo tikslais jie taip pat gali būti laikomi viršesniu viešuoju interesu, jei tenkinamos ES teisėje nustatytos sąlygos. Nedarant poveikio valstybės pagalbos taisyklėms, valstybės narės imsis veiksmų, kad paspartintų ir pritrauktų privačias investicijas į poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus, kad paspartintų jų įgyvendinimą. Poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų rengėjai taip pat galės pasinaudoti VII skyriuje sukurtos Europinės poveikio klimatui neutralizavimo platformos konsultacijomis dėl finansavimo.

1.3. III skyrius. CO₂ įleidimo pajėgumas

III skyriuje nustatytas Sąjungos lygmens tikslas, kuris turi būti pasiektas iki 2030 m., kad metinis CO₂ įleidimo pajėgumas būtų 50 Mt CO₂, ir pateikiamos jo įgyvendinimo priemonės. Šiomis priemonėmis siekiama sutelkti pagrindinius svarbius išteklius, kad būtų sukurta Sąjungos bendroji CO₂ saugojimo paslaugų rinka, kuria, siekiami sumažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro, gali pasikliauti dideli CO₂ teršėjai, įskaitant pramonės sektorius, kuriuose sunku sumažinti išmetamą teršalų kiekį. Tai apima geresnę informaciją apie geologinius duomenis, susijusius su naftos ir dujų gavybos vietomis, vykdomus arba per ateinančius 5 metus numatomus CO₂ surinkimo projektus, atitinkamų įleidimo ir saugojimo pajėgumų poreikių įvertinimą. Valstybių narių valdžios institucijos remia Sąjungos teritorijoje įgyvendinamus CO₂ saugojimui skirtus poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus, kurių tikslas – iki 2030 m. arba anksčiau užtikrinti operatyvinį CO₂ įleidimo pajėgumą ir dėl kurių pateiktas prašymas išduoti leidimą dėl saugaus ir nuolatinio CO₂ geologinio saugojimo pagal Direktyvą 2009/31/ES²⁴. Numatyta, kad pasiekti 2030 m.

(ES) 2019/942 bei (ES) 2019/943 ir direktyvos 2009/73/EB bei (ES) 2019/944 ir panaikintas Reglamentas (ES) Nr. 347/2013 (OL L 152, 2022 6 3, p. 45).

²⁰ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/55/EB (Tekstas svarbus EEE) (OL L 211, 2009 8 14, p. 94).

²¹ 2022 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentas (ES) 2022/2577, kuriuo nustatoma atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendinių diegimo spartinimo sistema (OL L 335, 2022 12 29, p. 36).

²² Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, Direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo ir Direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo (COM(2022) 222 *final*, 2022 5 18).

²³ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma Europos puslaidininkių ekosistemos stiprinimo priemonių sistema (Lustų aktas) (COM(2022) 46 *final*, 2022 2 8).

²⁴ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 85/337/EEB, Europos Parlamento ir

Sjungos lygmens tikslą padės naftos ir dujų gamintojų, turinčių leidimą pagal Direktyvą 94/22/EB²⁵, įnašai.

1.4. IV skyrius. Patekimas į rinkas

IV skyriuje numatyti veiksmai, kuriais siekiama paspartinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų patekimą į rinkas. Tai visų pirma pasiekama priemonėmis, skirtomis padėti valdžios institucijoms sukurti ir išlaikyti stabilią poveikio klimatui neutralizavimo technologijų paklausą visuomenėje, dėl kurios įmonėms būtų ekonomiškai patrauklu didinti specialiai pritaikytą gaminių gamybą Europos rinkai, atsižvelgiant į griežtus tvarumo ir atsparumo kriterijus. Tokios priemonės visų pirma yra susijusios su viešųjų pirkimų procedūromis ir aukcionais, skirtais plėtoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius, dėl kurių valdžios institucijos, skirdamos sutartis arba nustatydamos pasiūlymų eiliškumą, privalo atsižvelgti į tvarumo ir atsparumo kriterijus. Antra, į šį skyrių įtrauktos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad to paties tikslo būtų siekiama skiriant ir kitų formų viešąją paramą privačiai paklausai.

1.5. V skyrius. Įgūdžių, reikalingų kokybiškoms darbo vietoms kurti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų srityje, gerinimas

V skyriuje siūlomos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti kvalifikuotos darbo jėgos, reikalingos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų pramonei Sąjungoje, prieinamumą. Dabartinis įgūdžių trūkumas ir numatomas jo didėjimas, taip pat įgūdžių paklausos ir pasiūlos neatitiktis kelia pavojų Europos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų pramonės augimui. Pasiūlymu siekiama sukurti mechanizmus, skirtus būtiniams įgūdžiams kurti ir pritaikyti taip, kad būtų veiksmingai atsižvelgiama į poveikio klimatui neutralizavimo pramonės poreikius tiek Europos, tiek vietos lygmenimis. Tai daroma Komisijai suteikiant galimybę remti specializuotų Europos įgūdžių akademijų, kurių kiekviena daugiausia dėmesio skiria poveikio klimatui neutralizavimo technologijai, steigimą ir bendradarbiauti su valstybėmis narėmis, pramonės atstovais, socialiniais partneriais ir švietimo bei mokymo paslaugų teikėjais, kad būtų rengiami ir organizuojami švietimo ir mokymo kursai, skirti reikalingų poveikio klimatui neutralizavimo pramonės darbuotojų perkvalifikavimui ir kvalifikacijos kėlimui. Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma padėtų užtikrinti žmonių, turinčių įgūdžių, reikalingų poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms, buvimą ir panaudojimą vykdant šiame reglamente nustatytas užduotis, be kita ko, susijusias su daugiau moterų ir nesimokančių, nedirbančių ir mokymuose nedalyvaujančių (NEET) jaunuolių aktyvumo skatinimu. Taigi aktu siekiama papildyti keletą Komisijos veiksmų, kuriais siekiama patenkinti įgūdžių poreikius, kylančius dėl ES žaliosios pertvarkos, pavyzdžiui, ES įgūdžių pakta, ES įgūdžių darbotvarkę, pramonės pertvarkos kryptis ir 2023 m. Europos įgūdžių metus.

1.6. VI skyrius. Inovacijos

VI skyriuje sukuriama apribota bandomoji poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinka, siekiant skatinti inovacijas poveikio klimatui neutralizavimo technologijų srityje. Pasiūlymu sukuriama apribota bandomoji reglamentavimo aplinka, kad būtų galima ribotą laiką išbandyti novatoriškas poveikio klimatui neutralizavimo technologijas kontroliuojamoje aplinkoje. Novatoriškos technologijos, kurios gali būti išbandomos apribotoje bandomojoje aplinkoje, ilgainiui galėtų būti laikomos būtinomis

Tarybos direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB, 2008/1/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006 (Tekstas svarbus EEE) (OL L 140, 2009 6 5, p. 114).

²⁵ 1994 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/22/EB dėl leidimų žvalgyti, tirti ir išgauti angliavandenilius išdavimo ir naudojimosi jais sąlygų (OL L 164, 1994 6 30, p. 3).

siekiant Sąjungos poveikio klimatui neutralumo tikslo, užtikrinant Sąjungos energetikos sistemos tiekimo saugumą bei atsparumą ir atitinkamai patenkant į poveikio klimatui neutralizavimo strateginių technologijų aprėptį pagal šį reglamentą.

1.7. VII skyrius. Valdymas

VII skyriuje nustatyta struktūra – Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma, kurioje Komisija gali koordinuoti pirmiau nurodytus veiksmus kartu su valstybėmis narėmis. Platforma yra pagrindinė vieta, kurioje Komisija ir valstybės narės gali diskutuoti, keistis informacija, dalytis geriausia patirtimi su šiuo reglamentu susijusiais klausimais ir kurioje Komisija gali gauti informacijos iš trečiųjų šalių, pavyzdžiui, ekspertų ir atstovų, pvz., iš poveikio klimatui neutralizavimo pramonės. Darbas gali būti organizuojamas įvairiuose nuolatinuose arba laikinuose pogrupiuose. Platformos veikla apibrėžta įvairiuose šio reglamento straipsniuose ir apima visų pirma administracinių procedūrų ir leidimų išdavimo procedūrų racionalizavimą, įskaitant vieno langelio principą [4 straipsnis], poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus [11 straipsnis], finansavimo koordinavimą [15 straipsnis], patekimą į rinkas [19, 20 ir 21 straipsniai], įgūdžius [25 straipsnį], novatorišką apribotą bandomąją poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinką [26 straipsnis] ir konsultavimą rengiant metines švarios energijos technologijų konkurencingumo ataskaitas pagal energetikos sąjungos būklės ataskaitą²⁶. Be to, Komisija ir valstybės narės platformoje gali aptarti poveikio klimatui neutralizavimo pramonės partnerystes [28 straipsnis]. Be to, Komisija ir valstybės narės gali aktyviai dalyvauti platformoje, kad paskatintų tarpvalstybinius įmonių, vykdančių veiklą poveikio klimatui neutralizavimo sektoriuose Europos Sąjungoje, ryšius, visų pirma pasinaudodamos pramonės aljansų darbu.

1.8. VIII skyrius. Stebėseną

VIII skyriuje pateikiamos vienodos nuostatos, pagal kurias galima stebėti tiekimo grandines, kad būtų galima stebėti pažangą, padarytą siekiant 1 straipsnyje nurodytų tikslų, taip pat pažangą siekiant CO₂ saugojimo tikslo. Jame taip pat pateikiamos šio reglamento taikymo bendrosios stebėsenos nuostatos.

1.9. IX skyrius. Baigiamosios nuostatos

IX skyriuje pateikiamos nuostatos dėl įgaliojimų delegavimo, kitų aktų, įskaitant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1724²⁷ ir Direktyvą (ES) 2013/34/ES²⁸, pakeitimų, Komisijos pareigos rengti reguliarias ataskaitas Europos Parlamentui ir Tarybai dėl šio reglamento vertinimo ir dėl jo įsigaliojimo bei taikymo.

1.10. Priedas. Strateginės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos

Priede išvardytos technologijos grindžiamos trimis pagrindiniais kriterijais: 1) technologinės parengties lygiu, 2) indėliu siekiant mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro ir didinti konkurencingumą ir 3) tiekimo saugumo rizika. Jos buvo atrinktos remiantis bendrais

²⁶ Pagal energetikos sąjungos būklės ataskaitą pagal Reglamento (ES) 2018/1999 35 straipsnį ir 35 straipsnio 2 dalies m punktą.

²⁷ 2018 m. spalio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1724, kuriuo sukuriama bendrieji skaitmeniniai vartai, skirti suteikti prieigą prie informacijos, procedūrų ir pagalbos bei problemų sprendimo paslaugų, ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (OL L 295, 2018 11 21, p. 1).

²⁸ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/34/ES dėl tam tikrų rūšių įmonių metinių finansinių ataskaitų, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir susijusių pranešimų, kuria iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB ir panaikinamos Tarybos direktyvos 78/660/EEB ir 83/349/EEB (Tekstas svarbus EEE) (OL L 182, 2013 6 29, p. 19).

Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akto tikslais – didinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumus ES, visų pirma tų, kurios yra prieinamos komerciniais tikslais ir turi didelį sparčios plėtros potencialą.

Pirmasis technologinės parengties lygio (TPL) kriterijus susijęs su technologijų brandos vertinimo metodu ir grindžiamas Tarptautinės energetikos agentūros (TEA) taikoma klasifikacija. Šio reglamento taikymo sritis paprastai apima tas poveikio klimatui neutralizavimo technologijas, kurios yra 8 TPL (pirmoji tokio pobūdžio komercinė technologija: komercinis demonstravimas, galutinis diegimas visu mastu), arba aukštesnio lygio technologijas.

Pagal antrąją priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir konkurencingumo didinimo kriterijų nustatomos tos poveikio klimatui neutralizavimo technologijos, kuriomis, kaip numatoma, bus svariai prisidėta prie Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio 2030 m. tikslo grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažinti bent 55 %, palyginti su 1990 m. lygiu.

Galiausiai trečiasis kriterijus yra susijęs su tiekimo saugumu, kuriuo užtikrinamas technologinis ir pramoninis Sąjungos energetikos sistemos atsparumas didinant poveikio klimatui neutralizavimo technologijos vertės grandinės komponento arba dalies, nuo kurių importo, ypač iš vienos trečiosios valstybės, Sąjunga labai arba vis labiau priklauso, gamybos pajėgumus.

Remiantis šiais kriterijais buvo atrinktos 8 poveikio klimatui neutralizavimo technologijų grupės. Be to, atitinkamos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų grupės yra susijusios ne tik su galutiniu technologiniu gaminiu ar mechanizmais, bet ir su pagrindiniais pradinės grandies komponentais, kurie yra pagrindinė atitinkamų technologijų dalis (pvz., luitai, plokštės ir saulės elementai saulės energijos moduliams; kabinos, bokštai, vėjo jėgainių mentės ir kt.).

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS**dėl priemonių sistemos Europos poveikio klimatui neutralizavimo technologijos produktų gamybos ekosistemai stiprinti sukūrimo (Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktas)**

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²⁹,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę³⁰,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) Sąjunga įsipareigojo paspartinti savo ekonomikos dekarbonizavimą ir plataus užmojo atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, kad iki 2050 m. būtų pasiektas poveikio klimatui neutralumas arba išmetamųjų teršalų poveikio neutralumas (išmetamas teršalų kiekis atėmus absorbuojamą kiekį). Tas tikslas yra Europos žaliojo kurso ir atnaujintos ES pramonės strategijos pagrindas ir atitinka Sąjungos įsipareigojimą vykdyti pasaulinius klimato srities veiksmus pagal Paryžiaus susitarimą³¹. Kad būtų pasiektas poveikio klimatui neutralumo tikslas, Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/1119³² nustatytas privalomas Sąjungos klimato srities tikslas iki 2030 m. grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažinti bent 55 %, palyginti su 1990 m. Siūlomu Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkiniu³³ siekiama įgyvendinti Sąjungos 2030 m. klimato srities tikslą ir šiuo atžvilgiu peržiūrėti ir atnaujinti Sąjungos teisės aktus;

²⁹ OL C [...], [...], p. [...].

³⁰ OL C [...], [...], p. [...].

³¹ 2016 m. spalio 5 d. Tarybos sprendimas (ES) 2016/1841 dėl Paryžiaus susitarimo, priimto pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją, sudarymo Europos Sąjungos vardu (OL L 282, 2016 10 19, p. 4).

³² 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

³³ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „55 % tikslas – pasiekiamas. ES 2030 m. klimato tikslo įgyvendinimas siekiant neutralizuoti poveikį klimatui“. COM(2021) 550, 2021 7 14.

- (2) bendroji rinka sudaro tinkamas sąlygas reikiamu mastu ir sparčiai naudotis technologijomis, kurių reikia Sąjungos užmojams klimato srityje pasiekti. Atsižvelgiant į poveikio klimatui neutralizavimo technologijų sudėtingumą ir tarpvalstybinį pobūdį, nekoordinuotos nacionalinės priemonės, kuriomis užtikrinama prieiga prie tų technologijų, turėtų didelį konkurencijos iškraipymo ir bendrosios rinkos susiskaidymo potencialą. Todėl, siekiant apsaugoti bendrosios rinkos veikimą, būtina sukurti bendrą Sąjungos teisinę sistemą, kuri padėtų kolektyviai spręsti šį pagrindinį uždavinį didinant Sąjungos atsparumą ir tiekimo saugumą poveikio klimatui neutralizavimo technologijų srityje;
- (3) kalbant apie išorės aspektus, visų pirma susijusius su besiformuojančiomis rinkomis ir besivystančia ekonomika, ES sieks abipusiškai naudingų partnerystės pagal strategiją „Global Gateway“, kuria prisidedama prie jos žaliavų tiekimo grandinės įvairinimo, taip pat prie valstybių partnerių pastangų vykdyti dvejopą pertvarką ir plėtoti vietas pridėtinę vertę;
- (4) kad įvykdytų šiuos įsipareigojimus, Sąjunga turi paspartinti perėjimą prie švarios energijos, visų pirma didindama energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalį. Tai padės pasiekti 2030 m. Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plano ES tikslus – bent 78 % užimtumo lygį ir bent 60 % suaugusiųjų dalyvavimą mokymuose. Tai taip pat padės užtikrinti, kad žaliaji pertvarka būtų sąžininga ir teisinga³⁴;
- (5) didesnės energijos kainos po nepateisinamos ir neteisėtos Rusijos Federacijos karinės agresijos prieš Ukrainą suteikė stiprų postūmį paspartinti Europos žaliojo kurso įgyvendinimą ir sustiprinti energetikos sąjungos atsparumą paspartinant perėjimą prie švarios energijos ir panaikinant bet kokią priklausomybę nuo iš Rusijos Federacijos eksportuojamo iškastinio kuro. Planas „REPowerEU“³⁵ atlieka svarbų vaidmenį reaguojant į sunkumus ir pasaulinės energijos rinkos sutrikdymą, kuriuos sukėlė Rusijos Federacijos invazija į Ukrainą. Šiuo planu siekiama paspartinti energetikos pertvarką Europos Sąjungoje, kad būtų sumažintas Sąjungos dujų ir elektros energijos suvartojimas ir skatinamos investicijos į efektyvaus energijos vartojimo ir mažo anglies dioksido kiekio technologijų sprendinių diegimą. Plane, be kita ko, nustatyti tikslai iki 2025 m. padvigubinti saulės fotovoltinės energijos pajėgumus ir iki 2030 m. įdiegti 600 GW saulės fotovoltinės energijos pajėgumus, dvigubai paspartinti šilumos siurblių diegimo tempą, iki 2030 m. pagaminti 10 mln. tonų vandenilio iš atsinaujinančiųjų išteklių vidaus rinkoje ir gerokai padidinti biometano gamybą. Plane taip pat nustatyti, kad norint pasiekti „REPowerEU“ tikslus, reikės diversifikuoti mažo anglies dioksido kiekio energijos įrangos ir svarbiausių žaliavų tiekimą, mažinti sektorių priklausomybę, įveikti tiekimo grandinės kliūtis ir didinti Sąjungos švarios energijos technologijų gamybos pajėgumus. Siekdama padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį elektros energijos gamybos, pramonės, pastatų ir transporto sektoriuose, Komisija siūlo Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvoje nustatytą tikslą iki 2030 m. padidinti iki 45 %, o Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje nustatytą tikslą padidinti iki 13 %. Taip iki 2030 m. bendras atsinaujinančiųjų išteklių

³⁴ Tarybos rekomendacija dėl sąžiningo perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos užtikrinimo, priimta 2022 m. birželio 16 d. kaip Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio dalis.

³⁵ 2022 m. gegužės 18 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Planas „REPowerEU““ (COM(2022)230 final, 2022 5 18).

energijos gamybos pajėgumai būtų 1 236 GW, palyginti su 1 067 GW iki 2030 m., kaip numatyta 2021 m. pasiūlyme, ir padidės saugojimo naudojant baterijas poreikis, kad būtų galima spręsti elektros tinklo kintamumo problemą. Be to, su kelių sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimu susijusi politika, pavyzdžiui, Reglamentas (ES) 2019/631 ir Reglamentas (ES) 2019/1242, bus stipri paskata toliau elektrifikuoti kelių transporto sektorių ir taip didinti baterijų paklausą;

- (6) poveikio klimatui neutralizavimo pertvarka jau sukelia visame pasaulyje didžiulius pramonės, ekonominius ir geopolitinius pokyčius, kurie taps vis ryškesni pasauliui siekiant mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro. Siekiant neutralizuoti poveikį klimatui atsiranda svarbių galimybių plėsti Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo pramonę, pasinaudojant bendrosios rinkos privalumais, skatinant investicijas į technologijas atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų, elektros energijos ir šilumos kaupimo technologijų, šilumos siurblių, tinklo technologijų, atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės technologijų kuro, elektrolizerių ir kuro elementų, branduolių sintezės, mažų modulių reaktorių ir susijusio aukščiausios klasės kuro, anglies dioksido surinkimo, panaudojimo ir saugojimo technologijų, taip pat su energetikos sistemomis susijusių energijos vartojimo efektyvumo technologijų ir jų tiekimo grandinių srityse, sudarant sąlygas mažinti mūsų ekonomikos sektorių – nuo energijos tiekimo iki transporto, pastatų ir pramonės – priklausomybę nuo iškastinio kuro. Stipri poveikio klimatui neutralizavimo pramonė Europos Sąjungoje gali labai padėti veiksmingai pasiekti Sąjungos klimato ir energetikos tikslus, taip pat remti kitus žaliojo kurso tikslus, kartu kuriant darbo vietas ir skatinant ekonomikos augimą;
- (7) norint pasiekti klimato ir energetikos srities tikslus iki 2030 m., pirmenybė turi būti teikiama energijos vartojimo efektyvumui. Energijos taupymas yra pigiausias, saugiausias ir švariausias būdas šiems tikslams pasiekti. Principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ yra bendras ES energetikos politikos principas; jis svarbus tiek jį praktiškai taikant priimant politinius sprendimus, tiek priimant investicinius sprendimus. Todėl būtina didinti Sąjungos efektyvaus energijos vartojimo technologijų, pvz., šilumos siurblių ir išmaniųjų elektros tinklų technologijų, kurios padeda ES sumažinti ir kontroliuoti savo energijos suvartojimą, gamybos pajėgumus;
- (8) siekiant Sąjungos dekarbonizavimo tikslų, energijos tiekimo saugumo, energetikos sistemos skaitmeninimo ir paklausos elektrifikavimo, pavyzdžiui, judumo srityje ir dėl greitojo įkrovimo priėgų poreikio, reikia labai išplėsti Europos Sąjungos elektros tinklus tiek perdavimo, tiek skirstymo lygmenimis. Perdavimo lygmeniu jūros atsinaujinančiųjų išteklių energijai sujungti reikalingos aukštos įtampos nuolatinės srovės (AİNS) sistemos; nors skirstymo lygmeniu elektros energijos tiekėjų sujungimas ir paklausos lankstumo valdymas grindžiamas investicijomis į novatoriškas tinklų technologijas, pavyzdžiui, elektrinių transporto priemonių išmanųjį įkrovimą (ETPIĮ), energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir pramonės automatizavimą bei išmaniają kontrolę, išmaniosios apskaitos infrastruktūrą (IAI) ir namų energijos valdymo sistemas (NEVS). Elektros tinklas turi sąveikauti su daugeliu subjektų ar įrenginių užtikrinant detalų stebimumo lygį, taigi ir duomenų prieinamumą, kad būtų galima užtikrinti lankstumą, išmanųjį įkrovimą ir išmanuosius pastatus su išmaniaisiais elektros tinklais, kad vartotojai galėtų reaguoti į paklausą ir naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją. Norint prie Europos Sąjungos tinklo prijungti poveikio klimatui neutralizavimo technologijas, reikia gerokai išplėsti elektros tinklų gamybos pajėgumus tokiose srityse, kaip jūros ir sausumos kabeliai, pastotės ir transformatoriai;

- (9) reikia papildomų politikos pastangų, kad būtų remiamos tos technologijos, kurios yra komerciškai prieinamos ir kurios turi didelį sparčios plėtros potencialą, kad būtų remiami Sąjungos 2030 m. klimato tikslai, didinamas poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ir jų tiekimo grandinių tiekimo saugumas ir užtikrinamas arba stiprinamas bendras Sąjungos energetikos sistemos atsparumas ir konkurencingumas. Tai apima galimybę naudotis saugiu ir tvariu geriausių degalų šaltiniu, kaip aprašyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1214 8 konstatuojamojoje dalyje;
- (10) norint pasiekti 2030 m. tikslus, ypatingą dėmesį reikia skirti kai kurioms poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms, be kita ko, atsižvelgiant į didelį jų indėlį siekiant poveikio klimatui neutralumo iki 2050 m. Šios technologijos apima saulės fotovoltinės ir saulės šiluminės energijos technologijas, sausumos ir jūros atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijas, baterijų ir (arba) kaupimo technologijas, šilumos siurblius ir geoterminės energijos technologijas, elektrolizerius ir kuro elementus, tvarias biodujas ir (arba) biometaną, anglies dioksido surinkimo bei saugojimo technologijas ir tinklo technologijas. Šios technologijos atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant Sąjungos atvirą strateginį savarankiškumą, užtikrinant, kad piliečiai turėtų prieigą prie švarios, įperkamos ir saugios energijos. Atsižvelgiant į šių technologijų vaidmenį, joms turėtų būti taikomos dar spartesnės leidimų išdavimo procedūros, joms turėtų būti suteiktas aukščiausios nacionalinės svarbos statusas pagal nacionalinę teisę ir papildoma parama pritraukimo investicijoms;
- (11) siekiant užtikrinti, kad būsima Sąjungos energetikos sistema būtų atspari, šis išplėtimas turėtų būti vykdomas visoje atitinkamų technologijų tiekimo grandinėje, visapusiškai papildant Svarbiausiųjų žaliavų aktą;
- (12) 2020 m. Europos Komisija priėmė ES energetikos sistemos integravimo strategiją. Joje išdėstyta vizija, kaip paspartinti perėjimą prie labiau integruotos energetikos sistemos, kuria visuose sektoriuose mažiausiomis sąnaudomis būtų remiama neutralaus poveikio klimatui ekonomika. Tai apima tris viena kitą papildančias ir sustiprinančias koncepcijas. Pirmą, užtikrinti, kad energetikos sistema būtų žiediškesnė, pagrindinį dėmesį skiriant energijos vartojimo efektyvumui. Antra kryptis – didesnė tiesioginė galutinio vartojimo sektorių elektrifikacija. Trečia – iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintų ir mažo anglies dioksido kiekio degalų ar kuro, įskaitant vandenilį, naudojimas toms galutinio vartojimo reikmėms, kai tiesioginis šildymas ar elektrifikacija neįmanomi, neefektyvūs ar brangesni. Su energetikos sistemos integravimu susiję svarstymai siejami su sprendimais, kaip visą atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginių pagamintą elektros energiją integruoti į platesnę energetikos sistemą. Tai reiškia, kad, pavyzdžiui, reikia priimti techninius sprendimus, kurie leistų integruoti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių įrenginių perteklinę elektros energiją, be kita ko, pasitelkiant įvairių formų saugojimą ir paklausos valdymą;
- (13) pramonei skirtų anglies dioksido surinkimo ir saugojimo sprendinių kūrimui kliūdo nesėkmingas koordinavimas. Viena vertus, nepaisant pagal ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą teikiamos didėjančios CO₂ kainų paskatos pramonei investuoti į išmetamo CO₂ kiekio surinkimą, kad tokios investicijos būtų ekonomiškai perspektyvios, joms kyla didelis pavojus, kad nebus galima naudotis leidžiamomis geologinėmis saugyklomis. Kita vertus, investuotojai į pirmąsias CO₂ saugyklas patiria išankstinių išlaidų, kad galėtų jas nustatyti ir įvertinti dar prieš pateikdami prašymą išduoti leidimą saugoti. Skaidrumas dėl galimų CO₂ saugojimo pajėgumų, susijusių su atitinkamų teritorijų geologiniu tinkamumu ir turimais geologiniais

duomenimis, visų pirma dėl angliavandenilių gavybos vietų žvalgymo, gali padėti rinkos dalyviams planuoti savo investicijas. Valstybės narės turėtų viešai skelbti tokius duomenis ir, žvelgdamos į ateitį, reguliariai teikti ataskaitas apie pažangą kuriant CO₂ saugyklas ir atitinkamus pirmiau minėtų įleidimo ir saugojimo pajėgumų poreikius, kad būtų kolektyviai pasiektas visos Sąjungos CO₂ įleidimo pajėgumo tikslas;

- (14) pagrindinė kliūtis investicijoms į anglies dioksido surinkimą, kurios šiuo metu tampa vis ekonomiškai perspektyvesnės, yra galimybė eksploatuoti CO₂ saugyklas Europoje, kurios yra itin svarbios Direktyvoje 2003/87/EB numatytoms paskatomis. Siekdama išplėsti technologiją ir padidinti savo pirmaujančius gamybos pajėgumus, ES turi užtikrinti perspektyvią nuolatinių geologinių CO₂ saugyklų, kurias leidžiama naudoti pagal Direktyvą 2009/31/ES³⁶, pasiūlą. Nustatydami Sąjungos tikslą iki 2030 m. užtikrinti 50 mln. tonų metinį CO₂ įleidimo pajėgumą, atsižvelgiant į numatomus pajėgumus, kurių reikės 2030 m., atitinkami sektoriai gali koordinuoti savo investicijas į Europos CO₂ poveikio klimatui neutralizavimo transporto ir saugojimo vertės grandinę, kurią pramonės sektoriai gali naudoti savo veiklos priklausomybei nuo iškastinio kuro mažinti. Šiais pradiniais diegimo veiksmais taip pat bus remiamas tolesnis CO₂ saugojimas laikotarpiu iki 2050 m. Remiantis Komisijos skaičiavimais, Sąjungai iki 2050 m. gali reikėti surinkti iki 550 mln. tonų CO₂ per metus, kad būtų pasiektas poveikio klimatui neutralizavimo tikslas³⁷, įskaitant anglies dioksido absorbavimą. Tokie pirmieji pramoninio masto saugojimo pajėgumai sumažins investicijų į išmetamo CO₂ kiekio surinkimą riziką, nes tai yra svarbi priemonė siekiant neutralizuoti poveikį klimatui. Kai šis reglamentas bus įtrauktas į EEE susitarimą, bus atitinkamai pakoreguotas Sąjungos tikslas iki 2030 m. užtikrinti 50 mln. tonų metinį CO₂ įleidimo pajėgumą;
- (15) CO₂ saugykla, kurios padeda siekti Sąjungos 2030 m. tikslo, apibrėžus kaip poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus galima paspartinti ir palengvinti CO₂ saugyklų plėtrą, o didėjančią pramoninę saugyklų paklausą galima nukreipti į ekonomiškai efektyviausias saugyklas. Vis daugiau išėikvotų dujų ir naftos telkinių, kuriuos būtų galima paversti saugiomis CO₂ saugyklomis, naudojimo tarnavimo laikas baigiasi. Be to, naftos ir dujų pramonė patvirtino esanti pasiryžusi pradėti energetikos pertvarką ir turi išteklių, įgūdžių ir žinių, reikalingų papildomoms saugykloms tirti ir plėtoti. Kad būtų pasiektas Sąjungos tikslas iki 2030 m. pasiekti 50 mln. tonų metinį CO₂ įleidimo pajėgumą, sektorius turi sutelkti savo įnašus, kad būtų užtikrinta, kad anglies dioksido surinkimas ir saugojimas, kaip klimato kaitos sprendinys, būtų prieinamas prieš atsirandant paklausai. Siekiant užtikrinti, kad CO₂ saugyklos būtų kuriamos laiku ir ekonomiškai efektyviai, laikantis ES tikslo dėl įleidimo pajėgumo, naftos ir dujų gavybos ES licencijų turėtojai turėtų prisidėti prie šio tikslo proporcingai pagal savo naftos ir dujų gamybos pajėgumus, kartu suteikiant lankstumo bendradarbiauti ir atsižvelgti į kitus trečiųjų šalių įnašus;

³⁶ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 85/337/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB, 2008/1/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006 (Tekstas svarbus EEE) (OL L 140, 2009 6 5, p. 114).

³⁷ Išsami analizė, atlikta rengiant Komisijos komunikatą (2018/773) „Švari mūsų visų planeta. Strateginė kvestinčios, modernios ir konkurencingos neutralizuoto poveikio klimatui Europos ekonomikos ateities vizija“.

- (16) Sąjunga padėjo sukurti atvirą ir taisyklėmis grindžiamą pasaulinę ekonomikos sistemą, kuria skatinama laikytis socialinio ir aplinkos tvarumo standartų ir juos tobulinti, ir yra visapusiškai įsipareigojusi gerbti šias vertybes;
- (17) siekiant spręsti tiekimo saugumo klausimus ir prisidėti prie Sąjungos energetikos sistemos atsparumo ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo bei modernizavimo pastangų rėmimo, Sąjungoje reikia didinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumą. Sąjungos saulės fotovoltinės energijos technologijų gamintojai turi padidinti savo konkurencinį pranašumą ir pagerinti tiekimo saugumo perspektyvas, siekdami iki 2030 m. sukurti bent 30 gigavatų saulės fotovoltinės energijos gamybos pajėgumus visoje fotovoltinės energijos vertės grandinėje, laikantis Europos saulės fotovoltinės energijos pramonės aljanse, kuris remiamas pagal Sąjungos saulės energijos strategiją³⁸, nustatytų tikslų. Sąjungos vėjo ir šilumos siurblių technologijų gamintojai turi sustiprinti savo konkurencinį pranašumą ir išlaikyti arba padidinti savo dabartinės rinkos dalis per šį dešimtmetį, atsižvelgdami į Sąjungos technologijų diegimo prognozes, susijusiomis su siekiamais 2030 m. energetikos ir klimato srities tikslais³⁹. Tai reiškia, kad 2030 m. Sąjungos vėjo energijos gamybos pajėgumai atitinkamai turėtų būti bent 36 GW, o šilumos siurblių – bent 31 GW. Sąjungos baterijų ir elektrolizerių gamintojai turi stiprinti savo pirmavimą technologijų srityje ir aktyviai prisidėti prie šių rinkų formavimo. Baterijų technologijų atveju tai reikštų, kad būtų prisidedama prie Europos baterijų aljanso tikslų ir siekiama, kad beveik 90 % Sąjungos baterijų paklausos per metus patenkintų Sąjungos baterijų gamintojai, o 2030 m. Sąjungos gamybos pajėgumai būtų bent 550 GWh. Kalbant apie ES elektrolizerių gamintojus, plane „REPowerEU“ prognozuojama iki 2030 m. 10 mln. tonų vandenilio iš atsinaujinančiųjų išteklių vidaus rinkoje ir dar 10 mln. tonų importuojamo vandenilio iš atsinaujinančiųjų išteklių. Siekiant užtikrinti, kad ES pirmavimas technologijų srityje taptų komerciniu pirmavimu, kaip pritariama Komisijos ir Europos švaraus vandenilio aljanso bendroje deklaracijoje dėl elektrolizerio, ES elektrolizerių gamintojai turėtų toliau didinti savo pajėgumus, kad iki 2030 m. bendri elektrolizerių įrengtieji pajėgumai pasiektų bent 100 GW vandenilio;
- (18) atsižvelgiant į šiuos tikslus kartu, taip pat atsižvelgiant į tai, kad tam tikrų tiekimo grandinės elementų (pvz., inverterių, taip pat saulės elementų, plokščių ir saulės fotovoltinės energijos luitų arba baterijų katodų ir anodų) Sąjungos gamybos pajėgumai yra maži, Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų metiniai pajėgumai turėtų būti tokie, kad iki 2030 m. bendras metinis lyginamasis gamybos rodiklis sudarytų bent 40 % priede išvardytų technologijų metinio diegimo poreikių;
- (19) padidinus poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumus Europos Sąjungoje taip pat bus sudarytos palankesnės sąlygos visame pasaulyje tiekti poveikio klimatui neutralizavimo technologijas ir pereiti prie švarios energijos šaltinių visame pasaulyje;

³⁸ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES saulės energijos strategija“, SWD(2022) 148 *final*, 2022 5 18.

³⁹ Pagal „REPowerEU“ tikslus, nustatytus plane „REPowerEU“, COM(2022) 230 *final*, ir pridedamą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Veiksmų plano „RePowerEU“ įgyvendinimas. Investicijų poreikiai, Vandenilio diegimo spartinimo priemonė ir biometano tikslai“, pridedamame prie Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Planas „REPowerEU“, SWD(2022) 230 *final*, 2022 5 18.

- (20) be to, poveikio klimatui neutralizavimo technologijos produktai padės didinti Sąjungos atsparumą ir švarios energijos tiekimo saugumą. Saugus švarios energijos tiekimas yra būtina ekonominio vystymosi, taip pat viešosios tvarkos ir saugumo sąlyga. Poveikio klimatui neutralizavimo technologijos produktai taip pat bus naudingi kitiems strategiškai svarbiems ekonomikos sektoriams, pavyzdžiui, žemės ūkiui ir maisto gamybai, nes bus užtikrinta prieiga prie švarios energijos ir mašinų konkurencingomis kainomis, taip tvariai prisidedant prie ES apsirūpinimo maistu saugumo ir užtikrinant vis daugiau biologinių alternatyvų realizavimą per žiedinę ekonomiką. Be to, Sąjungos klimato srities užmojų įgyvendinimas lems ir ekonomikos augimą, ir socialinę gerovę;
- (21) siekdama išlaikyti konkurencingumą ir sumažinti dabartinę strateginę priklausomybę nuo importo pagrindiniuose poveikio klimatui neutralizavimo technologijos produktuose ir jų tiekimo grandinėse, kartu išsvengiant naujų grandinių formavimosi, Sąjunga turi toliau stiprinti savo poveikio klimatui neutralizavimo pramonės bazę ir tapti konkurencingesne bei palankesne inovacijoms. Sąjunga turi sudaryti sąlygas greičiau, paprasčiau ir labiau nuspėjamai plėtoti gamybos pajėgumus;
- (22) valstybės narės turėtų 2023 m. birželio mėn. pateikti atnaujintus savo 2021–2030 m. nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektus⁴⁰. Kaip pabrėžiama Komisijos valstybėms narėms skirtose 2021–2030 m. nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų atnaujinimo gairėse⁴¹, atnaujintuose planuose turėtų būti aprašyti valstybių narių tikslai ir politika, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos jų teritorijoje plėtoti komerciniais tikslais prieinamų efektyvaus energijos vartojimo ir mažo anglies dioksido kiekio technologijų, įrangos ir pagrindinių komponentų gamybos projektus. Tuose planuose taip pat turėtų būti aprašyti valstybių narių tikslai ir politika, kuriais siekiama tokio masto plėtros pasitelkiant įvairinimo pastangas trečiojoje valstybėse ir kad jų pramonė galėtų nuolat rinkti ir saugoti išmetamą CO₂ kiekį geologinėse saugyklose;
- (23) be to, Komunikate dėl Žaliojo kurso pramonės plano poveikio klimatui neutralizavimo amžiui⁴² nustatytas visapusiškas požiūris, kaip remti švarios energijos technologijų plėtrą, grindžiamas keturiais ramsčiais. Pirmuoju ramsčiu siekiama sukurti reglamentavimo aplinką, kuri supaprastintų ir paspartintų naujų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos ir surinkimo vietų kūrimą ir palengvintų Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės plėtrą. Antrasis plano ramstis – skatinti investicijas į poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybą ir jos finansavimą pasitelkiant 2023 m. kovo mėn. priimtą peržiūrėtą Laikinąją sistemą krizės ir pertvarkos sąlygomis ir sukuriant Europos suverenumo fondą, kad būtų išsaugotas Europos pranašumas ypatingos svarbos ir besiformuojančių technologijų, susijusių su žaliaja ir skaitmenine pertvarkomis, srityje. Trečiasis ramstis susijęs su įgūdžių, reikalingų pertvarkai įgyvendinti, ugdymu ir kvalifikuotų darbuotojų gausinimu švarios energijos technologijų sektoriuje. Pagal ketvirtąjį ramstį daugiausia dėmesio skiriama prekybai svarbiausiosiomis žaliavomis ir jų tiekimo grandinės įvairinimui. Tai, be kita ko, apima svarbiausiųjų žaliavų klubo sukūrimą,

⁴⁰ Valstybės narės atnaujina savo 2021–2030 m. nacionalinius planus iki 2023 m. birželio mėn. (planų projektai) ir 2024 m. birželio mėn. (galutiniai planai). Žr. Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnį ir 2 skyriaus bei I priedo reikalavimus.

⁴¹ [Komisijos pranešimas dėl valstybėms narėms skirtų 2021–2030 m. nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų atnaujinimo gairių 2022/C 495/02](#), (OL C 495, 2022 12 29, p. 24).

⁴² Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žaliojo kurso pramonės planas poveikio klimatui neutralizavimo amžiui“, Briuselis, COM(2023) 62 *final*, 2023 2 1.

bendradarbiavimą su panašiai mažančiais partneriais, kad būtų bendrai stiprinamos tiekimo grandinės ir vyktų įvairinimas, kad svarbiausių išteklių tiekėjas būtų ne vienas;

- (24) pagal pirmąjį ramstį Sąjunga turėtų sukurti ir išlaikyti pramoninį pagrindą, kad būtų galima teikti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų sprendinius, kad Sąjungoje būtų užtikrintas energijos tiekimas, kartu laikantis jos užmojų poveikio klimatui neutralumo srityje. Siekiant remti tą tikslą ir išvengti priklausomybės nuo poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimo, dėl kurio Sąjungos pastangos sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį būtų vilkinamos arba kiltų pavojus energijos tiekimo saugumui, šiame reglamente įtvirtinamos nuostatos, kuriomis skatinama tvarių ir atsparių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų paklausa;
- (25) direktyvose 2014/23/ES, 2014/24/ES ir 2014/25/ES perkančiosioms organizacijoms ir subjektams, skiriantiems sutartis pagal viešųjų pirkimų procedūras, be kainos ar sąnaudų, jau leidžiama remtis papildomais ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo nustatymo kriterijais. Tokie kriterijai susiję, pavyzdžiui, su pasiūlymo kokybe, įskaitant socialinius, aplinkosauginius ir novatoriškus ypatumus. Skirdami sutartis dėl poveikio klimatui neutralizavimo technologijos viešųjų pirkimų būdu, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai turėtų tinkamai įvertinti pasiūlymų indėlį į tvarumą ir atsparumą, atsižvelgdami į įvairius kriterijus, susijusius su pasiūlymo aplinkosauginiu tvarumu, novatoriškumu, sistemos integravimu ir atsparumu;
- (26) socialinio tvarumo kriterijai jau gali būti taikomi pagal esamus teisės aktus ir gali apimti darbo sąlygas ir kolektyvines derybas pagal Europos socialinių teisių ramstį, laikantis Direktyvos 2014/23/ES 30 straipsnio 3 dalies, Direktyvos 2014/24/ES 18 straipsnio 2 dalies ir Direktyvos 2014/25/ES 36 straipsnio 2 dalies. Perkančiosios organizacijos turėtų prisidėti prie socialinio tvarumo imdamosi tinkamų priemonių, siekiant užtikrinti, kad vykdydami viešųjų pirkimų sutartis ekonominės veiklos vykdytojai laikytųsi taikomų Europos Sąjungos, nacionalinės teisės aktų, kolektyvinių sutarčių arba Direktyvos 2014/23/ES X priede, Direktyvos 2014/24/ES X priede ir Direktyvos 2014/25/ES XIV priede išvardytų tarptautinių aplinkos, socialinės ir darbo srities teisės aktų nuostatų⁴³;
- (27) nedarant poveikio Sąjungos teisės aktams, taikomiems konkrečiai technologijai, įskaitant pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma tvarių gaminių ekologinio projektavimo reikalavimų nustatymo sistema⁴⁴, ir pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl baterijų ir baterijų atliekų⁴⁵, ir jei juose nenurodyta kitaip, vertindami pagal šį reglamentą įsigytų poveikio klimatui neutralizavimo sprendinių aplinkosauginį tvarumą, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai gali atsižvelgti į įvairius elementus, darančius poveikį klimatui ir aplinkai. Tai gali būti, pavyzdžiui, sprendinio patvarumas bei patikimumas, paprastas taisymas ir priežiūra, paprastas modernizavimas ir atnaujinimas, perdirbimo

⁴³ Komisijos pranešimas „Socialinis pirkimas. Socialinių aspektų įtraukimo į viešuosius pirkimus vadovas (2 leidimas)“, C(2021) 3573 *final*.

⁴⁴ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma tvarių gaminių ekologinio projektavimo reikalavimų nustatymo sistema ir panaikinama Direktyva 2009/125/EB, COM(2022) 142 *final*, 2022 3 30.

⁴⁵ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl baterijų ir baterijų atliekų, kuriuo panaikinama Direktyva 2006/66/EB ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/1020, COM(2020) 798 *final*, 2020 12 10.

paprastumas bei kokybė, medžiagų naudojimas, per vieną ar daugiau gaminio gyvavimo ciklo etapų suvartojama energija, vanduo ir kiti ištekliai, gaminio ir jo pakuotės svoris ir tūris, naudotų sudedamųjų dalių įkomponavimas, tinkamam naudojimui ir techninei priežiūrai reikalingų vartojimo reikmenų kiekis, savybės ir prieinamumas, gaminio aplinkosauginis pėdsakas ir jo poveikis aplinkai per gyvavimo ciklą, gaminio anglies dioksido pėdsakas, mikroplastiko atsiskyrimas, per vieną ar daugiau gaminio gyvavimo ciklo etapų į orą, vandenį ar dirvožemį išmetami teršalai, susidarančių atliekų kiekis. naudojimo sąlygos;

- (28) siekiant viešųjų pirkimų procedūros metu atsižvelgti į poreikį įvairinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimo šaltinius, kad tiekimo šaltinis būtų ne vienas, kaip tai suprantama 19 straipsnio 2 dalyje, ir nedarant poveikio Sąjungos tarptautiniams įsipareigojimams, tiekimas turėtų būti bent jau laikomas nepakankamai diversifikuotu, jei iš vieno šaltinio Sąjungoje patenkinama daugiau kaip 65 % konkrečios poveikio klimatui neutralizavimo technologijos paklausos;
- (29) siekiant sukurti namų ūkiams ar vartotojams naudingas sistemas, kuriomis būtų skatinama pirkti poveikio klimatui neutralizavimo technologijos galutinius produktus, ir nedarant poveikio Sąjungos tarptautiniams įsipareigojimams, turėtų būti laikoma, kad tiekimas nepakankamai diversifikuotas, kai iš vieno šaltinio patenkinama daugiau kaip 65 % visos konkrečios poveikio klimatui neutralizavimo technologijos paklausos Sąjungoje. Siekiant užtikrinti nuoseklų taikymą, nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos Komisija turėtų paskelbti metinį prie šios kategorijos priskiriamų poveikio klimatui neutralizavimo technologijos galutinių gaminių kilmės sąrašą, suskirstytą pagal Sąjungos iš įvairių šaltinių tiekiamą dalį praėjusiais metais, kurių duomenys turimi;
- (30) Tarybos sprendimu 2014/115/ES visų pirma patvirtintas Pasaulio prekybos organizacijos sutarties dėl viešųjų pirkimų (toliau – SVP)⁴⁶ pakeitimas. SVP tikslas – nustatyti subalansuotą teisių ir pareigų, susijusių su viešosiomis sutartimis, daugiašalę sistemą, siekiant liberalizuoti ir išplėsti pasaulio prekybą. Sutartims, kurioms taikomas SVP Europos Sąjungos I priedėlis, taip pat kiti atitinkami tarptautiniai susitarimai, kurie yra privalomi Sąjungai, įskaitant laisvosios prekybos susitarimus ir 1994 m. Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos III straipsnio 8 dalies a punktą, kai vyriausybės įstaigos perka gaminius, įsigytus komercinio perpardavimo tikslais arba siekiant juos panaudoti komerciniam pardavimui skirtų prekių gamyboje, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai 19 straipsnio 1 dalies d punkto reikalavimų neturėtų taikyti susitarimus pasirašiusiems tiekimo šaltinių ekonominės veiklos vykdytojams;
- (31) 19 straipsnyje nustatytų nuostatų dėl atsparumo viešųjų pirkimų procedūrose taikymas neturėtų daryti poveikio Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES⁴⁷ 25 straipsnio ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/25/ES⁴⁸ 43 ir 85 straipsnių taikymui, kaip nustatyta 2019 m. Komisijos gairėse⁴⁹. Be to, viešųjų

⁴⁶ 2013 m. gruodžio 2 d. Tarybos sprendimas 2014/115/ES dėl Protokolo, kuriuo iš dalies keičiama Sutartis dėl viešųjų pirkimų, sudarymo (OL L 68, 2014 3 7, p. 1).

⁴⁷ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).

⁴⁸ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243).

⁴⁹ Komisijos komunikatas „Prekes siūlančių trečiųjų šalių subjektų dalyvavimo ES viešųjų pirkimų rinkos konkursuose gairės“, Briuselis, 2019 7 24, C(2019) 5494 *final*.

pirkimų nuostatos ir toliau turėtų būti taikomos darbams, prekėms ir paslaugoms, kuriems taikomas Direktyvos 2014/24/ES 19 straipsnis, įskaitant Direktyvos 2014/24/ES 67 straipsnio 4 dalį ir visas įgyvendinimo priemones, nustatytas pasiūlyme dėl reglamento, kuriuo nustatoma tvarių gaminių ekologinio projektavimo reikalavimų nustatymo sistema;

- (32) pasiūlymo poveikio tvarumui ir atsparumui kriterijų lyginamasis svoris viešųjų pirkimų procedūrose nedaro poveikio perkančiųjų organizacijų ir perkančiųjų subjektų galimybei nustatyti aukštesnę su aplinkos tvarumu ir inovacijomis susijusių kriterijų ribą pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/23/ES⁵⁰ 41 straipsnio 3 dalį ir 64 konstatuojamąją dalį, Direktyvos 2014/24/ES 67 straipsnio 5 dalį ir Direktyvos 2014/25/ES 82 straipsnio 5 dalį;
- (33) siekiant sumažinti administracinę naštą, atsirandančią dėl poreikio atsižvelgti į kriterijus, susijusius su konkurso poveikiu tvarumui ir atsparumui, visų pirma mažesniems viešiesiems pirkėjams ir mažesnės vertės sutartims, kurios nedaro reikšmingo poveikio rinkai, atitinkamų šio reglamento nuostatų taikymas viešiesiems pirkėjams, kurie nėra centrinės perkančiosios organizacijos, ir sutartims, kurių vertė mažesnė nei 25 mln. EUR, turėtų būti atidėtas dvejiems metams;
- (34) taikant nuostatas dėl viešųjų pirkimų pagal 19 straipsnį, kai gaminiui taikomas deleguotasis aktas, priimtas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1369⁵¹, perkančiosios organizacijos arba perkantieji subjektai turėtų pirkti tik tuos gaminius, kurie atitinka to reglamento 7 straipsnio 2 dalyje nustatytą įpareigojimą;
- (35) namų ūkiai ir galutiniai vartotojai yra esminė Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų galutinių gaminių paklausos dalis, o viešosios paramos schemos, kuriomis siekiama skatinti namų ūkius pirkti tokį gaminį, visų pirma skirtos pažeidžiamiesiems mažas ir mažesnes nei vidutines pajamas gaunantiems namų ūkiams ir vartotojams, yra svarbios priemonės žaliajai pertvarkai paspartinti. Pagal ES saulės energijos strategijoje⁵² paskelbtą stoginių saulės energijos įrenginių iniciatyvą valstybės narės turėtų, pavyzdžiui, parengti nacionalines programas, kuriomis būtų remiamas masinis stoginių saulės energijos įrenginių naudojimas. Plane „REPowerEU“ Komisija paragino valstybes nares visapusiškai pasinaudoti paramos priemonėmis, kuriomis skatinamas perėjimas prie šilumos siurblių. Tokios valstybių narių nacionaliniu lygmeniu arba vietos ar regionų valdžios institucijų sukurtos paramos schemos taip pat turėtų padėti didinti ES poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tvarumą ir atsparumą. Pavyzdžiui, valdžios institucijos turėtų teikti didesnę finansinę kompensaciją paramos gavėjams už poveikio klimatui neutralizavimo technologijos galutinių produktų, kuriais bus labiau prisidedama prie atsparumo didinimo Sąjungoje, pirkimą. Valdžios institucijos turėtų užtikrinti, kad jų schemos būtų atviros, skaidrios ir nediskriminacinės, kad jomis būtų prisidedama prie poveikio klimatui neutralizavimo technologijos produktų paklausos Sąjungoje didinimo. Valdžios institucijos taip pat turėtų apriboti papildomą finansinę

⁵⁰ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/23/ES dėl koncesijos sutarčių skyrimo (OL L 94, 2014 3 28, p. 1).

⁵¹ 2017 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1369, kuriuo nustatoma energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo sistema ir panaikinama Direktyva 2010/30/ES (OL L 198, 2017 7 28, p. 1).

⁵² Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES saulės energijos strategija“, COM(2022) 221 *final*, 2022 5 18.

kompensaciją už tokius gaminius, kad nesulėtintų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų diegimo Sąjungoje. Siekdamas padidinti tokių schemų veiksmingumą, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad informacija būtų lengvai prieinama ir vartotojams, ir poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamintojams nemokamoje svetainėje. Tai, kad valdžios institucijos vartotojams ar namų ūkiams skirtose schemose atsižvelgia į poveikį tvarumui ir atsparumui, neturėtų daryti poveikio valstybės pagalbos taisyklėms ir PPO taisyklėms dėl subsidijų;

- (36) kurdamas namų ūkiams ar vartotojams naudingas schemas, kuriomis skatinama pirkti priėdė išvardytus poveikio klimatui neutralizavimo technologijų galutinius produktus, valstybės narės, regioninės ar vietos valdžios institucijos, viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos arba asociacijos, kurias sudaro viena ar daugiau tokių institucijų arba viena ar daugiau tokių viešosios teisės reglamentuojamų įstaigų, turėtų užtikrinti, kad būtų laikomasi Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų, be kita ko, užtikrinant, kad schemas nepasiektų tokio masto, kuris labai pakenktų PPO narių interesams;
- (37) Komisija taip pat turėtų padėti valstybėms narėms kurti namų ūkiams ir vartotojams skirtas schemas, kad būtų kuriama sinergija ir keičiamasi geriausia patirtimi. Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma taip pat turėtų atlikti svarbų vaidmenį spartinant tvarumo ir atsparumo didinimo priemonių, kurias valstybės narės ir valdžios institucijos taiko savo viešųjų pirkimų ir aukcionų praktikoje, įgyvendinimą. Ji turėtų skelbti gaires ir nustatyti geriausią patirtį, kaip apibrėžti tokį poveikį ir juo pasinaudoti, pateikdama konkrečių pavyzdžių;
- (38) kad pramonė galėtų laiku pritaikyti savo gamybą, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai turėtų iš anksto informuoti rinką apie numatomus poveikio klimatui neutralizavimo technologijos produktų pirkimo poreikius;
- (39) kaip nurodyta 2023 m. vasario 1 d. paskelbtame Komunikate dėl Žaliojo kurso pramonės plano poveikio klimatui neutralizavimo amžiui, Sąjungos pramonei išsikovoti didesnę dalį rinkoje nėra lengva dėl to, kad trečiosiose valstybėse teikiamos subsidijos sukuria nelygias sąlygas. Todėl Sąjungai reikia greitai ir ryžtingai reaguoti modernizuojant savo teisinę sistemą;
- (40) galimybė gauti finansavimą yra labai svarbi siekiant užtikrinti Sąjungos atvirą strateginį savarankiškumą ir sukurti tvirtą poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ir jų tiekimo grandinių gamybos bazę visoje Sąjungoje. Didžioji dalis investicijų, reikalingų žaliojo kurso tikslams pasiekti, bus gautos iš privataus kapitalo⁵³, pritraukto dėl poveikio klimatui neutralizavimo ekosistemos augimo potencialo. Todėl gerai veikiančios, gilios ir integruotos kapitalo rinkos bus labai svarbios siekiant surinkti ir nukreipti lėšas, reikalingas žaliajai pertvarkai ir poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektams. Taigi tam, kad ES pasiektų poveikio klimatui neutralizavimo tikslus, būtina sparčiai daryti pažangą kuriant kapitalo rinkų sąjungą. Tvaraus finansavimo darbotvarkė (ir mišrusis finansavimas)

⁵³ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Europos atsigavimo poreikių nustatymas“, pridedamas prie Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Proga Europai atsigauti ir paruošti dirvą naujai kartai“, SWD(2020) 98 *final*, „Europos atsigavimo poreikių nustatymas“, 2020 5 27.

taip pat atlieka labai svarbų vaidmenį didinant investicijas į poveikio klimatui neutralizavimo technologijas, kartu užtikrinant sektoriaus konkurencingumą;

- (41) kai vien privačių investicijų nepakanka, norint veiksmingai įgyvendinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus gali prireikti viešosios paramos valstybės pagalbos forma. Tokia pagalba turi būti skatinamojo poveikio, būtina, tinkama ir proporcinga. Pagal esamas valstybės pagalbos gaires, kurios neseniai buvo nuodugniai peržiūrėtos atsižvelgiant į dvejetainio pertvarkos tikslus, suteikiama daug galimybių tam tikromis sąlygomis remti investicijas į projektus, kuriems taikomas šis reglamentas. Valstybės narės gali atlikti svarbų vaidmenį sudarant palankias galimybes gauti finansavimą poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektams, spręsdamos rinkos nepakankamumo problemas tikslinės valstybės pagalbos priemonėmis. 2023 m. kovo 9 d. priimta Laikinąja sistema krizės ir pertvarkos sąlygomis vidaus rinkoje siekiama užtikrinti vienodas sąlygas, skirtas sektoriams, kuriuose nustatyta perkėlimo iš trečiųjų valstybių rizika, ir proporcingas pagalbos dydžio atžvilgiu. Tai sudarytų sąlygas valstybėms narėms nustatyti priemones, kuriomis būtų remiamos naujos investicijos į gamybos priemones apibrėžtuose strateginiuose poveikio neutralizavimo sektoriuose, be kita ko, taikant mokesčių lengvatas. Siekiant prisidėti prie valstybių narių ir regionų konvergencijos tikslo, leidžiama pagalbos suma gali būti moduluojama nustatant didesnę pagalbos intensyvumą ir didesnes pagalbos sumos viršutines ribas, jei investicijos vykdomos remiamose vietovėse. Taip pat dar turi būti nustatytos atitinkamos sąlygos, kad būtų galima patikrinti, ar yra konkreti rizika, kad investicijos bus nukreiptos už Europos ekonominės erdvės (EEE) ribų, ir ar nėra perkėlimo EEE viduje rizikos. Siekdamas tuo tikslu sutelkti nacionalinius išteklius, valstybės narės gali panaudoti dalį ATLPS pajamų, kurias valstybės narės turi skirti su klimatu susijusiems tikslams;
- (42) investicijoms į poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus taip pat gali būti naudojamos kelios Sąjungos finansavimo programos, pavyzdžiui, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, programa „InvestEU“, sanglaudos politikos programos arba inovacijų fondas;
- (43) iš dalies pakeistu Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės reglamentu⁵⁴ valstybėms narėms suteikta papildoma 20 mlrd. EUR negražintina parama, siekiant skatinti energijos vartojimo efektyvumą ir pakeisti iškastinį kurą, be kita ko, įgyvendinant ES poveikio klimatui neutralizavimo pramonės projektus. Kaip nurodyta Komisijos gairėse dėl skyrių „REPowerEU“⁵⁵, valstybės narės raginamos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/241⁵⁶ į savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų skyrių „REPowerEU“ įtraukti priemones, kuriomis remiamos investicijos į poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybą ir pramonės inovacijas;
- (44) programa „InvestEU“ yra ES pavyzdinė programa, kuria siekiama skatinti investicijas, visų pirma žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, teikiant finansavimą ir techninę pagalbą,

⁵⁴ 2023 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/435, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/241, kiek tai susiję su skyriais „REPowerEU“ ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 bei (ES) 2021/1755 ir Direktyva 2003/87/EB (OL L 63, 2023 2 28, p. 1).

⁵⁵ Komisijos pranešimas „Gairės dėl ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų „REPowerEU“ kontekste“, 2023/C 80/01 (OL C 80, 2023 3 3, p. 1).

⁵⁶ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

pavyzdžiui, taikant derinimo mechanizmus. Toks požiūris padeda pritraukti papildomą viešąjį ir privatųjį kapitalą. Be to, nedarant poveikio taikytinoms valstybės pagalbos taisyklėms, valstybės narės raginamos prisidėti prie programos „InvestEU“ valstybių narių skyriaus, kad būtų remiami finansiniai produktai, skirti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybai;

- (45) valstybės narės gali teikti paramą pagal sanglaudos politikos programas laikydamosi taikytinų taisyklių pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1060⁵⁷, kad paskatintų mažiau išsivysčiusiuose ir pereinamojo laikotarpio regionuose įgyvendinti poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus, pasitelkdamos infrastruktūros investicinių produktų paketus, gamybines investicijas į inovacijas, gamybos pajėgumus MVI, paslaugas, mokymo ir kvalifikacijos kėlimo priemonę, įskaitant paramą valdžios institucijų ir projektų vykdytojų gebėjimų stiprinimui. Programose nustatytos taikytinos bendro finansavimo normos gali būti iki 85 % mažiau išsivysčiusiems regionams ir iki 60 % arba 70 % pereinamojo laikotarpio regionams, priklausomai nuo atitinkamo fondo ir regiono statuso, tačiau valstybės narės gali viršyti šias viršutines ribas atitinkamo projekto lygmeniu, kai tai įmanoma pagal valstybės pagalbos taisykles. Techninės paramos priemonė gali padėti valstybėms narėms ir regionams parengti poveikio klimatui neutralumą užtikrinančio augimo strategijas, pagerinti verslo aplinką, sumažinti biurokratizmą ir paspartinti leidimų išdavimą. Valstybės narės turėtų būti raginamos skatinti poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų tvarumą įtraukiant šias investicijas į Europos vertės grandines, visų pirma remiantis tarpregioninio ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo tinklais;
- (46) inovacijų fondas taip pat yra labai daug žadantis ir ekonomiškai efektyvus būdas remti vandenilio iš atsinaujinančiųjų išteklių ir kitų strateginių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos ir diegimo plėtrą Europoje, taip stiprinant Europos suverenumą pagrindinių technologijų, susijusių su klimato srities veiksmis ir energetiniu saugumu, srityje;
- (47) Europos suverenumo fondas būtų struktūrinis atsakas į investicijų poreikius. Jis padės išsaugoti Europos pranašumą ypatingos svarbos ir besiformuojančių technologijų, susijusių su žaliaja ir skaitmenine pertvarkomis, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo technologijas, srityje. Ši struktūrinė priemonė bus grindžiama patirtimi, įgyta įgyvendinant koordinuotus daugiašalius BEISP projektus, be to, bus siekiama pagerinti visų valstybių narių galimybes dalyvauti tokiuose projektuose ir taip saugoti sanglaudą ir bendrąją rinką nuo rizikos, kylančios dėl skirtingų valstybės pagalbos galimybių;
- (48) siekdamas įveikti dabartinių fragmentiškų viešųjų ir privačiųjų investicijų pastangų ribotumą, palengvinti integraciją ir investicijų grąžą, Komisija ir valstybės narės turėtų geriau koordinuoti esamas finansavimo programas Sąjungos bei nacionaliniu lygmenimis ir sukurti jų sinergiją, taip pat užtikrinti geresnę koordinavimą ir bendradarbiavimą su pramonės ir pagrindiniais privačiojo sektoriaus suinteresuotaisiais subjektais. Europinei poveikio klimatui neutralizavimo platformai tenka svarbus vaidmuo siekiant susidaryti išsamų esamų bei aktualių finansavimo

⁵⁷ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienuų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės (OL L 231, 2021 6 30, p. 159).

galimybių vaizdą ir aptarti individualius poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų finansavimo poreikius;

- (49) siekiant kuo greičiau įdiegti arba išplėsti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus, kad Sąjungoje būtų užtikrintas poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimo saugumas, svarbu užtikrinti planavimo ir investicijų tikrumą, kuo labiau sumažinant projektų rengėjams tenkančią administracinę naštą. Dėl šios priežasties valstybių narių leidimų išdavimo procesai, susiję su poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektais, turėtų būti supaprastinti, kartu užtikrinant, kad tokie projektai būtų saugūs, patikimi, aplinkosauginiu požiūriu veiksmingi ir atitiktų aplinkosaugos, socialinius ir saugos reikalavimus. Sąjungos aplinkos teisės aktuose nustatytos bendros nacionalinių leidimų išdavimo proceso ir turinio sąlygos, taip užtikrinant aukštą aplinkos apsaugos lygį. Poveikio klimatui neutralizavimo strateginio projekto statusas turėtų nedaryti poveikio jokiems atitinkamiems projektams taikomoms leidimų išdavimo sąlygoms, įskaitant sąlygas, nustatytas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2011/92/ES⁵⁸, Tarybos direktyvoje 92/43/EEB⁵⁹, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2000/60/EB⁶⁰, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/35/EB⁶¹ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2010/75⁶²;
- (50) be to, nenuspėjamumas, sudėtingumas ir kartais pernelyg ilga nacionalinių leidimų išdavimo procesų trukmė kenkia investicijų saugumui, kurio reikia norint veiksmingai plėtoti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus. Todėl, siekdamas užtikrinti ir paspartinti veiksmingą jų įgyvendinimą, valstybės narės turėtų taikyti supaprastintas ir nuspėjamas leidimų išdavimo procedūras. Be to, poveikio klimatui neutralizavimo strateginiams projektams nacionaliniu lygmeniu turėtų būti suteiktas prioritetas, kad visose su jais susijusiose teisminėse ir ginčų sprendimo procedūrose būtų užtikrintas greitas administracinis tvarkymas ir skubus nagrinėjimas, neužkertant kelio kompetentingoms institucijoms supaprastinti leidimų išdavimo kitiems poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektams, kurie nėra poveikio klimatui neutralizavimo strateginiai projektai, arba apskritai;
- (51) atsižvelgiant į jų vaidmenį užtikrinant Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimo saugumą ir jų indėlį į Sąjungos atvirą strateginį savarankiškumą ir žaliąją bei skaitmeninę pertvarką, atsakingos leidimus išduodančios institucijos turėtų laikyti, kad poveikio klimatui neutralizavimo strateginiai projektai atitinka viešąjį interesą. Remdamasi kiekvienu konkrečiu atveju atliktu vertinimu, atsakinga leidimus išduodanti institucija gali padaryti išvadą, kad viešasis interesas, kuriuo grindžiamas projektas, yra viršesnis už viešuosius interesus, susijusius su gamta ir aplinkos apsauga, ir kad dėl to projektui gali būti suteiktas leidimas, jei tenkinamos

⁵⁸ 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 26, 2012 1 28, p. 1).

⁵⁹ 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7).

⁶⁰ 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veislių vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1).

⁶¹ 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/35/EB dėl atsakomybės už aplinkos apsaugą siekiant išvengti žalos aplinkai ir ją ištaisyti (atlyginti) (OL L 143, 2004 4 30, p. 56).

⁶² 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (nauja redakcija) (OL L 334, 2010 12 17, p. 17).

visos Direktyvoje 2000/60/EB, Direktyvoje 92/43/EEB ir Direktyvoje 2009/147/EB⁶³ nustatytos atitinkamos sąlygos;

- (52) siekiant sumažinti sudėtingumą ir padidinti veiksmingumą bei skaidrumą, poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektų rengėjams turėtų būti suteikta galimybė bendrauti su viena nacionaline institucija, atsakinga už viso leidimų išdavimo procedūros koordinavimą ir bendrojo sprendimo priėmimą per taikytiną laikotarpį. Tuo tikslu valstybės narės turėtų paskirti vieną nacionalinę kompetentingą instituciją. Priklausomai nuo valstybės narės vidaus organizacinės struktūros, nacionalinės kompetentingos institucijos užduotis turėtų būti galima tomis pačiomis sąlygomis perduoti kitai institucijai. Siekdamos užtikrinti veiksmingą savo pareigų vykdymą, valstybės narės savo nacionalinei kompetentingai institucijai arba bet kuriai jų vardu veikiančiai institucijai turėtų skirti pakankamai darbuotojų ir išteklių;
- (53) siekiant užtikrinti aiškumą dėl poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų leidimų suteikimo statuso ir apriboti galimo piktnaudžiavimo bylinėjimusi veiksmingumą, kartu nepakenkiant veiksmingai teisminei peržiūrai, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad visi ginčai dėl leidimų išdavimo procedūros būtų išsprendžiami laiku. Tuo tikslu nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad pareiškėjai ir projektų rengėjai galėtų pasinaudoti paprasta ginčų sprendimo procedūra ir kad poveikio klimatui neutralizavimo strateginiams projektams būtų taikomas skubus nagrinėjimas vykdant visas su jais susijusias teismines ir ginčų sprendimo procedūras, kartu užtikrinant, kad būtų gerbiamos teisės į gynybą;
- (54) kad įmonės ir projektų rengėjai, be kita ko, tarpvalstybinių projektų atveju, galėtų tiesiogiai naudotis vidaus rinkos teikiama nauda nepatirdami nereikalingos papildomos administracinės naštos, Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/1724⁶⁴ nustatytos bendrosios vidaus rinkos veikimui svarbių procedūrų vykdymo internetu taisyklės. Informacija, kurią reikia pateikti nacionalinėms kompetentingoms institucijoms vykdant leidimų išdavimo procesus, kuriems taikomas šis reglamentas, turi būti įtraukta į Reglamento (ES) 2018/1724 I priedą, jį iš dalies pakeitus šiuo reglamentu, o susijusios procedūros yra įtrauktos į jo II priedą, siekiant užtikrinti, kad projektų rengėjai galėtų naudotis tik internetu vykdomomis procedūromis ir vienkartinio duomenų pateikimo technine sistema. Nacionalinės kompetentingos institucijos, pagal šį reglamentą veikiančios vieno langelio principu, yra įtrauktos į Reglamento (ES) 2018/1724 III priede pateiktą pagalbos bei problemų sprendimo paslaugų sąrašą;
- (55) poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektams taikomos ilgos ir sudėtingos leidimų išdavimo procedūros, trunkančios 2–7 metus, priklausomai nuo valstybės narės, technologijos ir vertės grandinės segmento. Atsižvelgiant į reikiamų investicijų dydį, visų pirma į gigafabrikų dydžio projektus, kurių reikia, kad būtų pasiekta numatoma masto ekonomija, netinkamas leidimų išdavimas sukuria papildomą ir dažnai žalingą kliūtį didinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumą Sąjungoje. Kad projektų rengėjams ir kitiems investuotojams būtų užtikrintas saugumas ir aiškumas, kurių reikia norint padidinti

⁶³ 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 20, 2010 1 26, p. 7–25).

⁶⁴ 2018 m. spalio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1724, kuriuo sukuriami bendrieji skaitmeniniai vartai, skirti suteikti prieigą prie informacijos, procedūrų ir pagalbos bei problemų sprendimo paslaugų, ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (OL L 295, 2018 11 21, p. 1).

poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektų rengimą, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad su tokiais projektais susijęs leidimų išdavimo procesas neviršytų iš anksto nustatytų terminų. Poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų atveju leidimų išdavimo proceso trukmė neturėtų viršyti dvylikos mėnesių įrenginiams, kurių metinė gamybos apimtis yra didesnė nei 1 GW, ir 9 mėnesių įrenginiams, kurių metinė gamybos apimtis yra mažesnė nei 1 GW. Visuose kituose gamybos projektuose, kuriuose taikoma poveikio klimatui neutralizavimo technologija, leidimų išdavimo procesas neturėtų trukti ilgiau kaip aštuoniolika mėnesių įrenginiams, kurių metinė gamybos apimtis yra didesnė nei 1 GW, ir dvylika mėnesių įrenginiams, kurių metinė gamybos apimtis yra mažesnė nei 1 GW. Poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms, kurioms GW parametras nėra svarbus, pvz., elektros tinklams ir anglies dioksido surinkimo ir saugojimo (CCS) arba anglies dioksido surinkimo ir naudojimo (CCU) technologijoms, turėtų būti taikomos pirmiau minėtų terminų viršutinės ribos. Norint išplėsti esamas gamybos linijas, visi pirmiau minėti terminai turėtų būti sutrumpinti perpus;

- (56) be to, atsižvelgiant į poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų svarbą Sąjungos energijos tiekimui, reikėtų iš dalies panaikinti arba supaprastinti tam tikrus administracinius apribojimus, kad būtų paspartintas jų įgyvendinimas;
- (57) poveikio aplinkai vertinimai ir leidimai, kurių reikalaujama pagal Sąjungos teisę, be kita ko, susiję su vandeniu, oru, ekosistemomis, buveinėmis, biologine įvairove ir paukščiais, yra neatsiejama poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projekto leidimų išdavimo procedūros dalis ir esminė apsaugos priemonė, kuria užtikrinama, kad būtų užkirstas kelias neigiamam poveikiui aplinkai arba kad jis būtų kuo labiau sumažintas. Tačiau siekiant užtikrinti, kad leidimų išdavimo procedūros dėl poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektų būtų nuspėjamos ir savalaikės, turėtų būti išnaudotos visos galimybės supaprastinti reikalaujamus vertinimus ir leidimus, kartu nesumažinant aplinkos apsaugos lygio. Šiuo atžvilgiu reikėtų užtikrinti, kad būtini vertinimai būtų susieti, kad būtų išvengta nereikalingo dubliavimosi, ir turėtų būti užtikrinta, kad prieš atliekant vertinimą projektų rengėjai ir atsakingos institucijos aiškiai susitartų dėl susietojo vertinimo apimties, kad būtų išvengta nereikalingų tolesnių veiksmų;
- (58) konfliktai dėl žemės naudojimo gali sudaryti kliūčių įgyvendinant poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus. Tinkamai parengti planai, įskaitant teritorijų planus ir zonavimą, kuriuose atsižvelgiama į galimybes įgyvendinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus ir kurių galimas poveikis aplinkai yra įvertintas, gali padėti subalansuoti viešąsias gėrybes ir interesus, sumažinti konfliktų potencialą ir paspartinti tvarų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektų diegimą Sąjungoje. Todėl atsakingos nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijos, rengdamos atitinkamus planus, turėtų apsvarstyti galimybę įtraukti nuostatas dėl poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektų;
- (59) kosmoso duomenys ir paslaugos pagal ES kosmoso programą, visų pirma programą „Copernicus“, kiek įmanoma naudojami informacijai apie geologiją, biologiją, ekologiją, socialinį bei ekonominį vystymąsi ir išteklių prieinamumą poveikio aplinkai vertinimams ir leidimams teikti; tokie duomenys ir paslaugos, visų pirma programos „Copernicus“ antropogeninės kilmės išmetamo CO₂ kiekio stebėsenos ir tikrinimo pajėgumai, yra svarbiausi vertinant pramonės projektų poveikį ir antropogeninės kilmės CO₂ absorbentų poveikį šiltnamio efektą sukeliančių dujų koncentracijai ir srautams pasaulyje;

- (60) kaip numatyta Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 10 straipsnio 1 dalyje, Komisija turėtų paprašyti vienos ar kelių Europos standartizacijos organizacijų parengti Europos standartų projektus, kuriais būtų remiami šio reglamento tikslai;
- (61) vandenilio slėniai, kuriuose naudojamos pramonės galutinio naudojimo technologijos, atlieka svarbų vaidmenį mažinant energijai imlių pramonės šakų priklausomybę nuo iškastinio kuro. Plane „REPowerEU“ nustatytas tikslas padvigubinti vandenilio slėnių skaičių Sąjungoje. Kad pasiektų šį tikslą, valstybės narės turėtų paspartinti leidimų išdavimą ir apsvarstyti galimybę sukurti apribotą bandomąją reglamentavimo aplinką bei teikti pirmenybę galimybei gauti finansavimą. Siekdamas sustiprinti poveikio klimatui neutralizavimo pramonės atsparumą, valstybės narės turėtų užtikrinti vandenilio slėnių jungtis per Sąjungos sienas. Pramonės įrenginiai, gaminantys savo energiją ir galintys teigiamai prisidėti prie elektros energijos gamybos, turėtų būti skatinami prisidėti prie išmaniojo elektros tinklo kaip energijos gamintojai, supaprastinant reglamentavimo reikalavimus;
- (62) apribota bandomoji poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinka gali būti svarbi priemonė siekiant skatinti inovacijas poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ir reglamentavimo mokymosi srityje. Inovacijoms turi būti sudarytos sąlygos eksperimentavimo erdvėse, nes moksliniai rezultatai turi būti išbandyti kontroliuojamoje tikrojoje aplinkoje. Apribota bandomoji reglamentavimo aplinka turėtų būti sukurta siekiant ribotą laiką išbandyti novatoriškas poveikio klimatui neutralizavimo technologijas kontroliuojamoje aplinkoje. Reikėtų užtikrinti pusiausvyrą tarp teisinio tikrumo apribotos bandomosios poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkos dalyviams ir Sąjungos teisės tikslų pasiekimo. Kadangi apribota bandomoji poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinka bet kuriuo atveju turi atitikti Sąjungos ir nacionalinėje teisėje nustatytus esminius reikalavimus, susijusius su poveikio klimatui neutralizavimo technologija, tikslinga nustatyti, kad dalyviams, kurie atitinka tinkamumo reikalavimus, taikomus apribotai bandomajai poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkai, ir kurie sąžiningai laikosi kompetentingų institucijų pateiktų gairių ir su tomis institucijomis sutarto plano nuostatų bei sąlygų, nebūtų taikomos jokios administracinės baudos ar nuobaudos. Tai pagrįsta, nes taikomomis apsaugos priemonėmis iš esmės bus užtikrinta, kad būtų veiksmingai laikomasi Sąjungos arba valstybių narių teisės aktų dėl poveikio klimatui neutralizavimo technologijos, prižiūrimos apribotoje bandomojoje reglamentavimo aplinkoje. 2023 m. Komisija paskelbs dokumentą „Aprobos bandomosios reglamentavimo aplinkos gairės“, kaip paskelbta Naujojoje Europos inovacijų darbotvarkėje, kad padėtų valstybėms narėms sukurti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų apribotą bandomąją aplinką. Šios novatoriškos technologijos ilgainiui galėtų būti būtinos siekiant Sąjungos poveikio klimatui neutralumo tikslo, užtikrinant Sąjungos energetikos sistemos tiekimo saugumą bei atsparumą ir atitinkamai patenkant į poveikio klimatui neutralizavimo strateginių technologijų aprėptį;
- (63) siekiant padėti spręsti priklausomybės nuo importo ir pažeidžiamumo problemas ir užtikrinti, kad būtų pasiekti Sąjungos klimato ir energetikos tikslai, pateikiamas bendras lyginamasis rodiklis ir orientaciniai pagrindinių poveikio klimatui neutralizavimo technologijos produktų gamybos Europos Sąjungoje tikslai;
- (64) norint plėsti Europos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų pramonę, reikia daug papildomų kvalifikuotų darbuotojų, o tai reiškia, kad reikia didelių investicijų į perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą, be kita ko, profesinio rengimo ir mokymo

sirtyje. Tai turėtų padėti kurti kokybiškas darbo vietas, atitinkančias Europos socialinių teisių ramsčio užimtumo ir mokymo tikslus. Energetikos pertvarkai reikės gerokai padidinti kvalifikuotų darbuotojų skaičių įvairiuose sektoriuose, įskaitant atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir energijos kaupimą, ir tai turi didelį kokybiškų darbo vietų kūrimo potencialą. Pagal Komisijos Europos strateginį energetikos technologijų planą⁶⁵ apskaičiuota, kad iki 2030 m. vien tik gamybos sektoriuje reikės 180 000 kvalifikuotų darbuotojų, technikų ir inžinierių. Saulės fotovoltinės energijos sektoriuje vien tik gamybai reikėtų iki 66 000 darbo vietų. Europos užimtumo tarnybų tinklas (EURES) teikia informaciją, konsultacijas ir priėmimo į darbą ar įdarbinimo galimybes darbuotojams ir darbdaviams, be kita ko, už vidaus rinkos ribų;

- (65) kadangi be didelės kvalifikuotos darbo jėgos Sąjungoje nebus įmanoma stiprinti pagrindinių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumų, būtina nustatyti priemones, kuriomis būtų skatinamas aktyvesnis daugiau žmonių, visų pirma nedirbančių, nesimokančių ir mokymuose nedalyvaujančių (NEET) jaunuolių, aktyvumas darbo rinkoje, be kita ko, taikant principą „svarbiausia – įgūdžiai“, ne tik įdarbinant remiantis kvalifikacijomis. Be to, atsižvelgiant į Tarybos rekomendacijos dėl teisingo perėjimo prie poveikio klimatui neutralumo užtikrinimo tikslus, svarbu teikti specialią paramą nykstančių ir nuosmukį patiriančių sektorių darbuotojų darbo vietos keitimui. Tai reiškia, kad reikia investuoti į įgūdžius ir kokybiškų darbo vietų, reikalingų poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms Sąjungoje, kūrimą. Remiantis esamomis iniciatyvomis, pavyzdžiui, ES įgūdžių paktu, ES lygmens veikla, susijusia su įgūdžių duomenų rinkimu ir prognozavimu, pavyzdžiui, Europos profesinio mokymo plėtros centro (CEDEFOP) ir Europos darbo institucijos, ir sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje planais, ir visapusiškai į jas atsižvelgiant, siekiama sutelkti visus subjektus: valstybių narių valdžios institucijas, be kita ko, regionų ir vietos lygmenimis, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjus, socialinius partnerius ir pramonę, visų pirma MVĮ, kad nustatytų įgūdžių poreikius, plėtotų švietimo ir mokymo programas ir jas plačiu mastu įgyvendintų greitai ir operatyviai. Šiuo atžvilgiu poveikio klimatui neutralizavimo strateginiai projektai turi atlikti svarbų vaidmenį. Valstybės narės ir Komisija gali užtikrinti finansinę paramą, be kita ko, pasinaudodamos Sąjungos biudžeto galimybėmis, pasitelkdamos tokias priemones kaip „Europos socialinis fondas +“, Teisingos pertvarkos fondas, Europos regioninės plėtros fondai, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, Modernizavimo fondas, „REPowerEU“ ir Bendrosios rinkos programa;
- (66) remdamosi ankstesne patirtimi, pavyzdžiui, ES įgūdžių paktu ir Europos baterijų aljansu, Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijos turėtų plėtoti ir diegti švietimo ir mokymo turinį, kad galėtų kelti darbuotojų kvalifikaciją ir perkvalifikuoti darbuotojus, kurie yra reikalingi pagrindinėms poveikio klimatui neutralizavimo technologijų vertės grandinėms, pavyzdžiui, saulės fotovoltinės energijos ir saulės šiluminės energijos technologijoms, vandenilio iš atsinaujinančiųjų išteklių technologijoms ir žaliavoms. Akademijos per trejus metus nuo jų įkūrimo siektų sudaryti sąlygas 100 000 besimokančių asmenų mokymui ir švietimui, siekdamas prisidėti prie įgūdžių, reikalingų poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones, prieinamumo. Tas turinys turėtų būti kuriamas ir panaudojamas pasitelkiant švietimo ir mokymo paslaugų

⁶⁵ Europos Komisija, Mokslinių tyrimų ir inovacijų generalinis direktoratas, Jungtinis tyrimų centras, Strateginis energetikos technologijų (SET) planas, Leidinių biuras, 2019 m., <https://data.europa.eu/doi/10.2777/04888>.

teikėjus valstybėse narėse, atitinkamas valstybių narių institucijas ir socialinius partnerius. Švietimo ir mokymo paslaugų teikėjai, pramonė ir kiti su kvalifikacijos kėlimu ir perkvalifikavimu valstybėse narėse susiję subjektai, pavyzdžiui, valstybinės užimtumo tarnybos, turėtų pateikti akademijų parengtą turinį. Siekiant užtikrinti įgūdžių skaidrumą bei perkeliamumą ir darbuotojų judumą, Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijos plėtos ir diegs kredencialus, įskaitant mikrokredencialus, apimančius mokymosi rezultatus. Jie turėtų būti išduodami kaip Europos mokymosi kredencialai ir galėtų būti įtraukiami į EUROPASS ir, kai aktualu, į nacionalines kvalifikacijų sandaras. Valstybės narės raginamos remti nuolatinį perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą per jų teritorijose veikiančias akademijas ir atitinkamus švietimo ir mokymo paslaugų teikėjus pagal nacionalines programas ir Sąjungos finansavimą, be kita ko, iš „Europos socialinio fondo +“, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės, Europos regioninės plėtos fondo, Teisingos pertvarkos mechanizmo, Modernizavimo fondo ir techninės paramos priemonės. Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma turėtų padėti vadovauti akademijų darbui ir vykdyti priežiūrą;

- (67) nors Sąjungos teisėje nėra konkrečių nuostatų, kuriomis nustatomi būtiniausi rengimo reikalavimai, taikomi norint užsiimti reglamentuojamąja profesija ar ja verstis, valstybės narės kompetencijai priklauso nuspręsti, ar ir kaip reglamentuoti profesiją, tačiau nacionalinės taisyklės, kuriomis reglamentuojama galimybė užsiimti reglamentuojamosiomis profesijomis, neturi būti nepagrįsta ar neproporcinga kliūtis naudotis tomis pagrindinėmis teisėmis. Kompetencija reglamentuoti galimybę užsiimti profesine veikla turi būti naudojama laikantis nediskriminavimo ir proporcingumo principų pagal 2018 m. birželio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/958 dėl proporcingumo patikros prieš priimant naujas profesijų reglamentavimo nuostatas. Atlikdamos vertinimą valstybės narės turėtų atsižvelgti į bet kokią neigiamą poveikį, kurį reglamentavimas ar profesijos gali turėti poveikio klimatui neutralizavimo pramonės įgūdžių prieinamumui, ir stengtis kuo labiau apriboti reglamentavimą šiose srityse;
- (68) tais atvejais, kai pagal Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų parengtas mokymosi programas suteikiami kredencialai, kurie padėtų asmenims, norintiems užsiimti reglamentuojamąja profesija, valstybės narės, siekdamos sudaryti palankesnes sąlygas strateginių poveikio klimatui neutralizavimo pramonės profesijų judumui, turėtų pripažinti šiuos kredencialus kaip pakankamą žinių, įgūdžių ir gebėjimų, kuriuos jie patvirtina, įrodymą;
- (69) Sąjungos lygmeniu turėtų būti įsteigta platforma „Net-Zero Europe“, kurią sudaro valstybių narių atstovai ir kuriai pirmininkauja Komisija. Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma gali patarti Komisijai ir valstybėms narėms ir joms padėti konkrečiais klausimais, taip pat būti pagrindinė vieta, kurioje Komisija ir valstybės narės koordinuotų savo veiksmus ir sudarytų palankesnes sąlygas keistis informacija su šiuo reglamentu susijusiais klausimais. Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma turėtų toliau vykdyti įvairiuose šio reglamento straipsniuose išdėstytas užduotis, visų pirma susijusias su leidimų išdavimu, įskaitant vieno langelio principu veikiančias įstaigas, poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus, finansavimo koordinavimą, patekimą į rinkas ir prieigą prie įgūdžių, taip pat novatoriškų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų apribotą bandomąją reglamentavimo aplinką. Prireikus platforma gali įsteigti nuolatinis arba laikinus pogrupius ir pakviesti trečiąsias šalis, pavyzdžiui, ekspertus arba atstovus iš poveikio klimatui neutralizavimo pramonės šakų;

- (70) Žaliojo kurso pramonės plane Komisija paskelbė ketinanti sudaryti poveikio klimatui neutralizavimo pramonės partnerystes, apimančias poveikio klimatui neutralizavimo technologijas, visame pasaulyje diegti poveikio klimatui neutralizavimo technologijas ir remti ES pramonės pajėgumų vaidmenį sudarant sąlygas visuotiniam perėjimui prie švarios energijos. Komisija ir valstybės narės platformoje gali koordinuoti partnerystes, aptardamos esamas atitinkamas partnerystes ir procesus, pavyzdžiui, žaliąsias partnerystes, dialogus energetikos klausimais ir kitas esamų dvišalių sutartinių priemonių formas, taip pat galimą sinergiją su atitinkamų valstybių narių dvišaliais susitarimais su trečiosiomis valstybėmis;
- (71) Sąjunga turėtų siekti įvairinti tarptautinę prekybą ir investicijas į poveikio klimatui neutralizavimo technologijas ir skatinti pasauliniu mastu aukštus socialinius bei aplinkos apsaugos standartus glaudžiai bendradarbiaudama ir palaikydama partnerystę su panašiai mąstančiomis valstybėmis. Be to, glaudžiai bendradarbiaujant su šalimis partnerėmis laikantis atviro, bet ryžtingo požiūrio, reiktų dėti daugiau pastangų mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje, kad būtų kuriamos ir diegiamos poveikio klimatui neutralizavimo technologijos;
- (72) kai remiantis Sutarties 290 straipsniu Komisijai pagal šį reglamentą suteikiami įgaliojimai priimti aktus, ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (73) tiek, kiek bet kuri iš šiame reglamente numatytų priemonių yra valstybės pagalba, su tokiomis priemonėmis susijusiomis nuostatomis nedaroma poveikio Sutarties 107 ir 108 straipsnių taikymui;
- (74) kadangi valstybės narės negali pakankamai įgyvendinti šio reglamento tikslų ir todėl dėl veiksmo masto ir aprėpties šiuos tikslus galima geriausiai įgyvendinti Sąjungos lygmeniu, Sąjunga gali tvirtinti priemones remdamasi Sutarties 5 straipsnyje įtvirtintu subsidarumo principu. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu nereikalaujama daugiau, nei būtina nurodytam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I skyrius

Dalykas, taikymo sritis ir sąvokų apibrėžtys

1 straipsnis

Dalykas

1. Šiuo reglamentu nustatoma priemonių, kuriomis siekiama Sąjungoje diegti inovacijas ir didinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumus, sistema, siekiant remti Sąjungos 2030 m. tikslą grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažinti bent 55 %, palyginti su 1990 m. lygiu, ir Sąjungos

2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslą, kaip apibrėžta Reglamente (ES) 2021/1119, ir užtikrinti Sąjungos prieigą prie saugaus ir tvaraus poveikio klimatui neutralizavimo technologijų, reikalingų Sąjungos energetikos sistemos atsparumui išsaugoti ir prisidėti prie kokybiškų darbo vietų kūrimo, tiekimo.

2. Siekiant 1 dalyje nurodyto bendrojo tikslo, šiame reglamente numatomos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti:
 - a) kad iki 2030 m. Sąjungos strateginių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų, išvardytų priede, gamybos pajėgumai priartėtų prie bent 40 % atitinkamų technologijų, būtinų Sąjungos 2030 m. klimato ir energetikos tikslams pasiekti, Sąjungos metinių diegimo poreikių lyginamojo rodiklio arba jį pasiektų;
 - b) poveikio klimatui neutralizavimo technologijų, pateiktų bendrajai rinkai, laisvą judėjimą.
3. Jeigu, remdamasi 35 straipsnyje nurodyta ataskaita, Komisija padaro išvadą, kad tikėtina, jog Sąjunga nepasieks 1 dalyje nustatytų tikslų, ji įvertina siūlomų priemonių arba naudojimosi savo įgaliojimais Sąjungos lygmeniu įgyvendinamumą ir proporcingumą, kad užtikrintų tų tikslų įgyvendinimą.

2 straipsnis

Taikymo sritis

Šis reglamentas taikomas poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms, išskyrus šio reglamento 26 ir 27 straipsnius, kurie taikomi novatoriškoms poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms. Į šio reglamento taikymo sritį neįtraukiamos perdirbtos žaliavos ar komponentai, kuriems taikomas Reglamentas (ES) .../... [įrašyti išnašą su Svarbiausių žaliavų reglamento paskelbimo nuorodomis].

3 straipsnis

Apibrėžtys

1. Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:
 - (a) poveikio klimatui neutralizavimo technologijos – atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijos⁶⁶; elektros energijos ir šilumos kaupimo technologijos; šilumos siurbliai; elektros tinklo technologijos; nebiologinės kilmės kuro iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių technologijos; tvarių alternatyviųjų degalų technologijos⁶⁷; elektrolizeriai ir kuro elementai; pažangiosios technologijos energijai gaminti vykdant branduolinius procesus, naudojant kuo mažiau kuro ciklo atliekų, mažus modulinius reaktorius ir susijusį aukščiausios klasės kūrą; anglies dioksido surinkimo, naudojimo ir saugojimo technologijos; ir su

⁶⁶ atsinaujinančiųjų išteklių energija – atsinaujinančiųjų išteklių energija, kaip apibrėžta 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją.

⁶⁷ tvarūs alternatyvieji degalai – degalai, kuriems taikomas pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl vienodų sąlygų darniajam oro transportui užtikrinimo, COM(2021) 561 *final*, ir pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido kiekio kuro naudojimo jūrų transporto sektoriuje, COM(2021) 562 *final*.

energetikos sistemomis susijusios energijos vartojimo efektyvumo technologijos. Jos susijusios su galutiniais gaminiais, specifiniais komponentais ir specialiomis mašinomis, kurios visų pirma naudojamos šių gaminių gamybai. Jų technologinės parengties lygis turi būti ne mažesnis kaip 8;

- (b) komponentas – maža poveikio klimatui neutralizavimo technologijos dalis, kurią gamina ir kuria prekiauja įmonė, pradedanti nuo perdirbtų medžiagų;
- (c) novatoriškos poveikio klimatui neutralizavimo technologijos – technologijos, kurios atitinka poveikio klimatui neutralizavimo technologijų apibrėžtį, išskyrus tai, kad jų technologinės parengties lygis yra ne mažesnis kaip 8, ir kurios yra iš tiesų novatoriškos, kurių šiuo metu nėra rinkoje ir kurios yra pakankamai pažangios, kad jas būtų galima išbandyti kontroliuojamoje aplinkoje;
- (d) poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektas – planuojamas pramoninis įrenginys arba esamo įrenginio, kuriame gaminamos poveikio klimatui neutralizavimo technologijos, išplėtimas arba paskirties keitimas;
- (e) poveikio klimatui neutralizavimo strateginis projektas – Sąjungoje vykdomas poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektas, atitinkantis 10 straipsnyje nustatytus kriterijus;
- (f) leidimų išdavimo procedūra – procesas, apimantis visus atitinkamus administracinius leidimus planuoti, statyti, plėsti ir vykdyti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus, įskaitant statybos, cheminių medžiagų ir prijungimo prie tinklo leidimus, poveikio aplinkai vertinimus ir leidimus, kai jų reikia, ir visus administracinius prašymus ir procedūras nuo prašymo galiojimo patvirtinimo iki atsakingos nacionalinės kompetentingos institucijos pranešimo apie bendrąjį sprendimą dėl procedūros rezultatų;
- (g) bendrasis sprendimas – valstybių narių institucijų, išskyrus teismus, priimtas sprendimas arba sprendimų rinkinys, kuriuo nustatoma, ar projekto rengėjui leidžiama įgyvendinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektą, nedarant poveikio bet kokiam sprendimui, priimtam taikant administracinę apeliacinę procedūrą;
- (h) projekto rengėjas – įmonė arba įmonių konsorciumas, plėtojantis poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektą arba poveikio klimatui neutralizavimo strateginį projektą;
- (i) apribota bandomoji poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinka – schema, pagal kurią įmonės gali išbandyti novatoriškas poveikio klimatui neutralizavimo technologijas kontroliuojamoje tikrojoje aplinkoje pagal konkretų planą, kurį parengė ir stebi kompetentinga institucija;
- (j) technologinės parengties lygis – technologijų brandos vertinimo metodas pagal Tarptautinės energetikos agentūros taikomą klasifikaciją;
- (k) susijusi institucija – institucija, kuri pagal nacionalinę teisę yra kompetentinga išduoti leidimus, susijusius su nekilnojamojo turto, įskaitant energetikos infrastruktūrą, planavimu, projektavimu ir statyba;
- (l) viešųjų pirkimų procedūra – bet kuri iš šių procedūrų;

- i) bet kokios rūšies sutarties skyrimo procedūra, kuriai taikoma Direktyva 2014/24/ES, siekiant sudaryti viešąją sutartį, arba Direktyva 2014/25/ES, siekiant sudaryti prekių, darbų ir paslaugų pirkimo sutartį;
 - ii) darbų arba paslaugų koncesijos, kuriai taikoma Direktyva 2014/23/ES, skyrimo procedūra;
- (m) kai kalbama apie viešųjų pirkimų procedūras, perkančioji organizacija – perkančioji organizacija, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/23/ES 6 straipsnyje, Direktyvos 2014/24/ES 2 straipsnio 1 dalies 1 punkte ir Direktyvos 2014/25/ES 3 straipsnyje;
- (n) kai kalbama apie viešųjų pirkimų procedūras, perkantysis subjektas – perkantysis subjektas, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/23/ES 7 straipsnyje ir Direktyvos 2014/25/ES 4 straipsnyje;
- (o) kai kalbama apie viešųjų pirkimų procedūras, sutartis – viešųjų pirkimų sutartis, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/24/ES 2 straipsnio 1 dalies 5 punkte, sutartys, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/25/ES 2 straipsnio 1 punkte apibrėžtos sąvokos „prekių, darbų ir paslaugų sutartys“ apibrėžtyje, ir koncesijos, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/23/ES 5 straipsnio 1 punkte;
- (p) aukcionas – konkurso procedūrų mechanizmas, kuriam netaikoma sąvokos „koncesijos“ apibrėžtis pagal Direktyvos 2014/23/ES 5 straipsnio 1 punktą;
- (q) CO₂ įleidimo pajėgumas – metinis CO₂ kiekis, kurį galima įleisti į veikiančią geologinę saugyklą, leidžiamą pagal Direktyvą 2009/31/EB, siekiant sumažinti išmetamą anglies dioksido kiekį arba padidinti absorbuojamą anglies dioksido kiekį, visų pirma iš didelių pramoninių įrenginių, ir kuris matuojamas tonomis per metus;
- (r) energetikos sistemos integravimas – energetikos sistemos kaip visumos – įskaitant įvairius energijos nešiklius, infrastruktūrą ir vartojimo sektorius – veiklos planavimas ir vykdymas sukuriant tvirtesnes jų sąsajas, kad patikimos energetikos paslaugos būtų teikiamos nenaudojant iškastinio kuro ir efektyviai naudojant išteklius bei kuo mažesnėmis sąnaudomis visuomenei;
- (s) gamybos pajėgumas – bendras gamybos projekte pagamintų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumas. Jei vykdant gamybos projektą gaminami ne galutiniai gaminiai, o tam tikri komponentai ar specialios mašinos, pirmiausia naudojamos tokiems gaminiams gaminti, gamybos pajėgumas – galutinio gaminio, kuriam gaminti būtų naudojami tokie komponentai arba specialios mašinos, gamybos pajėgumas.

II skyrius

Reikiamos sąlygos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybai

I SKIRSNIS.

ADMINISTRACINIŲ IR LEIDIMŲ IŠDAVIMO PROCESŲ RACIONALIZAVIMAS

4 straipsnis

Vieno langelio sistema

1. Ne vėliau kaip... [3 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos] valstybės narės paskiria vieną nacionalinę kompetentingą instituciją, kuri yra atsakinga už leidimų išdavimo proceso palengvinimą ir koordinavimą vykdant poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus, ir konsultacijų dėl administracinės naštos mažinimo teikimą pagal 5 straipsnį.
2. 1 dalyje nurodyta nacionalinė kompetentinga institucija yra vienintelis projekto rengėjo kontaktinis punktas leidimų išdavimo procese, po kurio priimamas bendrasis sprendimas dėl konkretaus projekto, ir koordinuoja visų susijusių dokumentų ir informacijos pateikimą.
3. 1 dalyje nurodytos nacionalinės kompetentingos institucijos pareigos arba su ja susijusios užduotys gali būti perduotos kitai institucijai arba jos vykdomos bet kurio konkretaus projekto atžvilgiu, jeigu:
 - a) nacionalinė kompetentinga institucija praneša projekto rengėjui apie tokį delegavimą;
 - b) už kiekvieną projektą atsakinga viena institucija;
 - c) visų susijusių dokumentų ir informacijos pateikimą koordinuoja viena institucija.
4. Projektų rengėjams leidžiama visus su leidimų išdavimu susijusius dokumentus pateikti elektronine forma.
5. Nacionalinė kompetentinga institucija atsižvelgia į visus galiojančius atliktus tyrimus ir leidimus, išduotus konkrečiam projektui, prieš pradėdama vykdyti konkretaus projekto leidimų išdavimo procedūrą pagal šį straipsnį, ir nereikalauja pakartotinių tyrimų ir leidimų, nebent pagal Sąjungos teisę būtų reikalaujama kitaip.
6. Nacionalinė kompetentinga institucija užtikrina, kad pareiškėjai galėtų lengvai gauti informaciją ir naudoti paprastas ginčų, susijusių su leidimų išdavimo procesu ir leidimų statyti ar plėsti projektus išdavimu, sprendimo procedūras, įskaitant, kai taikytina, alternatyvaus ginčų sprendimo mechanizmus.
7. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinė kompetentinga institucija, atsakinga už visus leidimų išdavimo procesus, įskaitant visus procedūrinius etapus, turėtų pakankamai kvalifikuotų darbuotojų ir pakankamai finansinių, techninių ir

technologinių išteklių, kurių reikia, be kita ko, kvalifikacijos kėlimui ir perkvalifikavimui, kad galėtų veiksmingai vykdyti savo užduotis pagal šį reglamentą.

8. 28 ir 29 straipsniuose nurodyta platforma periodiškai aptaria šio skirsnio ir 12 bei 13 straipsnių įgyvendinimą ir dalijasi geriausia patirtimi, kaip organizuoti nacionalines kompetentingas institucijas ir paspartinti leidimų išdavimo procedūras.

5 straipsnis

Informacijos prieinamumas internetu

Valstybės narės internetu centralizuotai ir lengvai prieinamu būdu pateikia šią informaciją apie administracinius procesus, susijusius su poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektais, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus:

- (a) leidimų išdavimo procesą;
- (b) finansavimo ir investavimo paslaugas;
- (c) finansavimo galimybes Sąjungos arba valstybių narių lygmeniu;
- (d) verslo rėmimo paslaugas, įskaitant, be kita ko, pelno mokesčio deklaracijas, vietos mokesčių įstatymus, darbo teisę.

6 straipsnio

Leidimų išdavimo proceso trukmė

1. Leidimų išdavimo procesas poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektams neviršija nė vieno iš šių terminų:
 - (a) 12 mėnesių – poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektams, kurių metinis gamybos pajėgumas yra mažesnis nei 1 GW;
 - (b) 18 mėnesių – poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektams, kurių metinis gamybos pajėgumas yra didesnis nei 1 GW.
2. Jei poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektuose metiniai gamybos pajėgumai nėra matuojami GW, leidimų išdavimo procesas neviršija 18 mėnesių.
3. Siekiant padidinti esamų gamybos įrenginių gamybos pajėgumus, 1 ir 2 dalyse nurodyti terminai sutrumpinami perpus.
4. Išimtiniais atvejais, kai to reikia dėl siūlomo projekto pobūdžio, sudėtingumo, vietos ar dydžio, kompetentingos institucijos kiekvienu konkrečiu atveju gali pratęsti 1 ir 2 dalyse nurodytus terminus prieš jiems pasibaigiant ne daugiau kaip 1 mėnesiu.

Jei kompetentingos institucijos mano, kad siūlomas projektas kelia išskirtinę riziką darbuotojų arba plačiosios visuomenės sveikatai ir saugai, ir kai reikia papildomo laiko nustatyti, kad įdiegtos tinkamos apsaugos priemonės, jos kiekvienu konkrečiu atveju gali pratęsti tuos terminus prieš jiems pasibaigiant dar 6 mėnesiams.
5. Bet kuriuo tokiu atveju kompetentinga institucija raštu informuoja projekto rengėją apie pratęsimo priežastis ir datą, kada tikimasi, kad bendrasis sprendimas bus priimtas.
6. Ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo prašymo išduoti leidimą gavimo kompetentingos institucijos patvirtina prašymą arba, jei projekto rengėjas neišsiuntė

visos prašymui išnagrinėti reikalingos informacijos, paprašo projekto rengėjo per keturiolika dienų nuo šio prašymo pateikimo pateikti išsamų prašymą. Leidimų išdavimo procedūros pradžia laikoma 4 straipsnio 1 dalyje nurodyta nacionalinės kompetentingos institucijos prašymo galiojimo patvirtinimo data.

7. Ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo prašymo galiojimo patvirtinimo dienos nacionalinė kompetentinga institucija, glaudžiai bendradarbiaudama su projekto rengėju ir kitomis susijusiomis institucijomis, parengia išsamų leidimų išdavimo procedūros tvarkaraštį. 4 straipsnio 1 dalyje nurodyta nacionalinė kompetentinga institucija šį tvarkaraštį skelbia laisvai prieinamoje svetainėje.
8. Šiame straipsnyje nustatyti terminai nedaro poveikio pareigoms pagal Sąjungos bei tarptautinę teisę ir administracinėms apeliacinėms procedūroms bei apskundimo teismine tvarka priemonėms.
9. Šiame straipsnyje nustatyti terminai bet kuriai leidimų išdavimo procedūrai taikomi nedarant poveikio valstybių narių nustatytiems trumpesniems terminams.

7 straipsnis

Poveikio aplinkai vertinimai ir leidimai

1. Jeigu pagal Direktyvos 2011/92/ES 5–9 straipsnius turi būti atliktas poveikio aplinkai vertinimas, atitinkamas projekto rengėjas paprašo 4 straipsnyje nurodytos kompetentingos institucijos pateikti nuomonę dėl informacijos, kuri turi būti įtraukta į poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą pagal tos direktyvos 5 straipsnio 1 dalį, apimties ir išsamumo. Nacionalinė kompetentinga institucija užtikrina, kad pirmoje pastraipoje nurodyta nuomonė būtų pateikta kuo greičiau ir ne vėliau kaip per 30 dienų nuo projekto rengėjo prašymo pateikimo dienos.
2. Jei pareiga įvertinti poveikį aplinkai tuo pačiu metu kyla iš Direktyvos 2011/92/ES, Direktyvos 92/43/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/147/EB, Direktyvos 2000/60/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/42/EB⁶⁸, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB⁶⁹, Direktyvos 2010/75/ES arba Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/18/ES⁷⁰, nacionalinė kompetentinga institucija numato suderintas arba bendras procedūras, atitinkančias tų Sąjungos teisės aktų reikalavimus.

Pagal pirmoje pastraipoje nurodytą suderintą procedūrą nacionalinė kompetentinga institucija koordinuoja įvairius individualius konkretaus projekto poveikio aplinkai vertinimus, kurių reikalaujama pagal taikytinus Sąjungos teisės aktus.

Pagal pirmoje pastraipoje nurodytą bendrą procedūrą nacionalinė kompetentinga institucija numato vieną konkretaus projekto poveikio aplinkai vertinimą, kurio reikalaujama pagal taikytinus Sąjungos teisės aktus.

⁶⁸ 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo (OL L 197, 2001 7 21, p. 30).

⁶⁹ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3).

⁷⁰ 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/18/ES dėl didelių, su pavojingomis cheminėmis medžiagomis susijusių avarijų pavojaus kontrolės, iš dalies keičianti ir vėliau panaikinanti Tarybos direktyvą 96/82/EB (OL L 197, 2012 7 24, p. 1).

3. Nacionalinė kompetentinga institucija užtikrina, kad susijusios institucijos per tris mėnesius nuo visos būtinos informacijos, surinktos pagal tos direktyvos 5, 6 ir 7 straipsnius, gavimo ir tos direktyvos 6 ir 7 straipsniuose nurodytų konsultacijų užbaigimo pateiktą pagrįstą išvadą dėl poveikio aplinkai vertinimo, kaip nurodyta Direktyvos 2011/92/ES 1 straipsnio 2 dalies g punkto iv papunktyje.
4. Terminai konsultacijoms su suinteresuota visuomene dėl Direktyvos 2011/92/ES 5 straipsnio 1 dalyje nurodytos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos yra ne trumpesni kaip 45 dienos. 6 straipsnio 4 dalies antroje pastraipoje nurodytais atvejais šis laikotarpis pratęsiamas iki 90 dienų.

8 straipsnis

Planavimas

1. Rengdamos planus, įskaitant zonavimą, teritorijų planus ir žemės naudojimo planus, nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijos prireikus į tuos planus įtraukia nuostatas dėl poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektų, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus, plėtojimo. Pirmenybė teikiama dirbtiniams ir užstatytiems paviršiams, pramoniniams plotams, urbanistinėms dykroms ir, kai tinkama, plyno lauko teritorijoms, kurios nėra naudojamos žemės ūkiui ir miškininkystei.
2. Kai į planus įtrauktos nuostatos dėl poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektų, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus, ir turi būti atliekamas vertinimas pagal Direktyvą 2001/42/EB ir pagal Direktyvos 92/43/EEB 6 straipsnį, tie vertinimai sujungiami. Kai aktualu, tame jungtiniame vertinime taip pat nagrinėjamas poveikis potencialiai paveiktiems vandens telkiniams ir patikrinama, ar planas gali užkirsti kelią vandens telkinio gerai būklei ar geram potencialui arba pabloginti būklę ar potencialą, kaip nurodyta Direktyvos 2000/60/EB 4 straipsnyje, arba galėtų trukdyti vandens telkinio gerai būklei arba geram potencialui. Kai aktualu, valstybės narės turi įvertinti esamos ir būsimos veiklos poveikį jūrų aplinkai, įskaitant sausumoje ir jūroje vykdomos veiklos sąsają, kaip nurodyta Direktyvos 2014/89/ES 4 straipsnyje, šis poveikis taip pat įtraukiamas į jungtinį vertinimą.

9 straipsnis

UNECE konvencijų taikymas

1. Šio reglamento nuostatos nedaro poveikio įsipareigojimams pagal 1998 m. birželio 25 d. Orhuse pasirašytos Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos (UNECE) konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimančioms sprendimams ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais 6 ir 7 straipsnius ir pagal 1991 m. vasario 25 d. Espe pasirašytą UNECE konvenciją dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste.
2. Visi pagal šį skirsnį ir 12 bei 13 straipsnius priimti sprendimai skelbiami viešai.

II SKIRSNIS

POVEIKIO KLIMATUI NEUTRALIZAVIMO STRATEGINIAI PROJEKTAI

10 straipsnis

Atrankos kriterijai

1. Valstybės narės pripažįsta poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus, atitinkančius priede nurodytą technologiją ir vykdomus Sąjungoje, kuriais prisidedama prie šio reglamento 1 straipsnyje nustatytų tikslų įgyvendinimo ir kurie atitinka bent vieną iš šių kriterijų:
 - a) poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektu prisidedama prie technologinio ir pramoninio Sąjungos energetikos sistemos atsparumo didinant poveikio klimatui neutralizavimo technologijos vertės grandinės komponento arba dalies, nuo kurių importo iš vienos trečiosios valstybės Sąjunga labai priklauso, gamybos pajėgumus;
 - b) poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektas daro teigiamą poveikį Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės tiekimo grandinei arba galutinės grandies sektoriams, neapsiribojant projekto rengėju ir atitinkamomis valstybėmis narėmis, ir prisideda prie konkurencingumo ir kokybiškų darbo vietų kūrimo Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės tiekimo grandinėje, remiantis bent trimis iš šių kriterijų:
 - i) dėl to Sąjungoje labai padidėja poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumai;
 - ii) gaminamos technologijos, kurių tvarumas ir veiksmingumas yra geresni;
 - iii) juo, glaudžiai bendradarbiaujant su socialiniais partneriais, įgyvendinamos priemonės, kuriomis siekiama pritraukti, kelti kvalifikaciją ar perkvalifikuoti darbuotojus, reikalingus poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms, be kita ko, pagal pameistrystės programas;
 - iv) jame taikoma visapusiška mažo anglies dioksido kiekio ir žiedinės gamybos praktika, įskaitant atliekinės šilumos panaudojimą.
2. Valstybės narės poveikio klimatui neutralizavimo strateginiais projektais pripažįsta CO₂ saugojimo projektus, kurie atitinka visus šiuos kriterijus:
 - a) CO₂ saugykla yra sąjungos teritorijoje, jos išskirtinėse ekonominėse zonose arba jos kontinentiniame šelfe, kaip tai suprantama Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijoje (UNCLOS);
 - b) CO₂ saugojimo projektas padeda siekti 18 straipsnyje nustatyto tikslo;
 - c) vykdant CO₂ saugojimo projektą buvo kreiptasi dėl leidimo saugiai ir nuolat saugoti CO₂ pagal Direktyvą 2009/31/EB.
3. Poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus, atitinkančius priede išvardytas technologijas, esančius mažiau išsivysčiusiuose ir pereinamojo laikotarpio regionuose bei Teisingos pertvarkos fondo teritorijose ir atitinkančius finansavimo pagal sanglaudos politikos taisykles reikalavimus, valstybės narės pripažįsta poveikio klimatui neutralizavimo strateginiais projektais pagal 11

straipsnio 3 dalį projekto rengėjo prašymu, nereikalaujant, kad projekto rengėjas pateiktų oficialų prašymą pagal 11 straipsnio 2 dalį.

4. Sąjungoje įgyvendinamas poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektas, kuriuo prisidedama prie 1 straipsnio 1 dalyje nustatytų tikslų įgyvendinimo ir kuris naudojasi ATLPS inovacijų fondo lėšomis arba yra bendriems Europos interesams svarbių projektų, Europos vandenilio slėnių arba Vandenilio banko dalis, kai lėšomis remiamos investicijos į gamybos pajėgumus, atitinkančius priede nurodytą technologiją, projekto rengėjo prašymu pripažįstamas poveikio klimatui neutralizavimo strateginiu projektu pagal 11 straipsnio 3 dalį, nereikalaujant, kad projekto rengėjas pateiktų oficialų prašymą pagal 11 straipsnio 2 dalį.

11 straipsnis

Prašymo pateikimas ir pripažinimas

1. Prašymus dėl poveikio klimatui neutralizavimo technologijų projektų pripažinimo poveikio klimatui neutralizavimo strateginiais projektais projekto rengėjas pateikia atitinkamai valstybei narei.
2. 1 dalyje nurodytame prašyme pateikiami visi šie duomenys:
 - a) atitinkami įrodymai, susiję su 10 straipsnio 1 arba 2 dalyje nustatytų kriterijų laikymusi;
 - b) verslo planas, kuriame įvertinamas projekto finansinis gyvybingumas, atsižvelgiant į tikslą kurti kokybiškas darbo vietas.
3. Valstybės narės per mėnesį įvertina 1 dalyje nurodytą prašymą taikydamos sąžiningą ir skaidrią procedūrą. Jei per tą laikotarpį valstybės narės nepriima sprendimo, projektas patvirtinamas.
4. Komisija gali pateikti savo nuomonę apie patvirtintus projektus. Jei valstybė narė prašymą atmeta, pareiškėjas turi teisę pateikti prašymą Komisijai, o ši jį įvertina per 20 darbo dienų.
5. Jeigu Komisija, atlikusi vertinimą pagal 4 dalį, patvirtina, kad valstybė narė atmetė paraišką, ji raštu praneša pareiškėjui apie savo išvadą. Jei Komisijos vertinimas skiriasi nuo valstybės narės vertinimo, atitinkamas projektas aptariamasis Europinėje poveikio klimatui neutralizavimo platformoje.
6. Jei Komisija arba valstybė narė nustato, kad poveikio klimatui neutralizavimo strateginis projektas iš esmės pasikeitė arba kad jis nebeatitinka 10 straipsnio 1 ar 3 dalyje nustatytų kriterijų, arba jei jo pripažinimas buvo pagrįstas prašymu, kurioje pateikta neteisinga informacija, ji apie tai informuoja atitinkamą projekto rengėją. Išklausiusi projekto rengėją, valstybė narė gali panaikinti sprendimą, kuriuo projektui suteikiamas poveikio klimatui neutralizavimo strateginio projekto statusas.
7. Projektai, kurie nebepripažįstami poveikio klimatui neutralizavimo strateginiu projektu, netenka visų teisių, susijusių su šiuo statusu pagal šį reglamentą.
8. Komisija sukuria ir tvarko viešai prieinamą poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų registrą.

12 straipsnis

Poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų prioritetas

1. Projektų rengėjai ir visos institucijos, pagal nacionalinę teisę kompetentingos išduoti įvairius leidimus ir leidimus, susijusius su nekilnojamojo turto, įskaitant energetikos infrastruktūrą, planavimu, projektavimu ir statyba, užtikrina, kad poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų atveju tie procesai būtų atliekami kuo greičiau pagal Sąjungos ir nacionalinę teisę.
2. Nedarant poveikio Sąjungos teisėje nustatyto pareigoms, valstybės narės suteikia poveikio klimatui neutralizavimo strateginiams projektams aukščiausios nacionalinės svarbos statusą, jei toks statusas numatytas nacionalinėje teisėje, ir jiems atitinkamai taikomas leidimų išdavimo procesas, įskaitant procesus, susijusius su poveikio aplinkai vertinimais ir, jei tai numatyta nacionalinėje teisėje, teritorijų planavimu.
3. Laikoma, kad poveikio klimatui neutralizavimo strateginiais projektais prisidedama prie strateginių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimo saugumo Sąjungoje, todėl jie atitinka viešąjį interesą. Kalbant apie poveikį aplinkai, nurodytą Direktyvos 92/43/EEB 6 straipsnio 4 dalyje ir 16 straipsnio 1 dalies I punkte, Direktyvos 2000/60/EB 4 straipsnio 7 dalyje ir Direktyvos 2009/147/EB 9 straipsnio 1 dalies a punkte, poveikio klimatui neutralizavimo strateginiai projektai Sąjungoje laikomi viešojo intereso projektais ir gali būti laikomi susijusiais su viršesniu viešuoju interesu, jei tenkinamos visos tose direktyvose nustatytos sąlygos.
4. Visos ginčų sprendimo procedūros, bylinėjimasis, apeliaciniai skundai ir teisminės teisių gynimo priemonės, susijusios su poveikio klimatui neutralizavimo strateginiais projektais nacionaliniuose teismuose, kolegijose, įskaitant tarpininkavimą ar arbitražą, kai jos numatytos nacionalinėje teisėje, laikomos skubiomis, jei ir tiek, kiek nacionalinėje teisėje numatytos tokios skubos procedūros, ir su sąlyga, kad tokioje skubos procedūroje, kai taikytina, būtų gerbiamos asmenų arba vietos bendruomenių teisės į gynybą, kurios paprastai taikomos poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų rengėjams.

13 straipsnis

Poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų leidimų išdavimo proceso trukmė

1. Leidimų išdavimo procesas poveikio klimatui neutralizavimo strateginiams projektams neviršija nė vieno iš šių terminų:
 - a) 9 mėnesių – poveikio klimatui neutralizavimo strateginiams projektams, kurių metinis gamybos pajėgumas yra mažesnis nei 1 GW;
 - b) 12 mėnesių – poveikio klimatui neutralizavimo strateginiams projektams, kurių metinis gamybos pajėgumas yra didesnis nei 1 GW;
 - c) 18 mėnesių – visiems būtiniems leidimams eksploatuoti saugyklą pagal Direktyvą 2009/31/EB.
2. Jei poveikio klimatui neutralizavimo strateginių technologijų metiniai gamybos pajėgumai nėra matuojami GW, leidimų išdavimo procesas neviršija 12 mėnesių.
3. Siekiant padidinti esamų gamybos įrenginių gamybos pajėgumus, 1 ir 2 dalyse nurodyti terminai sutrumpinami perpus.
4. Nacionalinės kompetentingos institucijos užtikrina, kad atitinkamoms administracinėms įstaigoms nepateikus atsakymo per šiame straipsnyje nurodytus taikytinus terminus, būtų atlikti konkretūs tarpiniai veiksmai, kurie turi būti laikomi patvirtintais, išskyrus atvejus, kai konkrečiam projektui taikomas poveikio aplinkai

vertinimas pagal Tarybos direktyvą 92/43/EEB arba Direktyvą 2000/60/EB, Direktyvą 2008/98/EB, Direktyvą 2009/147/EB, Direktyvą 2010/75/ES, 2011/92/ES arba Direktyvą 2012/18/ES, arba nustatoma, ar toks poveikio aplinkai vertinimas yra būtinas ir atitinkami vertinimai dar neatlikti, arba kai nacionalinėje teisinėje sistemoje nėra administracinės tylos procedūros. Ši nuostata netaikoma galutiniams sprendimams dėl proceso rezultatų, kurie turi būti aiškūs. Visi sprendimai skelbiami viešai.

14 straipsnis

Spartesnis įgyvendinimas

1. Komisija ir valstybės narės imsis veiksmų, kad paspartintų ir pritrauktų privačias investicijas į poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus. Tokia veikla, nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsniams, gali apimti paramos poveikio klimatui neutralizavimo strateginiams projektams, kuriems sunku gauti finansavimą, teikimą ir koordinavimą.
2. Valstybės narės gali teikti administracinę paramą poveikio klimatui neutralizavimo strateginiams projektams, kad palengvintų greitą ir veiksmingą jų įgyvendinimą, be kita ko, teikdamos:
 - a) pagalbą siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi taikomų administracinių ir ataskaitų teikimo įpareigojimų;
 - b) pagalbą projektų rengėjams siekiant dar labiau padidinti visuomenės pritarimą projektui.

15 straipsnis

Finansavimo koordinavimas

1. Pagal 28 straipsnį įsteigtoje Europinėje poveikio klimatui neutralizavimo platformoje aptariami poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų finansiniai poreikiai ir kliūtys, galima geriausia patirtis, visų pirma siekiant plėtoti ES tarpvalstybines tiekimo grandines, visų pirma remiantis reguliariais mainais su atitinkamais pramonės aljansais.
2. Platforma „Net-Zero Europe“ poveikio klimatui neutralizavimo strateginio projekto rengėjo prašymu aptaria ir konsultuoja, kaip būtų galima užbaigti projekto finansavimą, atsižvelgiant į jau suteiktą finansavimą ir bent į šiuos elementus:
 - a) papildomus privačius finansavimo šaltinius;
 - b) paramą iš Europos investicijų banko grupės ar kitų tarptautinių finansų įstaigų, įskaitant Europos rekonstrukcijos ir plėtros banką, išteklių;
 - c) esamas valstybių narių priemones ir programas, įskaitant nacionalinių skatinamojo finansavimo bankų ir įstaigų priemones ir programas;
 - d) atitinkamas Sąjungos finansavimo programas.

III skyrius

CO₂ įleidimo pajėgumas

16 straipsnis

Sjungos lygmens CO₂ įleidimo pajėgumo tikslas

Iki 2030 m. Europos Sąjungos teritorijoje, jos išskirtinėse ekonominėse zonose arba kontinentiniame šelfe esančiose saugyklose, kaip apibrėžta Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijoje (UNCLOS), turi būti pasiektas bent 50 mln. tonų CO₂ įleidimo pajėgumas, kuris nėra derinamas su veiksmingesne angliavandenilių gavyba.

17 straipsnis

Duomenų apie CO₂ saugojimo pajėgumus skaidrumas

1. Per 3 mėnesių laikotarpį nuo šio reglamento įsigaliojimo valstybės narės:
 - a) viešai paskelbia duomenis apie vietas, kuriose jų teritorijoje gali būti leidžiama įrengti CO₂ saugyklas;
 - b) įpareigoja subjektus, turinčius leidimą, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB⁷¹ 1 straipsnio 3 punkte, jų teritorijoje viešai skelbti visus geologinius duomenis, susijusius su gamybos vietomis, kurių eksploatavimas nutrauktas arba apie kurių eksploatavimo nutraukimą pranešta kompetentingai institucijai;
 - c) taikant a punktą, duomenys apima bent informaciją, kurios prašoma Komisijos pranešime dėl valstybėms narėms skirtų 2021–2030 m. nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų atnaujinimo gairių.
2. Per šešių mėnesių laikotarpį nuo šio reglamento įsigaliojimo ir vėliau kiekvienais metais kiekviena valstybė narė pateikia Komisijai ataskaitą, kurioje aprašoma:
 - a) vykdomi CO₂ surinkimo projektai ir atitinkamų įleidimo ir saugojimo pajėgumų poreikių įvertinimas;
 - b) jos teritorijoje vykdomi CO₂ saugojimo projektai, įskaitant leidimų išdavimo pagal Direktyvą 2009/31/EB statusą, numatomas galutinio investavimo sprendimo ir eksploatavimo pradžios datas;
 - c) nacionalinės paramos priemonės, kurios galėtų būti priimtos siekiant paspartinti a ir b punktuose nurodytus projektus.

18 straipsnis

Leidimų turinčių naftos ir dujų gamintojų įnašas

1. Kiekvienas subjektas, turintis leidimą, kaip apibrėžta Direktyvos 94/22/EB 1 straipsnio 3 punkte, turi atskirai prisidėti prie 16 straipsnyje nustatyto visos Sąjungos

⁷¹ 1994 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/22/EB dėl leidimų žvalgyti, tirti ir išgauti angliavandenilius išdavimo ir naudojimosi jais sąlygų (OL L 164, 1994 6 30, p. 3).

lygmeniu turimo CO₂ įleidimo pajėgumo tikslo. Šie atskiri įnašai apskaičiuojami proporcingai pagal kiekvieno subjekto dalį Sąjungos žalios naftos ir gamtinių dujų gamyboje nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d. ir juos sudaro CO₂ įleidimo pajėgumas saugykloje, kurią leidžiama naudoti pagal Direktyvą 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo ir kuri bus pateikta rinkai ne vėliau kaip 2030 m.

2. Per tris mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo valstybės narės nustato ir Europos Komisijai praneša 1 dalyje nurodytus subjektus ir jų žalios naftos ir gamtinių dujų gavybos apimtį nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d.
3. Gavusi pagal 17 straipsnio 2 dalį pateiktas ataskaitas, Komisija, pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis ir suinteresuotosiomis šalimis, nurodo 1 dalyje nurodytų subjektų įnašo siekiant Sąjungos CO₂ įleidimo pajėgumo tikslo iki 2030 m. dalį.
4. Per dvylika mėnesių nuo reglamento įsigaliojimo 1 dalyje nurodyti subjektai pateikia Komisijai planą, kuriame išsamiai nurodoma, kaip jie ketina iki 2030 m. pasiekti savo indėlį siekiant Sąjungos CO₂ įleidimo pajėgumo tikslo. Tuose planuose:
 - a) patvirtinamas subjekto indėlis, išreikštas tiksline iki 2030 m. užsakytų naujų CO₂ saugojimo ir įleidimo pajėgumo apimtimi;
 - b) nurodomos planuojamos apimties siekimo priemonės ir tarpinės reikšmės.
5. 1 dalyje nurodyti subjektai, siekdami užtikrinti tikslinę turimų įleidimo pajėgumo apimtį, gali atlikti bet kurį iš šių veiksmų:
 - a) rengti CO₂ saugojimo projektus atskirai arba bendradarbiaujant;
 - b) sudaryti susitarimus su kitais 1 dalyje nurodytais subjektais;
 - c) sudaryti susitarimus su trečiųjų šalių saugyklų projektų vykdytojais ar investuotojais, kad būtų pasiektas jų indėlis.
6. Praėjus dvejiems metams nuo reglamento įsigaliojimo ir po to kiekvienais metais 1 dalyje nurodyti subjektai pateikia Komisijai ataskaitą, kurioje išsamiai apibūdina savo pažangą, padarytą įgyvendinant savo indėlį. Komisija tas ataskaitas skelbia viešai.
7. Komisijai pagal 32 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nuostatomis dėl:
 - a) sąlygų, kuriomis atsižvelgiama į 1 dalyje nurodytų subjektų susitarimus ir investicijas į trečiųjų šalių turimus saugojimo pajėgumus, siekiant patenkinti jų individualų indėlį pagal 5 dalies b ir c punktus;
 - b) 6 dalyje nurodytų ataskaitų turinio.

IV skyrius

Galimybės patekti į rinkas

19 straipsnis

Poveikis tvarumui ir atsparumui viešųjų pirkimų procedūrose

1. Perkančiosios organizacijos ar perkantieji subjektai sutarčių dėl poveikio klimatui neutralizavimo technologijų, išvardytų priede, skyrimą viešojo pirkimo procedūroje

grindžia ekonomiškai naudingiausiu pasiūlymu, kuris apima geriausią kainos ir kokybės santykį, kurį sudaro bent pasiūlymo poveikis tvarumui ir atsparumui, laikantis direktyvų 2014/23/ES, 2014/24/ES arba 2014/25/ES ir taikytinų sektorių teisės aktų, taip pat Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų, įskaitant SVP ir kitus Sąjungai privalomus tarptautinius susitarimus.

2. Pasiūlymo poveikis tvarumui ir atsparumui grindžiamas šiais kartu tenkintiniais kriterijais, kurie turi būti objektyvūs, skaidrūs ir nediskriminaciniai:
 - a) aplinkos tvarumas, viršijantis taikytinuose teisės aktuose nustatytus minimaliuosius reikalavimus;
 - b) jei reikia parengti novatorišką sprendimą, įgyvendinimo plano, įskaitant rizikos valdymo priemones, poveikis ir kokybė;
 - c) kai taikytina, pasiūlymo poveikis energetikos sistemos integravimui;
 - d) pasiūlymo poveikis atsparumui, atsižvelgiant į gaminių, kilusių iš vieno tiekimo šaltinio, kaip nustatyta pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 952/2013⁷², iš kurio pastaraisiais metais gaunama daugiau kaip 65 % tos konkrečios poveikio klimatui neutralizavimo technologijos pasiūlos Sąjungoje, dalį, apie kurią turima duomenų, kai vyksta konkursas.
3. Perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai, nedarydami poveikio Direktyvos 2014/23/ES 41 straipsnio 3 dalies, Direktyvos 2014/24/ES 67 straipsnio 5 dalies arba Direktyvos 2014/25/ES 82 straipsnio 5 dalies taikymui, kad 2 dalies a ir b punktuose nurodytiems kriterijams būtų suteiktas didesnis lyginamasis svoris, suteikia pasiūlymo poveikiui tvarumui ir atsparumui 15–30 % sutarties skyrimo kriterijų lyginamojo svorio.
4. Perkančioji organizacija arba perkantysis subjektas neprivalo taikyti nuostatų, susijusių su poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tvarumu ir atsparumu, jei jas taikant ta organizacija ar subjektas būtų įpareigoti įsigyti įrangą, kurios sąnaudos būtų neproporcingos arba kurių techninės charakteristikos skirtingos nuo esamos įrangos charakteristikų, ir dėl to atsirastų nesuderinamumo, techninių eksploatavimo ir priežiūros sunkumų. Perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai gali daryti prielaidą, kad išlaidų skirtumai, viršijantys 10 %, yra neproporcingi. Ši nuostata nedaro poveikio galimybei atmesti neįprastai mažos kainos pasiūlymus pagal Direktyvos 2014/24/ES 69 straipsnį ir Direktyvos 2014/25/ES 84 straipsnį ir nedarant poveikio kitiems ES teisės aktuose nustatytiems sutarties skyrimo kriterijams, įskaitant socialinius aspektus pagal Direktyvos 2014/23/ES 30 straipsnio 3 dalį ir 36 straipsnio 1 dalies antrą įtrauką, Direktyvos 2014/24/ES 18 straipsnio 2 dalį ir 67 straipsnio 2 dalį ir Direktyvos 2014/24/ES 36 straipsnio 2 dalį ir 82 straipsnio 2 dalį.

20 straipsnis

Aukcionai dėl atsinaujinančiųjų energijos išteklių panaudojimo

1. Nedarant poveikio Direktyvos (ES) 2018/2001 4 straipsniui ir Sutarties 107 bei 108 straipsniams, taip pat Sąjungos tarptautiniams įsipareigojimams, įskaitant SVP ir

⁷² 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL L 269, 2013 10 10, p. 1).

kitus Sąjungai privalomus tarptautinius susitarimus, valstybės narės, regioninės ar vietos valdžios institucijos, viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos arba vienos ar daugiau tokių valdžios institucijų arba vienos ar daugiau tokių viešosios teisės reglamentuojamų įstaigų sudarytos asociacijos įvertina poveikį tvarumui ir atsparumui, kaip nurodyta šio reglamento 19 straipsnio 2 dalyje, kurdami pasiūlymų eiliškumo nustatymo kriterijus aukcionuose, kurių tikslas – remti energijos gamybą arba vartojimą iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 1 punkte.

2. Poveikiui tvarumui ir atsparumui suteikiama 15–30 % skyrimo kriterijų lyginamojo svorio, nedarant poveikio galimybei suteikti didesnę svorį 19 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose nurodytiems kriterijams, kai taikytina pagal Sąjungos teisės aktus, ir bet kokiai su kaina nesusijusių kriterijų ribai, nustatyta pagal valstybės pagalbos taisykles.
3. Valstybės narės, regioninės ar vietos valdžios institucijos, viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos arba iš vienos ar daugiau tokių institucijų arba vienos ar daugiau tokių viešosios teisės reglamentuojamų įstaigų sudarytos asociacijos neprivalo taikyti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tvarumo ir atsparumo aspektų, kai juos taikant tie subjektai būtų įpareigoti įsigyti įrangą, kurios sąnaudos būtų neproporcingos arba kurių techninės charakteristikos skiriasi nuo esamos įrangos charakteristikų, ir dėl to atsirastų nesuderinamumo, techninių eksploatavimo ir priežiūros sunkumų. Perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai gali daryti prielaidą, kad išlaidų skirtumai, viršijantys 10 %, yra neproporcingi.

21 straipsnis

Kitų formų valstybės intervencinės priemonės

1. Nedarant poveikio Sutarties 107 bei 108 straipsniams ir Direktyvos 2018/2001⁷³ 4 straipsniui ir laikantis Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų, kai nusprendžia sukurti namų ūkiams ar vartotojams naudingas schemas, kuriomis skatinama pirkti priede išvardytus poveikio klimatui neutralizavimo technologijos galutinius produktus, valstybės narės, regioninės ar vietos valdžios institucijos, viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos arba asociacijos, kurias sudaro viena ar kelios tokios institucijos arba viena ar kelios tokios viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos, parengia jas taip, kad skatintų paramos gavėjus pirkti galutinius produktus, kurių poveikis tvarumui ir atsparumui yra didelis, kaip nurodyta 19 straipsnio 2 dalyje, skirdamos papildomą proporcingą finansinę kompensaciją.
2. Papildoma finansinė kompensacija, kurią valdžios institucijos skiria pagal 1 dalį dėl 19 straipsnio 2 dalies b, c ir d punktuose nurodytų kriterijų taikymo, neturi viršyti 5 % poveikio klimatui neutralizavimo technologijos galutinio produkto kainos vartotojui.
3. Rengdama ir įgyvendindama schemą, kuriai taikoma 1 dalis, institucija remiasi atviru, nediskriminaciniu ir skaidriu procesu, kad įvertintų rinkoje esančių gaminių poveikį atsparumui ir tvarumui. Dėl bet kurio poveikio klimatui neutralizavimo

⁷³ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2018/2001/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją.

technologijų galutinio produkto galima bet kuriuo metu teikti prašymą įtraukti jį į schemą. Institucija nurodo minimalų reikalaujamą balų skaičių, kad gaminiams būtų galima skirti papildomą finansinę kompensaciją pagal paramos schemą.

4. Valstybės narės vienoje laisvai prieinamoje svetainėje skelbia visą informaciją, susijusią su schemomis pagal 21 straipsnio 1 dalį, dėl kiekvieno atitinkamo poveikio klimatui neutralizavimo technologijos produkto.

22 straipsnis

Patekimo į rinkas iniciatyvų koordinavimas

1. Kai aktualu, Komisija pateikia gaires dėl kriterijų, pagal kuriuos vertinamas turimų gaminių, kuriems taikomos 19, 20 ir 21 straipsniuose nurodytų formų viešosios intervencinės priemonės, poveikis atsparumui ir tvarumui.
2. Komisija pateikia ir reguliariai atnaujinama kiekvieno priede išvardytų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų galutinių produktų sąrašą, suskirstytą pagal Sąjungos tiekimo iš skirtingų trečiųjų valstybių dalį praėjusiais metais, apie kuriuos turima duomenų.
3. Europinėje poveikio klimatui neutralizavimo platformoje aptariamos priemonės, kurių valstybės narės ėmėsi siekdamos įgyvendinti 19 ir 21 straipsnius, ir keičiamasi geriausios praktikos pavyzdžiais, *inter alia*, kiek tai susiję su praktiniu kriterijų, pagal kuriuos viešųjų pirkimų procedūroje nustatomas poveikis tvarumui ir atsparumui, arba schemų, kuriomis skatinama pirkti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų galutinius produktus, naudojimu.

V skyrius.

Įgūdžių, reikalingų kokybiškoms darbo vietoms kurti, gerinimas

23 straipsnis

Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijos

1. Komisija skiria paramą, be kita ko, teikdama pradinį finansavimą, kad būtų steigiamos Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijos, kurių tikslai yra:
 - (a) rengti mokymo ir švietimo programas, turinį ir mokomąją medžiagą apie poveikio klimatui neutralizavimo technologijų kūrimą, gamybą, įdiegimą, perdavimą eksploatuoti, eksploatavimą, priežiūrą ir perdirbimą, apie žaliavas, taip pat remti valdžios institucijų, kompetentingų išduoti II skyriuje nurodytus leidimus, ir perkančiųjų organizacijų, nurodytų šio reglamento IV skyriuje, pajėgumus;
 - (b) sudaryti sąlygas ir skatinti valstybių narių švietimo ir mokymo paslaugų teikėjus naudotis mokymosi programomis, turiniu ir medžiaga, be kita ko, rengiant instruktorius, ir kurti mechanizmus, kuriais būtų užtikrinama valstybių narių švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų siūlomo mokymo kokybė, remiantis minėtomis mokymosi programomis, turiniu ir medžiaga;

- (c) plėtoti ir diegti kredencialus, įskaitant mikrokredencialus, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas įgytų įgūdžių skaidrumui ir padidinti darbo jėgos perkeliamumą iš vienos darbo vietos į kitą ir tarpvalstybinį darbo jėgos judumą, taip pat skatinti derinimą su atitinkamomis darbo vietomis pasitelkiant tokias priemones kaip Europos užimtumo tarnybų tinklas (EURES) ir EURAXESS.
2. Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijos kovoja su lyčių stereotipais ir ypatingą dėmesį skiria poreikiui skatinti daugiau moterų ir nesimokančių, nedirbančių ir mokymuose nedalyvaujančių jaunuolių aktyvumą darbo rinkoje.

24 straipsnis

Reglamentuojamosios profesijos poveikio klimatui neutralizavimo pramonėje ir profesinių kvalifikacijų pripažinimas

1. Ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 31 d. ir po to kas dvejus metus valstybės narės nustato, ar Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų parengtos mokymosi programos yra lygiavertės konkrečioms kvalifikacijoms, kurių reikalauja priimančioji valstybė narė, kad galėtų užsiimti reglamentuojamąja veikla pagal profesiją, kuri ypač domina poveikio klimatui neutralizavimo pramonę. Valstybės narės užtikrina, kad vertinimų rezultatai būtų skelbiami viešai ir būtų lengvai prieinami internete.
2. Jei valstybė narė padaro išvadą, kad yra lygiavertiškumas, kaip aprašyta šio straipsnio pirmoje pastraipoje, ji palengvina kredencialų, kuriuos švietimo ir mokymo paslaugų teikėjai išduoda remdamiesi akademijų parengtomis mokymosi programomis, pripažinimą pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB⁷⁴ III antraštinės dalies I skyrių, kai tokio kredencialo turėtojas prašo suteikti teisę užsiimti reglamentuojamąja profesija, kaip tai suprantama Direktyvos 2005/36/EB 3 straipsnio 1 dalies a punkte, ir kurie yra ypač svarbūs poveikio klimatui neutralizavimo pramonei, priimdama kredencialą kaip pakankamą formalios kvalifikacijos įrodymą.
3. Tais atvejais, kai galimybė užsiimti profesine veikla, kuri yra ypač svarbi poveikio klimatui neutralizavimo pramonei, reglamentuojama, kaip tai suprantama Direktyvos 2005/36/EB 3 straipsnio 1 dalies a punkte, valstybės narės siekia parengti bendrą būtinausių žinių, įgūdžių ir kompetencijų, reikalingų norint užsiimti šia konkrečia profesija, rinkinį, siekdamas nustatyti bendrąją rengimo struktūrą, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB 49a straipsnio 1 dalyje, kad kvalifikacijas būtų galima pripažinti automatiškai. Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės platforma taip pat gali teikti pasiūlymus, kaip nurodyta Direktyvos 2005/36/EB 49a straipsnio 3 dalyje.

⁷⁴ 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo (Tekstas svarbus EEE) (OL L 255, 2005 9 30, p. 22).

Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma ir įgūdžiai

28 straipsnyje nurodyta Europine poveikio klimatui neutralizavimo platforma remiami įgūdžiai, susiję su poveikio klimatui neutralizavimo technologijomis, taip pat II ir IV skyriuose nurodytose kompetentingose institucijose ir perkančiosiose organizacijose, vykdamt šias užduotis:

- 1) padedant Komisijai vertinti, nuolat stebėti ir prognozuoti darbo jėgos, turinčios įgūdžių, reikalingų poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms, paklausą ir pasiūlą, taip pat atitinkamų švietimo ir mokymo galimybių prieinamumą ir panaudojimą, prirėikus informuojant apie Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų veiklą;
- 2) stebint Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų ir švietimo bei mokymo paslaugų teikėjų, kurie siūlo akademijų parengtas mokymosi programas, veiklą, skatinant sinergiją su kitomis nacionalinėmis ir Sąjungos įgūdžių iniciatyvomis ir projektais ir vykdamt priežiūrą;
- 3) padedant sutelkti suinteresuotuosius subjektus, įskaitant pramonės atstovus, socialinius partnerius ir švietimo bei mokymo paslaugų teikėjus, siekiant įgyvendinti Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų parengtas mokymosi programas;
- 4) padedant valstybėse narėse naudoti ir pripažinti Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų mokymosi kredencialus, kad būtų skatinamas įgūdžių pripažinimas ir įgūdžių bei darbo vietų derinimas, *inter alia*, skatinant kredencialų galiojimą ir pripažinimą visoje Europos Sąjungos darbo rinkoje;
- 5) sudarant palankesnes sąlygas plėtoti Europos profesijų profilius, kuriuos sudarytų bendras pagrindinių profesijų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų srityje žinių, įgūdžių ir kompetencijų rinkinys, remiantis, *inter alia*, Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų parengtomis mokymosi programomis ir, kai tinkama, naudojant Europos įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatoriaus (ESCO) terminiją, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos skaidrumui ir judumui tarp darbo vietų ir per vidaus rinkos sienas;
- 6) skatinant tinkamas darbo sąlygas darbo vietose poveikio klimatui neutralizavimo technologijų pramonėje, jaunimo, moterų ir vyresnio amžiaus žmonių aktyvumą darbo rinkoje poveikio klimatui neutralizavimo technologijų pramonėje ir kvalifikuotų darbuotojų iš trečiųjų valstybių pritraukimą, ir taip užtikrinant įvairesnę darbo jėgą;
- 7) sudarant palankesnes sąlygas glaudesniai valstybių narių veiklos koordinavimui ir keitimuisi geriausios praktikos pavyzdžiais, siekiant didinti įgūdžių, susijusių su poveikio klimatui neutralizavimo technologijomis, prieinamumą, be kita ko, prisidedant prie Sąjungos ir valstybių narių politikos, kuria siekiama pritraukti naujus specialistus iš trečiųjų valstybių.

VI skyrius.

Inovacijos

26 straipsnis

Apribota bandomoji poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinka

1. Valstybės narės gali savo iniciatyva sukurti apribotą bandomąją poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinką, kurioje sudaromos sąlygos kurti, išbandyti ir patvirtinti novatoriškas poveikio klimatui neutralizavimo technologijas kontroliuojamoje tikrojoje aplinkoje ribotą laiką prieš jas pateikiant rinkai arba pradėdant naudoti, taip gerinant reglamentavimo mokymąsi ir galimą plėtrą bei platesnį diegimą. Bet kurios novatoriškas poveikio klimatui neutralizavimo technologijas kuriančios įmonės, kuri atitinka 4 dalies a punkte nurodytus tinkamumo ir atrankos kriterijus ir kurią kompetentingos institucijos atrinko po 4 dalies b punkte nurodytos atrankos procedūros, prašymu valstybės narės sukuria apribotą bandomąją poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinką pagal 1 dalį.
2. Šiame reglamente apribotos bandomosios poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkos sukūrimo ir veikimo sąlygos nustatomos įgyvendinimo aktais pagal 36 straipsnyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą. Sąlygomis, kiek įmanoma, remiamas nacionalinių kompetentingų institucijų lankstumas kurti ir naudoti savo apribotą bandomąją poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinką, skatinamos inovacijos ir reglamentavimo mokymasis ir visų pirma atsižvelgiama į konkrečias dalyvaujančių MVĮ, įskaitant startuolius, aplinkybes ir pajėgumus. 3 dalyje nurodyti įgyvendinimo aktai apima bendrus pagrindinius principus dėl šių aspektų:
 - a) tinkamumo ir atrankos dalyvauti veikloje apribotoje bandomojoje poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkoje;
 - b) apribotos bandomosios poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkos taikymo, dalyvavimo joje, jos stebėsenos, pasitraukimo iš jos ir jos nutraukimo procedūros, įskaitant apribotos bandomosios reglamentavimo aplinkos planą ir pasitraukimo iš jos ataskaitą;
 - c) dalyviams taikomų sąlygų.
3. Dalyvavimas apribotoje bandomojoje poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkoje nedaro poveikio apribotą bandomąją aplinką prižiūrinčių institucijų priežiūros ir atsakomųjų veiksmų įgaliojimams. Novatoriškų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų bandymą, kūrimą ir tvirtinimą tiesiogiai prižiūri ir gaires dėl jų teikia kompetentingos institucijos. Kompetentingos institucijos naudojasi savo priežiūros įgaliojimais lanksčiai, neviršydamos atitinkamuose teisės aktuose nustatytų ribų, pritaikydamos esamą reglamentavimo praktiką ir naudodamosi savo veiksmų laisve įgyvendindamos teisinės nuostatas ir užtikrindamos jų vykdymą konkrečiame apribotos bandomosios poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkos projekte, kad būtų pašalintos kliūtys, sumažinta reglamentavimo našta, sumažintas reglamentavimo neapibrėžtumas ir remiamos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų inovacijos.

4. Kai tai svarbu siekiant šio straipsnio tikslo, kompetentingos institucijos apsvarsto galimybę leisti taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas arba išimtis, kiek tai leidžiama pagal atitinkamus Sąjungos ar nacionalinės teisės aktus. Kompetentingos institucijos užtikrina, kad apribotos bandomosios reglamentavimo aplinkos planu būtų užtikrinta atitiktis pagrindiniams ES ir nacionalinės teisės aktų tikslams ir esminiems reikalavimams. Kompetentingos institucijos užtikrina, kad apie bet kokią didelę riziką sveikatai, saugai ar aplinkai, nustatytą kuriant ir bandant novatoriškas poveikio klimatui neutralizavimo technologijas, būtų viešai pranešama ir kad dėl to kūrimo ir bandymo procesas būtų nedelsiant sustabdytas, kol tokia rizika bus sumažinta. Jei kompetentingos institucijos mano, kad siūlomas projektas kelia išskirtinę riziką darbuotojų, plačiosios visuomenės arba aplinkos sveikatai ir saugai, visų pirma dėl to, kad jis susijęs su ypač toksiškų medžiagų bandymais, kūrimu ar patvirtinimu, jos patvirtina apribotos bandomosios reglamentavimo aplinkos planą tik įsitikinusios, kad įdiegtos tinkamos apsaugos priemonės, proporcingos nustatyta išskirtinei rizikai.
5. Su sąlyga, kad dalyvis (-iai) laikosi apribotos bandomosios reglamentavimo aplinkos plano ir savo dalyvavimo sąlygų, parengtų laikantis šio straipsnio ir kaip nurodyta 2 dalyje, ir sąžiningai laikosi valdžios institucijų pateiktų rekomendacijų, institucijos neskiria administracinių baudų ar kitų nuobaudų už taikytinų Sąjungos ar valstybių narių teisės aktų, susijusių su poveikio klimatui neutralizavimo technologija, pažeidimą apribotoje bandomojoje reglamentavimo aplinkoje.
6. Novatoriškų apribotos bandomosios poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkos dalyviai lieka pagal taikytinus Sąjungos ir valstybių narių teisės aktus, kuriais reglamentuojama atsakomybė, atsakingi už trečiosioms šalims padarytą žalą, kurios priežastis – bandymai apribotoje bandomojoje reglamentavimo aplinkoje.
7. Apribotos bandomosios poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkos naudojimo trukmė gali būti pratęsta ta pačia tvarka, gavus nacionalinės kompetentingos institucijos sutikimą.
8. Apribota bandomoji poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinka kuriama ir įgyvendinama taip, kad prireikus būtų sudarytos palankesnės sąlygos tarpvalstybiniam nacionalinių kompetentingų institucijų bendradarbiavimui. Valstybės narės, kurios sukūrė apribotą bandomąją poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinką, koordinuoja savo veiklą ir bendradarbiauja per Europinę poveikio klimatui neutralizavimo platformą, siekdamos dalytis aktualia informacija. Jos teikia Komisijai metines ataskaitas apie apribotos bandomosios reglamentavimo aplinkos įgyvendinimo rezultatus, be kita ko, pateikia gerosios patirties pavyzdžių, aprašo įgytą patirtį ir pateikia rekomendacijų dėl jų struktūros, ir, kai aktualu, apie šio reglamento ir kitų Sąjungos teisės aktų taikymą apribotoje bandomojoje reglamentavimo aplinkoje, atsižvelgiant į apribotos bandomosios aplinkos paskirtį.

27 straipsnis

Mažosioms ir vidutinėms įmonėms skirtos priemonės

1. Valstybės narės imasi šių veiksmų:
 - a) suteikia mažosioms ir vidutinėms įmonėms pirmenybę dalyvauti novatoriškų apribotoje bandomojoje poveikio klimatui neutralizavimo technologijų

- reglamentavimo aplinkoje, jeigu jos tenkina 26 straipsnyje nustatytas tinkamumo sąlygas;
- b) organizuoja informuotumo apie mažųjų ir vidutinių įmonių dalyvavimą apribotoje bandomojoje reglamentavimo aplinkoje didinimo veiksmus;
 - c) prireikus sukuria specialų ryšių su mažosiomis ir vidutinėmis įmonėmis palaikymo kanalą, kuriuo būtų teikiamos rekomendacijos ir atsakoma į užklausas dėl 26 straipsnio įgyvendinimo.
2. Valstybės narės atsižvelgia į konkrečius mažųjų ir vidutinių įmonių interesus bei poreikius ir teikia tinkamą administracinę paramą, kad jos galėtų dalyvauti apribotoje bandomojoje reglamentavimo aplinkoje. Nedarant poveikio Sutarties 107 ir 108 straipsnių taikymui, valstybės narės turėtų informuoti mažąsias ir vidutines įmones apie galimą finansinę paramą jų veiklai apribotoje bandomojoje reglamentavimo aplinkoje.

VII skyrius.

Valdymas

28 straipsnis

Europinės poveikio klimatui neutralizavimo platformos sukūrimas ir užduotys

1. Sukuriama Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma (toliau – platforma).
2. Platforma atlieka šiame reglamente nustatytas užduotis.
3. Platforma gali patarti ir padėti Komisijai ir valstybėms narėms dėl jų veiksmų siekiant šio reglamento I skyriuje išdėstytų tikslų, atsižvelgiant į valstybių narių nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, pateiktus pagal Reglamentą (ES) 2018/1999⁷⁵.
4. Komisija ir valstybės narės gali koordinuoti veiksmus per poveikio klimatui neutralizavimo pramonės partnerysčių platformą, taip pat su atitinkamomis trečiosiomis valstybėmis, siekdamas padėti skatinti visame pasaulyje diegti poveikio klimatui neutralizavimo technologijas ir remti Sąjungos pramonės pajėgumų vaidmenį sudarant sąlygas visuotiniam perėjimui prie švarios energijos, laikantis bendrų šio reglamento tikslų pagal šio reglamento 1 straipsnį. Platformoje periodiškai gali būti aptariama:
 - (a) kaip pagerinti Sąjungos ir trečiųjų valstybių bendradarbiavimą poveikio klimatui neutralizavimo vertės grandinėje;
 - (b) kaip šalinti netarifines prekybos kliūtis, pavyzdžiui, taikant atitikties vertinimo tarpusavio pripažinimą arba įsipareigojant išvengti eksporto apribojimų;

⁷⁵ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (Tekstas svarbus EEE) (OL L 328, 2018 12 21, p. 1).

- (c) kurioms trečiosioms valstybėms turėtų būti teikiama pirmenybė sudarant poveikio klimatui neutralizavimo pramonės partnerystes, atsižvelgiant į:
 - i) galimą poveikį tiekimo saugumui, atsižvelgiant į poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumus;
 - ii) tai, ar yra sudaryti trečiosios valstybės ir Sąjungos bendradarbiavimo susitarimai.
- 5. Valstybės narės padeda Komisijai įgyvendinti bendradarbiavimo priemones, nustatytas poveikio klimatui neutralizavimo pramonės partnerystėje. Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės partnerystėmis bus siekiama palengvinti dalyvių tarpusavio prekybą, be kita ko, teikiant pirmenybę būtinoms investicijoms Sąjungoje ir trečiosiose valstybėse, didinant remiamųjų vertės grandinių atsparumą bei tvarumą ir užtikrinant vienodas sąlygas.

29 straipsnis

Europinės poveikio klimatui neutralizavimo platformos struktūra ir veikimas

1. Platformą sudaro valstybės narės ir Komisija. Jai pirmininkauja Komisijos atstovas.
2. Kiekviena valstybė narė paskiria į platformą aukšto lygio atstovą. Kai aktualu atsižvelgiant į funkciją ir ekspertines žinias, valstybė narė gali turėti daugiau nei vieną atstovą skirtingoms su platformos darbu susijusioms užduotims. Kiekvienas platformos narys turi pakaitinį narį.
3. Komisijos pasiūlymu platforma paprasta savo narių balsų dauguma priima savo darbo tvarkos taisykles.
4. Platformos posėdžiai rengiami reguliariai, kad būtų užtikrintas veiksmingas šiame reglamente nurodytų užduočių vykdymas. Prireikus platforma susitinka pagrįstu Komisijos arba paprastos jos narių daugumos prašymu.
5. Komisija padeda platformai pasitelkdama vykdomąjį sekretoriatą, teikiančią techninę ir logistinę paramą.
6. Platforma gali steigti nuolatinius arba laikinus pogrupius, sprendžiančius konkrečius klausimus ir užduotis.
7. Platforma kviečia Europos Parlamento atstovus stebėtojų teisėmis dalyvauti jos posėdžiuose, įskaitant 6 dalyje nurodytų nuolatinių ar laikinų pogrupių posėdžius.
8. Kai tinkama, platforma arba Komisija gali kviešti ekspertus ir kitas trečiąsias šalis dalyvauti platformos ir pogrupių posėdžiuose arba teikti pastabas raštu.
9. Platforma imasi būtinų priemonių, kad užtikrintų saugų konfidencialios ir neskelbtinos komercinės informacijos tvarkymą.
10. Platforma deda visas pastangas, kad būtų pasiektas bendras sutarimas.
11. Platforma koordinuoja veiksmus ir bendradarbiauja su esamais pramonės aljansais.

Derinimas su nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais

Valstybės narės atsižvelgia į šį reglamentą rengdamos savo nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus ir jų atnaujinimus, teikiamus pagal Reglamento (ES) 2018/1999 3, 9 ir 14 straipsnius, visų pirma kiek tai susiję su energetikos sąjungos „mokslinių tyrimų, inovacijų ir konkurencingumo“ aspektu, ir kas dvejus metus teikdamos pažangos ataskaitas pagal to reglamento 17 straipsnį.

VIII skyrius.

Stebėseną

31 straipsnis

Stebėseną

1. Komisija nuolat stebi:
 - a) Sąjungos pažangą siekiant 1 straipsnyje nurodytų Sąjungos tikslų ir susijusių šio reglamento poveikį;
 - b) pažangą, padarytą siekiant 16 straipsnyje nurodyto Sąjungos lygmens tikslo, susijusio su CO₂ įleidimo pajėgumu.
2. Valstybės narės ir jų šiuo tikslu paskirtos nacionalinės institucijos renka ir teikia duomenis ir kitus įrodymus, kurių reikalaujama pagal 1 dalies a ir b punktus. Visų pirma jos renka ir kasmet teikia Komisijai duomenis apie:
 - a) poveikio klimatui neutralizavimo technologijų plėtrą ir rinkos tendencijas, įskaitant vidutines gamybos investicines sąnaudas ir gamybos sąnaudas, taip pat atitinkamų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų rinkos kainas;
 - b) poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumą ir susijusią veiklą, įskaitant duomenis apie užimtumą, įgūdžius ir pažangą siekiant 13 konstatuojamojoje dalyje nurodytų 2030 m. tikslų;
 - c) poveikio klimatui neutralizavimo technologijų importo į Sąjungą ir eksporto už Sąjungos ribų vertę ir apimtį;
 - d) vidutinę leidimų išdavimo procedūrų trukmę pagal šį reglamentą;
 - e) per pastaruosius 12 mėnesių nacionaliniu lygmeniu išduotų leidimų rūšis ir skaičių;
 - f) per pastaruosius 12 mėnesių užbaigtų, sustabdytų ar panaikintų leidimų išdavimo procesų skaičių ir kliūčių, su kuriomis susidurta nutraukimo arba panaikinimo atveju, rūšis;
 - g) per pastaruosius 12 mėnesių sukurtų apribotų bandomųjų aplinkų skaičių;
 - h) nuolat požeminėse saugyklose saugomą CO₂ kiekį, kaip numatyta Direktyvoje 2009/31/EB.
3. Duomenys apima bent informaciją, kurios prašoma Komisijos pranešime dėl valstybėms narėms skirtų 2021–2030 m. nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų atnaujinimo gairių.

4. Pirmąją ataskaitą kiekviena valstybė narė siunčia Komisijai metų, einančių po šio reglamento įsigaliojimo datos, gegužės mėn. pabaigoje. Šios ataskaitos siunčiamos iki kiekvienų metų gegužės mėn. pabaigos.
5. Valstybės narės taip pat pateikia pagal šio straipsnio 2 dalį surinktus duomenis nacionalinėms statistikos tarnyboms ir Eurostatui statistinės informacijos rengimo ir skelbimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 223/2009⁷⁶ tikslais. Valstybės narės paskiria nacionalinę instituciją, atsakingą už duomenų perdavimą nacionalinėms statistikos tarnyboms ir Eurostatui.
6. Remdamasi pagal šio straipsnio 2 dalį pateiktomis ataskaitomis, Komisija stebi 1 dalies a punkte nurodytą Sąjungos pažangą ir kasmet skelbia susijusias rekomendacijas kaip švarios energijos technologijų konkurencingumo metinių ataskaitų dalį pagal Reglamento (ES) 2018/1999 35 straipsnio 2 dalies m punktą.
7. Remdamasi pagal Direktyvos 2009/31/EB 10 straipsnį pateiktais prašymų išduoti leidimą projektais ir pagal šio reglamento 17 straipsnio 2 dalį, 18 straipsnio 4 dalį ir 18 straipsnio 6 dalį pateiktomis ataskaitomis, Komisija stebi pažangą, padarytą siekiant šio straipsnio 1 dalies b punkte nurodyto visos Sąjungos CO₂ įleidimo pajėgumo tikslo, ir kasmet teikia ataskaitas Europos Parlamentui ir Tarybai.

IX skyrius.

Baigiamosios nuostatos

32 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

Komisijai pagal 33 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamos sąlygos, kuriomis atsižvelgiama į 18 straipsnio 1 dalyje nurodytų subjektų susitarimus ir investicijas į trečiųjų šalių turimus saugojimo pajėgumus, siekiant pasiekti jų individualų indėlį, nustatytą 18 straipsnio 5 dalyje, taip pat 18 straipsnio 6 dalyje nurodytų ataskaitų turinys.

33 straipsnis

Naudojimasis įgaliojimais

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus laikantis šiame straipsnyje nustatytų sąlygų.
2. 32 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo [taikymo pradžios datos]. Komisija parengia ataskaitą dėl įgaliojimų suteikimo likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos. Įgaliojimų suteikimas automatiškai pratęsiamas tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba

⁷⁶ 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL L 87, 2009 3 31, p. 164).

pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trimis mėnesiams iki kiekvieno tokio laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 32 straipsnyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu atšaukti įgaliojimus nutraukiamas tame sprendime nurodytų įgaliojimų perdavimas. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Kai tik Komisija priima deleguotąjį aktą, apie tai ji tuo pačiu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 32 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

34 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.
4. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnis kartu su jo 4 straipsniu.

35 straipsnis

Vertinimas

1. Praėjus [3 metams nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos], o vėliau kas 3 metus Komisija atlieka šio reglamento vertinimą ir pateikia pagrindinių nustatytų faktų ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui.
2. Atliekant vertinimą įvertinama, ar pasiekti 1 straipsnyje nustatyti šio reglamento tikslai, ir jo poveikis verslo naudotojams, visų pirma MVI, ir galutiniams naudotojams, ir ar pasiekti Europos žaliojo kurso tikslai.
3. Atliekant vertinimą atsižvelgiama į 31 straipsnyje nurodyto stebėsenos proceso rezultatus.
4. Valstybių narių kompetentingos institucijos pateikia Komisijai visą turimą atitinkamą informaciją, kurios Komisijai gali prireikti 1 dalyje nurodytos ataskaitos parengimo tikslais.

Konfidencialios informacijos tvarkymas

1. Informacija, gauta įgyvendinant šį reglamentą, naudojama tik šio reglamento tikslais ir saugoma atitinkamais Sąjungos ir nacionalinės teisės aktais.
2. Valstybės narės ir Komisija užtikrina komercinių ir verslo paslapčių ir kitos neskelbtinos, konfidencialios ir įslaptintos informacijos, gautos ir parengtos taikant šį reglamentą, įskaitant rekomendacijas ir priemones, kurių reikia imtis, apsaugą pagal Sąjungos ir atitinkamą nacionalinę teisę.
3. Valstybės narės ir Komisija užtikrina, kad įslaptintos informacijos, kuri buvo pateikta arba kuria apsieista pagal šį reglamentą, slaptumo žymos laipsnis nebūtų sumažintas arba ta informacija nebūtų išslaptinta be informaciją teikiančios šalies išankstinio raštiško sutikimo.
4. Jei valstybė narė mano, kad apibendrintos informacijos pateikimas pagal 18 straipsnį vis tiek gali pakenkti jos nacionalinio saugumo interesams, ji gali prieštarauti tam, kad Komisija ją pateiktų, pateikdama pagrįstą pranešimą.
5. Komisija ir nacionalinės institucijos, jų pareigūnai, darbuotojai ir kiti šių institucijų prižiūrimi asmenys užtikrina informacijos, gautos vykdant jų užduotis ir veiklą, konfidencialumą. Ši pareiga taip pat taikoma visiems valstybių narių atstovams, stebėtojams, ekspertams ir kitiems dalyviams, dalyvaujantiems platformos posėdžiuose pagal 29 straipsnį.

Reglamento (ES) 2018/1724 dalinis pakeitimas

Reglamentas (ES) 2018/1724 iš dalies keičiamas taip:

- 1) I priedo pirmoje skiltyje įrašoma nauja eilutė „R. Poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektai“;
- 2) I priedo antroje skiltyje eilutė „R. Poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektai“ papildoma šiuo punktu:
 1. informacija apie leidimų išdavimo procesą
 2. finansavimo ir investavimo paslaugos
 3. finansavimo galimybės Sąjungos arba valstybių narių lygmeniu
 4. verslo rėmimo paslaugos, įskaitant, be kita ko, pelno mokesčio deklaracijas, vietos mokesčių įstatymus, darbo teisę“;
- 3) II priedo pirmoje skiltyje įrašoma nauja eilutė „Poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektai“;
- 4) II priedo antroje skiltyje eilutė „Poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektai“ papildoma šiais punktais:

„Visiems atitinkamiems administraciniams leidimams planuoti, statyti, plėsti ir vykdyti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus, įskaitant statybos, cheminių medžiagų ir prijungimo prie tinklo leidimus, poveikio aplinkai vertinimus ir leidimus, kai jų reikia, įskaitant visus administracinius prašymus ir procedūras, taikomas procedūras“;

- 5) II priedo trečioje skiltyje eilutė „Poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektai“ papildoma šiuo punktu:
- „Visi rezultatai, susiję su procedūromis, pradedant prašymo galiojimo pripažinimu ir baigiant atsakingos nacionalinės kompetentingos institucijos pranešimu apie bendrąjį sprendimą dėl procedūros rezultatų“;
- 6) III priede įrašomas toks naujas punktas:
- „8) Nacionalinės kompetentingos institucijos, veikiančios vieno langelio principu pagal [PKNPA] reglamento 4 straipsnį“.

38 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja [dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*].

Jis taikomas nuo [įsigaliojimo dienos]. Iki [2 metai po šio reglamento taikymo pradžios dienos] 19 straipsnio 2 dalies a, b ir c punktai taikomi tik sutartims, kurias sudaro centrinės perkančiosios organizacijos, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/24/ES 2 straipsnio 1 dalies 16 punkte ir Direktyvos 2014/25/ES 2 straipsnio 1 dalies 12 punkte, ir sutartims, kurių vertė yra 25 mln. EUR arba didesnė.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)

1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. *Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)*

1.4.2. *Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)*

1.4.3. *Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis*

1.4.4. *Veiklos rezultatų rodikliai*

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. *Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį*

1.5.2. *Sjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmis.*

1.5.3. *Panašios patirties išvados*

1.5.4. *Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis*

1.5.5. *Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą*

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis

1.7. Planuojamas (-i) biudžeto vykdymo metodas (-ai)

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas*

2.2.2. *Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)*

2.2.3. *Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

- 3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)**
- 3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams**
 - 3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka*
 - 3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas*
 - 3.2.3. Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka*
 - 3.2.3.1. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai*
 - 3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa*
 - 3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai*
- 3.3. Numatomas poveikis pajamoms**

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl priemonių sistemos Europos poveikio klimatui neutralizavimo technologijos produktų gamybos ekosistemai stiprinti sukūrimo (Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktas)

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)

Bendroji rinka
Europos žaliasis kursas
Prie skaitmeninio amžiaus prisitaikusi Europa
Pasaulyje stipresnė Europa

1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

nauju veiksmu

nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai⁷⁷

esamo veiksmo galiojimo pratęsimu

vieno ar daugiau veiksmų sujungimu arba nukreipimu į kitą / naują veiksmą

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)

Žaliojo kurso pramonės plane nustatytas visapusiškas paramos švarios energijos technologijų plėtrai metodas, grindžiamas keturiais ramsčiais. Pirmuoju ramsčiu, kuriam šiame Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akte skiriama daugiausia dėmesio, siekiama sukurti reglamentavimo aplinką, kuri supaprastintų ir paspartintų naujų poveikio klimatui neutralizavimo technologijos produktų gamybos vietų kūrimą ir palengvintų Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės plėtrą.

Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktu siekiama padidinti Sąjungos atsparumą ir užtikrinti energijos tiekimo saugumą Sąjungoje, taip pat skatinti energijos vartojimo efektyvumą ir naujų bei atsinaujinančių energijos formų plėtrą.

Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akto tikslas – sudaryti sąlygas, kuriomis būtų remiami poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumai Sąjungoje, siekiant remti Sąjungos 2030 m. priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslus ir užtikrinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų, reikalingų Sąjungos energetikos sistemos atsparumui užtikrinti, tiekimo saugumą.

Bendrasis šio pasiūlymo tikslas visų pirma yra užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą nustatant suderintas taisykles dėl poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumų diegimo Sąjungoje.

⁷⁷ Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

1.4.2. *Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)*

Šiuo reglamentu nustatoma sistema, kuria siekiama didinti Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų pramonės bazės konkurencingumą ir didinti Sąjungos indėlį į poveikio klimatui neutralizavimo pertvarką visame pasaulyje, kartu spartinant Sąjungos perėjimą prie mažo anglies dioksido kiekio energijos išteklių, be kita ko, mažinant sunkiosios pramonės priklausomybę nuo iškastinio kuro.

Šiame reglamente numatoma priemonių, kad būtų pasiektas konkretus tikslas užtikrinti, kad iki 2030 m. Sąjungos strateginių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumai priartėtų prie bent 40 % atitinkamų technologijų, būtinų Sąjungos 2030 m. klimato ir energetikos tikslams pasiekti, Sąjungos metinių diegimo poreikių lyginamojo rodiklio arba jį pasiektų.

1.4.3. *Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis*

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų padaryti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktu siekiama plėtoti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybą ir padidinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų pramoninės bazės konkurencingumą. Todėl ši iniciatyva padidins mūsų būsimos nuo iškastinio kuro nepriklausomos energetikos sistemos atsparumą ir konkurencingumą.

Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktu siekiama atsižvelgti į šiuos pagrindinius veiksnius, skatinančius investicijas į poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybą:

- didinti investicijų tikrumą, politikos sutelkimą ir koordinavimą nustatant aiškius tikslus ir stebėsenos mechanizmus;
- mažinti administracinę naštą, susijusią su poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektų rengimu, be kita ko, supaprastinant administracinius reikalavimus ir palengvinant leidimų išdavimą, sukuriant apribotą bandomąją reglamentavimo aplinką ir užtikrinant prieigą prie informacijos;
- sudaryti palankesnes sąlygas patekti į rinkas taikant konkrečias priemones, susijusias su viešąja paklausa, taikant viešųjų pirkimų procedūras ir aukcionus, taip pat taikant programas, kuriomis remiama vartotojų privačioji paklausa;
- sudaryti palankesnes sąlygas anglies dioksido surinkimo ir saugojimo projektams, be kita ko, didinant galimybes naudotis CO₂ saugyklomis;
- remti inovacijas, be kita ko, kuriant apribotą bandomąją reglamentavimo aplinką;
- tobulinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms reikalingus įgūdžius ir taip skatinti kokybiškų darbo vietų kūrimą;
- koordinuoti poveikio klimatui neutralizavimo pramonės partnerystes.

1.4.4. *Veiklos rezultatų rodikliai*

Nurodyti pažangos ir laimėjimų stebėsenos rodiklius.

Reglamente numatytas ramstis, skirtas iniciatyvos stebėsenai. Tvirtesnis bendradarbiavimas Europos Sąjungoje užtikrins būtiną ir palyginamą informaciją ir duomenų rinkimą.

Komisija stebės pokyčius ir tendencijas siekiant atitinkamų akte nustatytų ES poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos tikslų. Po trejų metų Komisija įvertins iniciatyvos rezultatus ir poveikį. Pagrindiniai vertinimo metu nustatyti faktai bus pateikti ataskaitoje Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui. Ataskaita taip pat bus paskelbta viešai.

Komisija taip pat parengs išsamią šio reglamento gaminių, rezultatų ir poveikio stebėsenos programą ir stebėsenos programą, kurioje bus nustatytos duomenų rinkimo priemonės ir periodiškumas.

Komisija stebės technologijų raidą, rinkos tendencijas ir ES poveikio klimatui neutralizavimo technologijų konkurencingumą, taip pat šio reglamento poveikį. Tos stebėsenos rezultatai ir susijusios rekomendacijos bus kasmet skelbiami kaip švarios energijos technologijų konkurencingumo metinių ataskaitų dalis.

Komisija bendradarbiaus su valstybėmis narėmis dėl griežtesnės konkreitiems gaminiams taikomų reikalavimų rinkos priežiūros, siekdama užtikrinti, kad rinkai būtų pateikiami tik Sąjungos teisės aktus atitinkantys gaminiai, užtikrinant vienodas sąlygas tiek viduje, tiek visame pasaulyje.

Kad pasiektų CO₂ saugyklų metinių įleidimo pajėgumo tikslą, Komisija stebės pažangą, padarytą siekiant visos Sąjungos CO₂ įleidimo pajėgumo tikslo, ir kasmet teiks ataskaitas.

Pirmiau nurodyti tikslai bus iš naujo įvertinti ir Komisija, padedama Europinės poveikio klimatui neutralizavimo platformos, reguliariai stebės pažangą. Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma stebės veiklos rezultatus ir prisidės prie vertinimo. Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma atliks svarbų vaidmenį renkant pramonės ir ES valstybių narių įrodymus ir apibrėžiant bei įgyvendinant politinę paramą švarios energijos technologijų tiekimo grandinėms. Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma taip pat atliks svarbų vaidmenį stebint įgūdžių ugdymą, stebint poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijas ir vertinant darbo jėgos, turinčios įgūdžių, kurių reikia poveikio klimatui neutralizavimo pramonės sektoriuose, paklausą ir pasiūlą.

Atliekant stebėseną, neapsiribojant platformos vykdomu pagrindiniu stebėsenos įsipareigojimu, galima toliau vertinti šiuos pokyčius poveikio klimatui neutralizavimo pramonės sektoriuose:

- Pagal Iniciatyvą remiamuose veiksmuose dalyvaujančių teisės subjektų skaičius (suskirstytas pagal dydį, rūšį ir įsisteigimo valstybę).
- Bendra investicijų į poveikio klimatui neutralizavimo pramonės sektorius suma, įskaitant viešojo ir privačiojo sektorių finansavimo pritraukimą.
- Įmonių investicijų suma, atsižvelgiant į vertės grandinės segmentą, kuriame jos vykdo veiklą.
- Stebėsenos duomenys apie projektų vykdymą, paklausos ir pasiūlos pokyčius.
- Pasiūlymai, atrinkti remiantis kriterijais, susijusiais su aplinkos tvarumu, inovacijomis ir sistemos integravimu.
- Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų vykdomos perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo veiklos, remiamos Europinės poveikio klimatui neutralizavimo platformos, įskaitant besimokančių asmenų skaičių ir

susijusias investicijas, stebėseną. Papildomų darbo vietų kūrimo poveikio klimatui neutralizavimo pramonės sektoriuose ir jų pagrindinių kokybės savybių, be kita ko, susijusių su darbo užmokesčiu, darbo sąlygomis ir darbo santykiais, stebėseną.

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. *Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį*

Šis reglamentas turėtų būti visapusiškai taikomas netrukus po jo priėmimo, t. y. kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Tačiau pradiniai elementai bus pradėti taikyti anksčiau, pavyzdžiui, 2022 m. lapkričio mėn. sukurta Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma. Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akte išsamiau apibrėžiama platformos valdymo struktūra.

Deleguotieji aktai gali būti priimami atlikus išsamų poveikio vertinimą ir pasikonsultavus su suinteresuotaisiais subjektais, siekiant atsižvelgti į technologinius pokyčius ir rinkos pokyčius, atitinkančius Iniciatyvos tikslus ir kriterijus.

Jau dabar turėtų būti renkama informacija iš švarių technologijų gamybos įmonėms atstovaujančių organizacijų, o valstybės narės jau aptarė su Komisija įvairias galimas priemones, skirtas remti švarių technologijų ir poveikio klimatui neutralizavimo pramonės sektorius Europoje ir vykdyti jų vertės grandinių stebėseną.

1.5.2. *Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmis.*

Žaliojo kurso pramonės planas grindžiamas keturiais ramsčiais, kurių pirmąjį sudaro ši iniciatyva – Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktas. Šiuo aktu sukuriama reglamentavimo aplinka, kurioje supaprastintas ir paspartintas leidimų išdavimas naujų švarios energijos technologijų gamybos vietoms ir sudaromos palankesnės sąlygos plėsti Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonę.

Švarios energijos ir poveikio klimatui neutralizavimo technologijų naudojimo didinimas yra labai svarbus siekiant padėti ES pasiekti savo tikslą – iki 2050 m. metų įgyvendinti 55 % tikslo priemonių rinkinio įsipareigojimus dėl neutralaus poveikio klimatui ES. Perėjimas prie atsinaujinančiųjų energijos išteklių taip pat yra labai svarbus užtikrinant stabilų ES energijos tiekimą; jis padės remti jos pramonę ir galiausiai jos vaidmenį užtikrinant valstybių narių nacionalinį saugumą. Taip padedama ES siekti atviro strateginio savarankiškumo.

Praėjusiais metais Europa patyrė sutrikimų atsinaujinančių energijos šaltinių ir poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimo grandinėse, dėl kurių gaminių trūko įvairiuose ekonomikos sektoriuose ir tai galėjo turėti rimtų pasekmių visuomenei.

Poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ekosistemoje tiekimo šaltinių įvairinimas yra palyginti nedidelis, o kai kurių gaminių atveju – matoma didelė priklausomybė nuo trečiųjų valstybių eksporto. ES pramonei nelengva išsikvoti didesnę rinkos dalį dėl to, kad trečiosiose valstybėse teikiamos subsidijos trukdo užtikrinti vienodas sąlygas. Šia iniciatyva bus sudarytos palankios sąlygos įvairiomis priemonėmis, pavyzdžiui, nustatant trumpesnius laikotarpius ir didėjant visuomenės paklausai. Tai padės Europos pramonei pritraukti finansavimą poveikio klimatui

neutralizavimo technologijų gamybai. Didesnės investicijos į Europos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybą yra labai svarbios kuriant tvirtą poveikio klimatui neutralizavimo technologijų pramoninę bazę ir jų tiekimo grandines visoje ES.

Tikslas – ne tik sumažinti priklausomybę, bet ir pasinaudoti pasaulinės poveikio klimatui neutralizavimo pramonės technologijų rinkos teikiamomis ekonominėmis galimybėmis, kurios, Tarptautinės energetikos agentūros duomenimis, iki 2030 m. turėtų siekti apie 600 mlrd. EUR per metus, kaip nurodyta prie pasiūlymo pridedamame Komisijos tarnybų darbiname dokumente. Be to, šiuo aktu bus padidintas Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės ekosistemos ir visos Europos pramonės konkurencingumas, nes Europos piliečiams bus tiekiami novatoriški gaminiai. Sąjunga turi galimybių tapti pramonės lydere ateities švarios energijos ir poveikio klimatui neutralizavimo technologijų rinkoje.

Be to, šiais ES lygmens veiksmais užkertamas kelias susiskaidymui dėl 27 reglamentavimo metodų ir bus lengviau pasiekti ES lygmens klimato srities užmojus.

1.5.3. *Panašios patirties išvados*

2023 m. sausio mėn. komunikate „Žaliojo kurso pramonės planas poveikio klimatui neutralizavimo amžiui“ nurodyta, kodėl reikalingas tvirtas bendras Europos atsakas siekiant paskatinti poveikio klimatui neutralizavimo pramonę. Komisija siūlosi pateikti Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktą, kuris būtų Žaliojo kurso pramonės plano dalis ir kurio tikslas būtų sustiprinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų pramonės konkurencingumą ES.

Plano atspirties taškas – poreikis per ateinančią dešimtmetį gerokai padidinti poveikio neutralizavimo technologijų technologinę plėtrą, gamybą ir diegimą ir ES veiksmų pridėtinė vertė įgyvendinant šį uždavinį drauge. Suvokiant, kad koją kiša pasaulinė konkurencija dėl žaliavų ir kvalifikuotų darbuotojų, planu bus siekiama spręsti šią dichotomiją ir sutelkti dėmesį į sritis, kuriose Europa turi didžiausią potencialą keisti padėtį. Kitas plano tikslas – per įvairinimą ir mūsų pačių vykdomą plėtrą bei gamybą apsisaugoti nuo rizikos, kad priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro pakeisime kita strategine priklausomybe, galinčia sutrukdyti mums naudotis pagrindinėmis žaliajai pertvarkai reikalingomis technologijomis ir ištekliais. Planas papildys kitas pagal Europos žaliąjį kursą ir ES pramonės strategiją, visų pirma Žiedinės ekonomikos veiksmų planą, šiuo metu dedamas pastangas pertvarkyti pramonę. Taip pat vieni svarbiausių prioritetų išlieka energijai imlių pramonės šakų modernizavimas ir jų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas, kokybiškų darbo vietų kūrimas ir galimybių keisti darbą užtikrinimas pasitelkiant mokymą ir švietimą.

ES tradiciškai rėmėsi tvirta reglamentavimo aplinka, kad sudarytų palankias sąlygas verslui, užtikrintų kokybiškas darbo vietas savo darbuotojams ir aukštą aplinkos apsaugos lygį. Šie trys aspektai gali vienas kitą papildyti, jei reguliavimas yra subalansuotas ir sumanus, tačiau tam reikia nuolatinio dėmesio. Todėl Komisija pradėjo visų naujų reglamentų „konkurencingumo patikrą“, siekdama užtikrinti, kad būtų atsižvelgta į visą galimą poveikį konkurencingumui. Norint paskatinti investicijas, labai svarbu, kad reglamentavimo aplinka būtų paprasta, nuspėjama ir aiški.

1.5.4. *Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis*

Komisija ir valstybės narės imasi veiksmų, kad sudarytų palankesnes sąlygas investicijoms į ES poveikio klimatui neutralizavimo pramonės tiekimo grandinę. Šia veikla visų pirma bus siekiama paspartinti investicijas į poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus.

Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės platforma padės Komisijai ir valstybėms narėms nustatyti kliūtis ir galimą geriausią patirtį, visų pirma remiantis reguliariais mainais su atitinkamais pramonės aljansais, pavyzdžiui, baterijų, saulės baterijų plokščių aljansais ir elektrolizerių partneryste.

Iniciatyva siekiama remti lėšų, kurios patenka į šias daugiamečių finansinės programos antraštines dalis, telkimą:

1 išlaidų kategorija. Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika: 2 antraštinė dalis. Europos strateginės investicijos

„InvestEU“ fondas

1 išlaidų kategorija. Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika: 3 antraštinė dalis. Bendroji rinka

_Bendrosios rinkos programa

2 išlaidų kategorija. Sanglauda, atsparumas ir vertybės: 5 antraštinė dalis. Regioninė plėtra ir sanglauda

_Europos regioninės plėtros fondas

2 išlaidų kategorija. Sanglauda, atsparumas ir vertybės: 6 antraštinė dalis. Ekonomikos gaivinimas ir atsparumo didinimas

_Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė

2 išlaidų kategorija. Sanglauda, atsparumas ir vertybės: 7 Investavimas į žmones, socialinę sanglaudą ir vertybes

_Europos socialinis fondas

3 išlaidų kategorija. Gamtos išteklių ir aplinka: 9 antraštinė dalis. Aplinka ir klimato politikos veiksmai

_Teisingos pertvarkos fondas

Įgyvendinant priemonę „NextGenerationEU“, 27 nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose numatytoms žaliosioms priemonėms, įskaitant pramonės priklausomybei nuo iškastinio kuro mažinti reikalingas investicijas, iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP) biudžeto jau skirta 250 mlrd. EUR. Pagal programą „Europos horizontas“ žaliajo kurso moksliniams tyrimams ir inovacijoms, be kita ko, bendradarbiaujant su pramone, skirta 40 mlrd. EUR. Iš sanglaudos politikos lėšų, įskaitant Teisingos pertvarkos fondą, žaliosios pertvarkos reikmėms galima panaudoti apie 85 mlrd. EUR. Komisija sudarys dar palankesnes sąlygas Žaliajo kurso pramonės plano įgyvendinimą greitai paremti investicijomis iš sanglaudos politikos lėšų, pavyzdžiui, paspartins energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiųjų išteklių energetikos projektų rengimą ir jų išlaidų kompensavimą pagal standartinės kompensavimo schemas. Iki šiol šie ES finansavimo šaltiniai daugiausia buvo naudojami

moksliniams tyrimams ir inovacijoms, taip pat atsinaujinančiųjų išteklių energijai ir susijusiai infrastruktūrai diegti, o ne šio sektoriaus gamybos pajėgumams stiprinti. Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės vertės grandinių finansavimas gali būti padidintas dideliu mastu ir sparčiau. Tačiau, siekiant išvengti bendrosios rinkos susiskaidymo dėl skirtingo nacionalinės paramos lygio ir nevienodų tokios paramos teikimo galimybių, turi būti užtikrintas tinkamas ES lygmens finansavimas, kad tokios pramonės vertės grandinės galėtų klestėti visoje Sąjungoje.

1.5.5. *Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą*

Ši iniciatyva patenka į Žaliojo kurso pramonės plano, kuriame numatyta parama Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonei, taikymo sritį. Šiame skirsnyje nurodytos finansavimo galimybės nepriklauso nuo pasiūlymo, bet gali būti naudojamos remiantis anksčiau galiojusiais teisės aktais, susijusiais su šiuo pasiūlymu.

Pasiūlymu siekiama padidinti Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės konkurencingumą ir remti spartų perėjimą prie poveikio klimatui neutralumo. Planu siekiama sukurti palankesnę aplinką, kurioje būtų plėtojami ES poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ir gaminių pramonės pajėgumai, kurių reikia Europos plataus užmojo klimato srities tikslams pasiekti. Planas grindžiamas ankstesnėmis iniciatyvomis ir ES bendrosios rinkos privalumais, papildant pagal Europos žaliąjį kursą dedamas pastangas, kuriomis pripažįstami investavimo į mūsų konkurencingą tvarumą, kuriant teisingesnę, žalesnę ir labiau skaitmeninę Europą, privalumai. Juo taip pat papildomos pastangos pagal planą „REPowerEU“, kuris buvo ES atsakas į sunkumus ir pasaulinės energijos rinkos sutrikdymą, kuriuos sukėlė Rusijos invazija į Ukrainą, siekiant pertvarkyti Europos energetikos sistemą panaikinant ES priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro ir kovojant su klimato krize. Apskritai tai padės sutaupyti daugiau energijos, įvairinti energijos tiekimą ir sparčiau diegti mažo anglies dioksido kiekio energiją.

Plane Komisija paskelbė ketinanti suteikti valstybėms narėms daugiau lankstumo teikti valstybės pagalbą tik kruopščiai apibrėžtoms vietovėms ir laikinai. Kalbant apie valstybės pagalbą, plane paaiškinama, kad ES konkurencijos politika suteikia priemonių, kuriomis remiamas pagrindinių pažangiausių technologijų kūrimas ir diegimas, įskaitant mokymą, žaliosios ir skaitmeninės pertvarkų strategiją, kartu išsaugant bendrosios rinkos vientisumą ir laikantis ES tarptautinių įsipareigojimų.

Kad ši pagalba galėtų būti teikiama dar sparčiau ir paprasčiau, Komisija konsultuosis su valstybėmis narėmis dėl pasiūlymo laikinai, iki 2025 m. pabaigos, pakoreguoti valstybės pagalbos taisykles, kad skaičiavimai ir procedūros būtų supaprastinti, o patvirtinimas – paspartintas. Dėl šių pakeitimų valstybės narės taip pat galės lengviau vykdyti tam tikrus nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo planuose numatytus projektus, jei tie pakeitimai jiems bus taikomi. Plane taip pat paaiškinama, kad siekiant paspartinti naujų projektų įgyvendinimą, su BEISP susijusių projektų tvirtinimas bus dar labiau racionalizuotas ir supaprastintas.

Yra keletas priemonių, kurios yra susijusios su Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktu ir gali būti įgyvendinamos remiantis esamais teisės aktais.

„InvestEU“

Programa „InvestEU“ labai tinkama investicijoms į poveikio neutralizavimą ES skatinti. „InvestEU“ yra Sąjungos priemonė, skirta pritraukti privačiojo sektoriaus investicijoms į ES prioritetines sritis. Paramą viešosioms ir privačiosioms

investicijoms į poveikio klimatui neutralizavimą ir pramonės inovacijas ES teikia per EIB, EIF, ERPB ir 14 kitų įgyvendinančiųjų partnerių.

Inovacijų fondas

Inovacijų fondo lėšomis remiamas technologijų ir sprendimų, kuriais mažinama energijai imlios pramonės priklausomybė nuo iškastinio kuro, skatinama atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamyba ir energijos kaupimas (įskaitant baterijas ir vandenilį) ir stiprinamos poveikio klimatui neutralizavimo tiekimo grandinės remiant baterijų, vėjo ir saulės energijos, elektrolizerių, kuro elementų ir šilumos siurblių svarbiausiųjų komponentų gamybą, kūrimas ir diegimas pirmą kartą.

Bendriems Europos interesams svarbus projektas (IPCEI)

BEISP, visų pirma dėl savo teigiamo šalutinio poveikio, gali reikšmingai prisidėti siekiant strateginių Sąjungos tikslų. BEISP gali sudaryti sąlygas valstybėms narėms ir suinteresuotiesiems subjektams bendradarbiauti Sąjungos mastu, kad būtų panaikintas didelės rinkos nepakankamumo arba sisteminės problemos ir įveikti socialiniai sunkumai, kurių kitaip nebūtų įmanoma išspręsti.

Europos suverenumo fondas

Vidutinės trukmės laikotarpiu Komisija ketina pateikti struktūrinį atsaką į investicijų poreikius, iki 2023 m. vasaros pasiūlydama Europos suverenumo fondą daugiametės finansinės programos peržiūros kontekste. Be to, Komisija svarsto, kaip būtų galima padidinti bendrą programos „InvestEU“ finansavimą, visų pirma 2024–2027 m. laikotarpiu.

Siekiant panaikinti investicijų trūkumą, susijusį su perėjimu prie poveikio klimatui neutralumo, šiomis iniciatyvomis siekiama pritraukti privatų finansavimą, kuris padėtų siekti tikslų.

Kaip nurodyta toliau, šiam teisės aktui įgyvendinti reikės papildomų žmogiškųjų išteklių ir tam tikrų papildomų išlaidų.

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis

trukmė ribota

- galioja nuo MMMM [MM DD] iki MMMM [MM DD],
- įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo MMMM iki MMMM, o mokėjimų asignavimų – nuo MMMM iki MMMM;

trukmė neribota

- įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo MMMM iki MMMM,
- vėliau – visuotinis taikymas.

1.7. Planuojamas (-i) biudžeto vykdymo metodas (-ai)⁷⁸

Tiesioginis valdymas, vykdomas Komisijos:

- padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;
- vykdomųjų įstaigų.

Pasidalijamasis valdymas su valstybėmis narėmis

Netiesioginis valdymas, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

- trečiosioms valstybėms arba jų paskirtoms įstaigoms;
- tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);
- EIB ir Europos investicijų fondui;
- įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose;
- viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms;
- įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, tiek, kiek joms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;
- įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurioms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;
- atitinkamame pagrindiniame akte nurodytiems subjektams ar asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.
- *Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skiltyje.*

Pastabos

⁷⁸ Informacija apie biudžeto valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Šioje teisės akto pasiūlymo finansinėje pažymoje nurodomos personalo išlaidos, viešieji pirkimai ir galbūt administracinės priemonės. Šios rūšies išlaidoms taikomos standartinės taisyklės. Komisija įvertins šio pasiūlymo gavinius, rezultatus ir poveikį praėjus trejiems metams nuo jo taikymo pradžios. Kad būtų galima atlikti vertinimą, platforma „Net-Zero Europe“, valstybės narės ir nacionalinės kompetentingos institucijos Komisijos prašymu jai teiks informaciją.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomoms kontrolės strategijos pagrindimas*

Iniciatyvos valdymo būdas yra tiesioginis Komisijos vykdomas valdymas. Komisijai padės valdymo organas – Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma, kurioje dalyvaus valstybių narių atstovai ir suinteresuotieji subjektai. Apskritai iniciatyvai reikalingos personalo išlaidos, viešieji pirkimai ir galbūt administracinės priemonės. Šios rūšies išlaidoms taikomos standartinės taisyklės.

2.2.2. *Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)*

Apskritai iniciatyvai įgyvendinti reikia personalo išlaidų, studijų ir mokslinių tyrimų išlaidų, pradinio finansavimo poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų steigimui bei veikimui ir kitiems administraciniais susitarimams remti. Šios rūšies išlaidoms taikomos standartinės taisyklės.

Daugumai iniciatyvos aspektų taikomos standartinės techninės paramos pirkimo procedūros, įtraukiant suinteresuotuosius subjektus ir priimant antrinės teisės aktus. Pagrindinė rizika, kuri jau buvo nustatyta anksčiau, yra nepakankami žmogiškieji ištekliai darbo planams įgyvendinti.

Prie šio pasiūlymo nėra pridėtas oficialus poveikio vertinimas. Atsižvelgiant į skubumą imtis veiksmų dėl pirmiau paašškintų priežasčių, poveikio vertinimas negalėjo būti atliktas per nustatytą laikotarpį iki pasiūlymo priėmimo. Analizė pateikta prie šio pasiūlymo pridedamame Komisijos tarnybų darbiniam dokumente „Investicijų poreikių vertinimas ir finansavimo galimybės siekiant stiprinti ES poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumą“. Rengiant šią iniciatyvą vyko tikslinės konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais, ilgalaikiai ir reguliari ryšiai su pramonės suinteresuotaisiais subjektais, valstybėmis narėmis ir prekybos asociacijomis sudarė sąlygas surinkti pakankami su pasiūlymu susijusios informacijos ir grįžtamosios informacijos. Nepaisant to, kad į nuomones, susijusias su pasiūlymo politikos galimybėmis, atsižvelgta, ateityje vis dar gali pasireikšti šios iniciatyvos netyčinės pasekmės ir poveikis. Komisija ketina nustatyti tokius atvejus, kai tik jie galbūt įvyks, taikydama reglamente nustatytas griežtas stebėsenos procedūras, ir tinkamomis priemonėmis bei veiksmais šalins bet kokias netyčines pasekmes.

- 2.2.3. *Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*

Apskritai iniciatyvai reikalingos personalo išlaidos, galbūt viešieji pirkimai ir galbūt administracinės priemonės. Šios rūšies išlaidoms taikomos standartinės taisyklės.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartines arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

Komisija užtikrins, kad Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma kaip valdymo organas visais valdymo proceso etapais taikytų kovos su sukčiavimu procedūras.

Komisija užtikrins, kad būtų įdiegtos tinkamos priemonės, kad vykdant pagal atitinkamus aktus finansuojamus veiksmus, atsižvelgiant į Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktą, Sąjungos finansiniai interesai būtų saugomi taikant prevencines kovos su sukčiavimu, korupcija ir kitokia neteisėta veika priemones, atliekant veiksmingus patikrinimus ir, jei nustatoma pažeidimų, atgaunant nepagrįstai sumokėtas sumas ir prireikus skiriant veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas sankcijas.

Audito Rūmai turi įgaliojimus atlikti su Programa susijusių dokumentų auditą ir patikrinimus vietoje. Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) gali, laikydamasi Reglamente (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ir Reglamente (ES) 883/2013 nustatytų procedūrų, atlikti ūkinės veiklos vykdytojų, tiesiogiai arba netiesiogiai susijusių su tokiu finansavimu, patikrinimus ir patikras vietoje, siekdama nustatyti, ar vykdant dotacijos susitarimą, dotacijos sprendimą ar sutartį dėl Sąjungos lėšų skyrimo nebūta Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veikos atvejų. Bendrosios įmonės taip pat turės prisijungti prie 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Bendrijų Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų vidaus tyrimų. Europos prokuratūra (EPPO), laikydamasi Tarybos reglamento (ES) 2017/193923 nuostatų ir jame nustatytų procedūrų, gali atlikti tyrimus, kad nustatytų, ar nėra Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių nusikalstamos veikos atvejų.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

- Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA ⁷⁹	ELPA šalių ⁸⁰	valstybių kandidačių ir potencialių kandidačių ⁸¹	kitų trečiųjų valstybių	kitų asignuotųjų pajamų
1	03.02.01.01	DA / NDA	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE
1	03.02.02.00	DA / NDA	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE
1	01.02.02.54	DA / NDA	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE

- Prašomos sukurti naujos biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA	ELPA šalių	valstybių kandidačių ir potencialių kandidačių	kitų trečiųjų valstybių	kitų asignuotųjų pajamų

⁷⁹ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

⁸⁰ ELPA: Europos laisvosios prekybos asociacija.

⁸¹ Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių.

3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams

3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Numeris	
--	---------	--

GROW GD			2023 metai	2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)			IŠ VISO
• Veiklos asignavimai											
Biudžeto eilutė ⁸² 03.020101 – Prekių ir paslaugų vidaus rinkos veikimas ir plėtra	Įsipareigojimai	1a		0,180	0,180	0,180	0,180				0,720
	Mokėjimai	2a		0,060	0,180	0,180	0,180	0,120			0,720
Biudžeto eilutė 03.02.02.00 – Bendrosios rinkos programos MVĮ ramstis	Įsipareigojimai	1b	2,500								2,500
	Mokėjimai	2b	0,500	2,000							2,500
Biudžeto eilutė 01 02 02 54 – Švariojo vandenilio bendroji įmonė	Įsipareigojimai	1b	3,000								3,000
	Mokėjimai	2b	0,750	2,250							3,000
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečių programų rinkinio lėšų ⁸³											
Biudžeto eilutė		3									

⁸² Pagal oficialią biudžeto nomenklatūrą.

⁸³ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

IŠ VISO asignavimų GROW GD	Įsipareigojimai	= 1a + 1b + 3	5,500	0,180	0,180	0,180	0,180				6,220
	Mokėjimai	= 2a + 2b + 3	1,25	4,310	0,180	0,180	0,180	0,120			6,220

• IŠ VISO veiklos asignavimų	Įsipareigojimai	4	5,500	0,180	0,180	0,180	0,180			6,220
	Mokėjimai	5	1,250	4,310	0,180	0,180	0,180	0,120		
• IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų		6								
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 1 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Įsipareigojimai	= 4 + 6	5,500	0,180	0,180	0,180	0,180			6,220
	Mokėjimai	= 5 + 6	1,250	4,310	0,180	0,180	0,180	0,120		6,220

Jeį pasiūlymas (iniciatyva) daro poveikį kelioms veiklos išlaidų kategorijoms, pakartokite pirmiau pateiktą dalį:

• IŠ VISO veiklos asignavimų (visose veiklos išlaidų kategorijose)	Įsipareigojimai	4								
	Mokėjimai	5								
IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų (visose veiklos išlaidų kategorijose)		6								
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 1–6 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS (Orientacinė suma)	Įsipareigojimai	= 4 + 6								
	Mokėjimai	= 5 + 6								
	Mokėjimai	= 5 + 6								

Daugiametės finansinės programos išlaidų	7	„Administracinės išlaidos“
---	----------	----------------------------

kategorija		
-------------------	--	--

Šią dalį pildyti naudojant administracinio pobūdžio biudžeto duomenų lentelę, kuri pirmiausia bus pateikta [finansinės teisės akto pasiūlymo pažymos priede](#) (Komisijos sprendimo dėl Europos Sąjungos bendrojo biudžeto Komisijos skirsnio įgyvendinimo vidaus taisyklių V priedas) ir įkelta į DECIDE tarnybų tarpusavio konsultacijoms.

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2023 metai	2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)			IŠ VISO
GROW GD										
• Žmogiškieji ištekliai			0,513	0,513	0,513	0,513	0,513			2,565
• Kitos administracinės išlaidos			0,025	0,025	0,025	0,025	0,025			0,125
IŠ VISO GROW GD	Asignavimai		0,538	0,538	0,538	0,538	0,538			2,69

		2023 metai	2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)			IŠ VISO
ENER GD										
• Žmogiškieji ištekliai			0,513	0,513	0,513	0,513	0,513			2,565
• Kitos administracinės išlaidos										
IŠ VISO ENER GD	Asignavimai		0,513	0,513	0,513	0,513	0,513			2,565

IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)		1,051	1,051	1,051	1,051	1,051			5,255
---	--	--	-------	-------	-------	-------	-------	--	--	-------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2023 metai	2024 metai ⁸⁴	2025 metai	2026 metai	2027 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)			IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 1–7 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS	Įsipareigojimai	5,500	1,231	1,231	1,231	1,231	1,051			11,457
	Mokėjimai	1,250	5,361	1,231	1,231	1,231	1,171			11,457

3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir atliktus darbus			N metai		N + 1 metai		N + 2 metai		N + 3 metai		Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)						IŠ VISO	
	ATLIKTI DARBAI																	
↓	Rūšis ⁸⁵	Viduti nės sąnaudų	Skaičius	Sąnaudų	Skaičius	Sąnaudų	Skaičius	Sąnaudų	Skaičius	Sąnaudų	Skaičius	Sąnaudų	Skaičius	Sąnaudų	Skaičius	Sąnaudų	Bendr as skaiči us	Iš viso sąnaudų
1 KONKRETUS TIKSLAS ⁸⁶ ...																		
– Atliktas darbas																		
– Atliktas darbas																		
– Atliktas darbas																		

⁸⁴ N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai. Pakeiskite „N“ numatomaisiais pirmiaisiais įgyvendinimo metais (pavyzdžiui, 2021 m.). Atitinkamai pakeiskite vėlesnius metus.

⁸⁵ Rezultatai – tai būsimi produktai ir paslaugos (pvz., finansuota studentų mainų, nutiesta kelių kilometrų ir kt.).

⁸⁶ Kaip apibūdinta 1.4.2 skirsnyje „Konkretus (-ūs) tikslas (-ai) ...“.

1 konkretaus tikslo tarpinė suma																		
2 KONKRETUS TIKSLAS ...																		
- Atliktas darbas																		
2 konkretaus tikslo tarpinė suma																		
IŠ VISO																		

3.2.3. Numatomo poveikio administraciniam asignavimams santrauka

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2023 metai	2024 metai ⁸⁷	2025 metai	2026 metai	2027 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)	IŠ VISO		
--	---------------	-----------------------------	---------------	---------------	---------------	---	---------	--	--

Daugiametės finansinės programos									
7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA									
Žmogiškieji ištekliai		1,026	1,026	1,026	1,026	1,026			5,13
Kitos administracinės išlaidos		0,025	0,025	0,025	0,025	0,025			0,125
Daugiametės finansinės programos									
7 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma		1,051	1,051	1,051	1,051	1,051			5,255

Neįtraukta į daugiametės finansinės programos⁸⁸									
7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA									
Žmogiškieji ištekliai									
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos									
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiametės finansinės programos									
7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA									

⁸⁷ N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai. Pakeiskite „N“ numatomais pirmaisiais įgyvendinimo metais (pavyzdžiui, 2021 m.). Atitinkamai pakeiskite vėlesnius metus.

⁸⁸ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

Neįtraukta į daugiametės finansinės programos⁸⁹ 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA									
Žmogiškieji ištekliai									
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos									
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA									
IŠ VISO		1,051	1,051	1,051	1,051	1,051			5,255

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir pritekus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

⁸⁹ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

3.2.3.1. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

		2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)		
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)								
20 01 02 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)		6	6	6	6	6		
20 01 02 03 (Delegacijos)								
01 01 01 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)								
01 01 01 11 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)								
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)								
• Išorės darbuotojai (etatų vienetais)⁹⁰								
20 02 01 (AC, END, INT finansuojami iš bendrojo biudžeto)								
20 02 03 (AC, AL, END, INT ir JPD atstovybėse)								
XX 01 xx yy zz⁹¹	- būstinėje							
	- delegacijose							
01 01 01 02 (AC, END, INT – netiesioginiai moksliniai tyrimai)								
01 01 01 12 (AC, END, INT – tiesioginiai moksliniai tyrimai)								
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)								
IŠ VISO		6	6	6	6	6		

XX yra atitinkama politikos sritis arba biudžeto antraštinė dalis.

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	<p>Trys GROW GD pareigūnai, numatyti pagal šį aktą, bus atsakingi už Europinės poveikio klimatui neutralizavimo platformos koordinavimą ir organizavimą. Platformos pareigos nustatytos akte. Tai paskatins taikyti priemones pagal šią iniciatyvą ir prižiūrėti bei stebėti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos bazės pokyčius.</p> <p>Trys ENER GD pareigūnai dalyvaus platformos darbe, teiks grįžtamąją informaciją apie poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus ir remis akto stebėseną rengdami metines švarios energijos technologijų konkurencingumo ataskaitas.</p>
Išorės darbuotojai	

⁹⁰ AC – sutartininkas, AL – vietinis darbuotojas, END – deleguotasis nacionalinis ekspertas, INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas, JPD – jaunesnysis delegacijos specialistas.

⁹¹ Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

Pasiūlymas (iniciatyva)

- Galima visiškai finansuoti persikirstant asignavimą atitinkamoje daugiametės finansinės programos (DFP) išlaidų kategorijoje.

Paaiškinti, kaip reikia pakeisti programavimą, ir nurodyti atitinkamas biudžeto eilutes bei sumas. Jeigu programavimas keičiamas iš esmės, pateikti „Excel“ lentelę.

- Reikia panaudoti nepaskirstytą maržą pagal atitinkamą DFP išlaidų kategoriją ir (arba) specialias priemones, kaip apibrėžta DFP reglamente.

Paaiškinti, ką reikia atlikti, ir nurodyti atitinkamas išlaidų kategorijas, biudžeto eilutes bei sumas ir pasiūlytas naudoti priemones.

- Reikia persvarstyti DFP.

Paaiškinti, ką reikia atlikti, ir nurodyti atitinkamas išlaidų kategorijas, biudžeto eilutes ir sumas.

3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo
- numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	N metai ⁹²	N + 1 metai	N + 2 metai	N + 3 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)			Iš viso
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą								
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų								

⁹² N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai. Pakeiskite „N“ numatomais pirmaisiais įgyvendinimo metais (pavyzdžiui, 2021 m.). Atitinkamai pakeiskite vėlesnius metus.

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

- Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.
- Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
 - nuosaviems ištekliams
 - kitoms pajamoms
 - nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Einamųjų finansinių metų asignavimai	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis ⁹³						
		N metai	N + 1 metai	N + 2 metai	N + 3 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)		
..... straipsnis		p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-oms) daromas poveikis.

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).

⁹³ Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 proc. surinkimo sąnaudų.

